

A COMFORTABLE
ayde for Scholers, full of
varietie of Sentences,
gathered out of an
Italian Authour,
by
Dauid Rowland.

Bonis omnia in bonum

Imprinted at London,
by Henry Wykes.

ANNO DOMINI

1568.

89

Guil. VV. Ad Angliæ pubem.

Angla, cupis, pubes, voces variare Latinas,
Dulcis & eloquij numen adire bonum?
Hunc voluas vigilans, hunc verses ergo libellum,
Qui tibi Romani luminis illud habet.

Eiusdem Sapphicum.

Est loqui paruum, datur omnibusq̃s,
At loqui puro Latij nitore,
Ore quo fari solet eruditus,

Grande putatur.

Ecce sic fari docet hic libellus,
Quem puer tu si cupidè sequaris,
Sis licet tandem Ciceronis almi
Magnus alumnus.

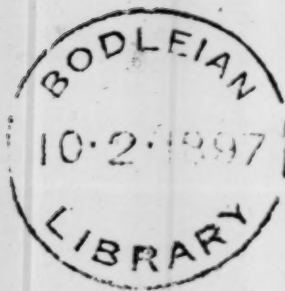
I. Fost. Ad Lectorem.

Verbula si vario cupias sermone referre,
Hic discas multis pauca referre modis.
Doctorum multis latitans faeundia libris,
Hoc statuit paruo nunc residere libro.

Eiusdem Sapphicum.

Splendidam pinxit Veneris figuram,
Colligens multis decus ex puellis,
Sic breui linguam docuit Latinam
Alter Apelles.

Dicta multorum memorat probata
Hoc opus paruum nitida loquela:
Colligent librum pueri legentes
Aurea dona.

TO THE RIGHT

Honorable my singular good

Lorde and Maister, the Earle of

Lennox, Dauid Rowland wisheth

a happie increase of Honour and

yeares in this life.

*Onsideringe with my
selfe (right Honora-
ble and my singular
good Lorde) howe in
respect of time well imployed, no
Jewell can be thought precious or
comparable, nor any thinge more
vnpleasant to the vertuous minde,
then the remembrance of the euill
and idle bestowyng therof: I haue
thought good as well for the auoi-
dinge of Idelnesse (Mother of all
A ij vice)*

vice) as also, for the zeale I beare
 to this my native Countrey, to se-
 lect these Sentences, varied many
 waies, out of the Italian Authour
 Intituled in that tongue Spec-
 chio de la lingua Latina, and
 to English them al vnder the name
 of A Comfortable ayde for
 Scholars, whiche I haue chiefly
 done in the fauour of your Lord-
 shippes noble and towarde Sonne,
 trustinge that by healpe hereof, he
 may more easely attaine to a fur-
 ther knowledge in that tongue:
 wherin as your honour is most desi-
 rous he should profite, so, (thanks be
 to

to God) he is now already well entered: and now that I haue finished my labour, supposinge some younge studentes may (if they will) reape commoditie therby, and that being published, it may rather dco good, then harme: I haue presumed thus rudely and simply to set foorth the same, determinyng for diuerse considerations to bestowe it (beyng the first frutes of my trauell) rather vpon your Honour (as dutie bindeth me, beyng my good Lorde and Maister) then vpon any other persone: because I knowe none whome I thought would more fa-

THE EPISTLE.

uorably accept my doinge, nor who
of dutie might more iustely clayme
the same then your Lordship, vnto
whome I do now moste humbly de-
dicate this my trauell, as a token of
my true and affectionate seruice,
meanyng hereby outwardely to
shewe, what the inwarde desire is
willinge to doo, if power and habi-
litie were therunto correspondent.
And nowe, for full accomplish-
ment and perfection of this meane
woorke, resteth no more behind but
your Lordshippes Honorable fa-
uour to protect the same, whiche I
most humbly beseeche you to receiue
into

THE EPISTLE.

into your noble tuition, as well to
 geue countenance and credite to
 the same, as also goynge forth in
 your Lordships name, to be an oc-
 casion vtterly to depresse the ma-
 lignant and sclaunderous tongues
 of the simple and vnlearned sorte:
 agaynste whose iniuries neither
 good will nor labour is able to with-
 stande, but only the maintenance
 of my cause by your Honorable
 protection thereof, pleasinge to ac-
 cept in good parte this poore at-
 tempt of mine, whiche doinge your
 Lordshippe shall hereafter incou-
 rage me to bestowe my trauell in
 matters

THE EPISTLE.

*matters of greater importaunce,
and to acknowledge my self much
bound to your Honour, vnto whom
I nowe moste humbly submitte my
selfe and my doynges, beseechynge
Almighty God fauourably to de-
fende, and gouerne your Lordship
in this life, and after that, merci-
fully to cōduct you to the vnspeak-
able ioyes of his kingdome. Anno
1568. The. 16. of May.*

*By your L. most hum-
ble and bounden Ser-
uant Dauid Row-
land.*

A Table of the Sentences varied in this booke.

A

Although I ha-
ue not at this
tyme whereof
to write, yet
woulde I not

suffer my friende to de-
parte emptie away.

Pagina. 17

As it is reported. 25

As Virgill maketh men-
cion. 26

As I ought. 26

As here tofore I haue
written. 26

As it seemeth vnto me. 26

As the matter requirerh. 27

A faire and an honorable
company. 27

An euill comparison. 27

All men desire riches. 36

All men doo knowe that
this is true. 38

Amende thy self. 45

As I ought I will doo
thy comendement. 49

All men doo both prayse
and loue thee. 74

All men reioyse at thy
comminge. 74

A booke full of errours. 79

Authoꝛs make mencion
of this. 81

All men hate thee. 92

As much as I may. 104

As much as we may. 104

As farr as I can remem-
ber. 105

All that which thou hast
written vnto me, is
most true. 124

All that which is thine
doth delight me much
especially thy vertue. 124

All that which I haue is ac-
thy comendement. 125

All thy counsells seeme vnto
me both wyse & sage. 125

All giftes ought to be
accepted. 137

All my hope is proued
vaine. 141

B

Woulde, rather, or without
shame. 16

Being constrained by the
loue which thou bearest
me, I seeke to doo thee
a good turne. 30

Beware that thou spend not
thy tyme in trifeling. 31

B

But

THE TABLE.

But to reioyne to our purpose.	81	Doo as thou hast begon.	46
Be not angrie.	87	Doo that which is thy du- tie.	46
Because I doo vnderstande that thou louest vertue, therfoze I make account of thee.	98	Doo not maruell if I be angry with Cesar.	91
By the helpe of God we haue escaped daunger	99	E	
By this reason thou ough- test to doo that which I counsell thee.	99	Euen from his infancie.	34
Behold this talke to no man.	133	Euery man doth prayse this.	74
C		Euery man prayseth thy opinion.	75
Cesar is myndfull of be- nefittes.	23	Euery man loueth thee greatly.	93
Cesar hath indured to disturbe the common wealth.	23	Euill gotten goodes are euill spente.	140
Continue as thou hast be- gone.	99	F	
Cause Cesar to awake.	111	Fortune will fauour thee.	51
D		Feare thou not such as doo enuy.	70
Doest thou iudge me to be so rude, that I will not loue thee as thou louest me.	33	Fortune hath brought me to this mishap.	73
Discorde please me not	40	Feare hindered me. &c.	88
Doest thou demaunde what opinion I haue of the co- mon wealth.	41	Fishe are noisome. &c.	99
Doo as it please thee.	46	Face well.	120
		G	
		Good morowe.	20
		Good night.	20
		God prosper thy doings.	39
		God keepe thee.	39
		Gene care diligently.	69
		God geue thee good suc- cesse.	103
		Gene good care to this.	128
		Gco	

THE TABLE.

God with good lucke.	142	He is a baine talker.	25
God with euill lucke.	142	How the matter hath gone forwarde, then shalte vn= derstande by others.	27
H		He is chosen a Ccun= seller.	30
He doth alwaies healpe those that are learned.	3	He is a man of great con= tinencie.	30
Healpe me with thy vertue.	4	He hath corrupted hym.	32
He abstaineth from sinne.	6	He is curteous & gentle.	32
He loneth thy singularity well.	7	He is well manered.	32
He is a true freende.	9	He is woozthy of longe life.	35
He goeth not about to winne good will.	10	He is desirous of glozy and fame.	36
He fanozeth the learned.	11	He hath spoken briefly.	37
He went about to kill me.	11	He is diligent in his deynges.	39
He hath taken his iourney by lande.	13	He is diligent in other= mens matters.	39
Hearè what my iudgement is of this matter.	14	He disputeth valiantly.	40
Hane regarde to thy health.	14	He beginneth to sleepe.	41
He is not apte to folowe vertue.	15	He is a man excellently learned.	42
His vnSATIABLE desire of ri= ches cā neuer be satisfied.	15	He is learned in Greeke.	43
He is to much a nei= gharde.	15	He hath good knowledge, both in Greeke and in Latine.	43
He is an honest man.	19	He is learned & good.	43
He is a lker.	21	He is well learned in the lawe.	44
He is a babler of triflinge matters.	24	He is excellent in diuerse disciplines.	44
He is alwaies in hande with triflynge tales.	25	W ii	He

THE TABLE.

He is vnthankfull.	44	He is humble, sobre, and mecke.	61
He hath neede of faithe and readinesse.	45	He is most vnlearned and ignozant.	62
He is exercised in learninge.	45	He wanteth both learning and ciuilitie.	62
He is a famousse man.	48	He is a great drūkarde.	65
He would not doo this.	48	He doth learne by harte.	65
He troubleth the Scolers.	50	He beinge in loue with thy vertu, doth couet to please thee.	66
He hath done it aduisedly.	51	He is in loue.	66
He is a faithfull man.	52	He hath put me out of fauour.	66
He is sooze hurte.	53	He is a man of great infamy.	67
He hath made an ende.	53	He hath deceiueth vs.	67
He is both nymbel and stronge.	53	He hath gotten a great name by his excellēt wit.	68
He hath escaped great perill.	54	He hath done me iniury with his wordes.	68
He is a young man of good behaniour.	56	He is very angry.	70
He is now able to gouerne hymselfe.	56	He is woorthy of all praise.	76
He did beholde me with a louringe continuance.	57	He shalbe hereafter greatly praised.	76
He hath a good wit.	58	He bestoweth the moste parte of the daye in reading.	78
He hateth learninge.	59	He is ouer liberall.	79
He liueth an honest and a perfect lyfe.	60	He hath no ready tōge.	80
He is a man not only most pure & vnspotted of lyfe, but also excellently learned, and well conditioned.	60	He is alwaies in strife.	80
		He is luxurious.	80
		He	

THE TABLE.

He is most modest and sober.	82	mens vices.	117
He is married.	82	He is in no extimacion.	111
He died being but yonge	83	He is a wyse man.	112
He died miserably.	83	He hath many scollers.	112
He is vnfortunatly borne.	84	He is sober in his liuinge, no deuourer of meate	116
He is an enemy to Cesar	85	He is a good souldiour.	117
He is of noble bloude.	85	He is proude.	118
He is made noble by his vertue.	86	He is proude of his ap= parell.	119
He doth not apply his mynde to study.	90	He suffereth patiently aduersitie.	119
He obeieith no body, no not his father.	91	He spendeth lawesly.	119
He hateth me.	92	He is well, or he is in health.	120
He speaketh prondly.	94	He is sicke.	121
He can not speake.	94	He is very sicke.	121
He is a foole.	96	He is now amended.	121
He waxeth dayly worse.	95	He doth study earnestly.	121
He repenteth that he hath done it.	98	He studieth continually.	122
He begyns to weepe.	100	He will study no moze.	122
He is very pooze.	100	He is very slowe in his doings.	122
He is now no moze a boy.	101	He is soone angry.	125
He is a very good prea= cher.	102	He hath no shame in hym.	125
He is a man of good fozlight.	103	He lyueth of his owne labour.	126
Haue ths alwaies in mynde.	110	He lyueth honestly.	126
He reprehendeth other= mens vices.		He lyueth miserably.	126
		He is a flatterer.	127
		He doth labour in vaine.	128

THE TABLE.

He is conetuousse out of all measure.	128	He is very wyse.	133
He is a mocker.	128	He is of lowe and base birth.	134
He is blamed.	128	He is ignozant and vnpro- fitable.	134
He is starke blinde.	129	He is apte to learne.	134
He is corrupted.	129	He learned with much la- bour.	134
He is woorthy of all ho- nour.	130	He is pure & vnspotted.	134
He is altogether deli- cate.	130	He is a man vnstable.	135
He giueth euery thing a- way.	130	He is liberall.	135
He slepeth day & night.	130	He is alwaies full of Griefe.	135
He is greatlye doubte- full.	130	He playeth no moze such parts.	135
He maketh a rode for his owne taile.	131	He is noble.	135
He is eloquente.	131	He doth resist, or he doth not suffer.	136
He is fortunat and hap- py.	131	He hateth me cruelly.	137
He hath made an ende.	132	He speaketh plainly.	137
He is furious, and full of anger.	132	He speaketh seldome.	137
He is a great pratter, and a babler.	132	He speaketh without con- sideration.	138
He is a iust man.	132	He speaketh sincerely.	138
He is a great glutton.	133	He is very madde.	138
He hath small memory.	133	He is very fearefull.	138
He is a man vnprofitable and nought.	133	He is slothfull.	138
He is both curtuous and gentle.	133	He is wicked & nought.	140
		He forgetteth euery thing.	140
		He can spie his tyme.	140
		He is filthy and flut- ter.	141
		He	

THE TABLE.

He is greatly excee=		I am glad that thou art	
med.	141	returned safe vnto vs.	5
He seeketh how to heale		I am glad that thou hast so	
hymselfe, or he studieth		good opinion of me.	6
for his owne profite.	141	I haue bozne thee great	
He is so ould, that he is		loue from a childe.	6
able to doo nothing.	142	I haue loued Cesar for his	
He is altogether rude and		vertues from a childe.	6
vnmanerly.	143	I will shewe my selfe a good	
He belseth much seneritie.	143	friende vnto thee.	8
He speaketh truly.	143	I will alwaies be thy	
He is ouercomed, or he co=		friende.	8
feileth that he is ouerco=		I doo loue thee.	11
med.	143	I make no ende of louyng	
		thee.	11
I		I doo loue thee greatly.	12
I was honozablye inter=		I doo loue thee muche, as	
tained.	1	well for thy vertues, &	
I doo accept thy excuse.	1	for the loue which thou	
I intertained Cesar willin=		bearest vnto me, as al=	
glye, which for thy cause		so for thy merites.	12
came vnto me.	1	It is needefull to depart.	12
I am no flatterer.	2	I will shewe when that I	
I will apply all my force		may my good mynde	
to this matter.	2	towardes thee.	13
It is vnpossible to tell how		I am scarce able to with	
glad I am.	4	holde my selfe from co=	
I haue taken great plea=		minge to thee.	13
sure in thy letters.	5	I am ready to doo you	
I haue put away all sor=		good in your affayzes.	13
rowe.	5	I giue eare to this with a	
I doo reloyse to heare the		willyng mynde.	13
same of thy vertues.	5		
		B iiii	I doo

THE TABLE.

I doo looke for your letters daylie.	14	uest me,	29
I doo looke for you mediately after the sight of my letters.	14	I doo agree or yelde vnto thee.	30
If any newes happen, I will certifie thee thereof.	17	I can not beleue this.	33
It is requisite that thou study.	19	I esteeme it not a whit.	33
I am not able to tell how ioyfull I would be at my frendes deliuey.	21	I haue committed the custodie of my money vnto thee.	33
I doo loue thee euery day better and better.	21	I haue no money.	34
It is thy duetic to seeke no such thinge.	21	I haue not as yet bene able to doo any thinge in thy matter.	35
I doo watche diligently to doo thee a pleasure.	22	I haue determined to doo this.	35
I haue sought this matter with all diligence.	22	I do greatly desire frēd.	36
I doo seeke by all meanes to render vnto thee, the like benefite as thou hast bestowed vpon me.	22	I couet much to haue, &c.	36
I am glad that thou louest me.	24	I am desirous to keepe my countrey in safetie.	37
I doo now confesse that thy opinion is true.	28	I doo wishe that the cōmon wealth be safe.	37
I doo trust by thy healpe to obtaine my desire.	28	I am desirous that we may haue peace.	37
I doo right well know thy good will towardes me.	29	I haue defenderh thee.	38
I doo know that thou lo-		I haue taken in hande a harde enterprize.	38
		I doo delite much in thy kinde of writinge,	38
		I delight much in thy cō.	39
		I will speake briefly.	39
		I will declare long matter.	40
		I do lament the death, &c.	40
		I am sorry for your disce.	40
		I do dayly indeuour, &c.	41

THE TABLE.

I doubt nothing of this. 44	I haue many troubles. 61
It was not as yet manif. 45	I thought good to let thee
It is manifest. 45	vnderstand what hath hap
I haue done euery thing to	penced heare with vs. 61
satisfie thy will. 47	I haue had a good p[ro]fesse of
In puttinge me in remem-	thy loue towards me. 61
brance of thy cause, thou	I haue p[ro]ued many. &c. 61
durst as our frēdship. &c. 47	I do cōfesse, that I am. &c. 63
I am no deceiuer. 48	I will not hinder thee. 66
I will doo more then. &c. 49	I do p[ro]fessy that it shalbe. 66
I will not goe frō thy cō. 49	I doo not doubt, but thou
I will do that which. &c. 49	wilt doo this thing. &c. 69
I will do euery thing. &c. 49	I neuer doubted of thy loue
I will doo that which thou	towards me. 69
demaundest. 49	I doo vnderstand that thou
I will do as thou cō. &c. 49	makest account of me. 69
I will so worke, that thou	I feare no enuious. 70
shalt be of my mynde. 50	I pray God destroy. &c. 70
I will do thy cōmaunde. 50	I am alwaies mynde. &c. 71
I will supply thy roome. 50	I doo knowe thy diligence
I did this being angry. 50	by thy sundry letters. 72
I haue done this by thy. 51	I doo the more accept thy
I pray thee shewe me fa. 52	diligence, because it co-
I will indenuour by all. &c. 54	meth of free will. 72
I do meane to grat. thee. 57	I am not able to praise thee
I am constrained to crie. 57	as thou deseruest. 75
I haue much a do to. &c. 59	I will prayse thee. 75
I haue p[ro]vided that, which	I will prayse thee, as thou
I promised thee. 59	hast praysed me. 76
I haue alwaies had good	I doo wante force. 78
opinion of thy sonne. 59	I haue read thy lett &c. 78
I am very sozry that thou	I haue receiued no lett. 78
art sicke. 60	I am deliuered of all so. 79

THE TABLE.

It is a booke woorthy. &c.	80	how much I am desirous	
I doo greatly matuell.	81	to satisfie thee.	89
In this matter many things		I can not render thee woorthy	
come into my mynde.	83	thy thanks.	89
If I should die for thee. &c.	83	I was not wot to do this.	90
I pray God I die, if I		I will alwaies be. &c.	90
woulde displease thee.	83	I doo not write these. &c.	90
I deny that I haue com-		I durst not comit my. &c.	90
mitted this fault.	84	I ought not to trouble thee	
In the beginnunge.	84	in thy great businesse.	90
In the ende.	84	It is nedefull to obey. &c.	91
I doo not care what is		I am bounde vnto thee.	91
said of me.	86	If thou doest it, I shal. &c.	92
It is not in my power.	87	I haue such earnest. &c.	92
I doo not knowe that there		I do heare such newes. &c.	92
is any power in me.	87	I do heare dayly mass. &c.	93
I will write no further, or I		I haue paid thy debtes	94
will say no more.	87	I can not suffer such. &c.	95
I laine not with my. &c.	88	I will suffer all the enill	
I knowe not which of these		thou speakest of me.	95
I loue best.	88	I suffer all thinges pa-	
I was neuer wantinge to		cientlye.	95
thine honour.	88	I was greatly affraide.	96
I will neuer cease to healpe		I am not affraide.	96
thy sonne.	88	I am not affraide of thee.	96
It shall neuer displease me,		I haue many sorowes.	97
that I haue traueiled for		I doo thinke that thou hast	
the common wealth.	88	harde this.	97
I can neuer reast in my myn-		I doo thinke that thou doest	
de, because I can not sa-		knowe how diligent I am	
tisfie thee in effecte.	89	in thy matters.	97
I can not belene it.	89	I thinke thou knowest the	
I am not able to speake,		wickednesse of our enem.	97

THE TABLE.

I thought that I had no th	I am glad of thy. &c.	108
thing els to doo.	I doo thanke thee. &c.	109
97	I will recōpence thy. &c.	109
I doo perswade my selfe,	I am not able to recōp.	109
that thou louest me.	I will alwaies be myndfull	
99	of thy benefites.	110
If it please God.	99	
It hath so pleased God.	I begyn to laughe.	110
100	It can not be healed.	111
I pray God I die, if that I	I dare not wryte vnto the.	112
loue thee not better, then	I will wryte at large, when	
thou louest me.	I haue commoditie.	113
100	It is no newes vnto me, to	
I pray God prosper thy	heare that thou lo. &c.	113
doinges.	I haue wrytē this vnto thee	
102	because thou sholdst. &c.	113
I pray thee apply thy myn ^d	I will wryte bziely.	113
de to folowe vertue.	I woulde haue wrytē moze,	
102	but the carier hastēd me.	113
I beseeche thee, that thou	I will folowe thee for thy	
wilt defende me, as our	vertue.	114
frenship requireth.	If thou happen to chaunge	
102	purpose, let me haue. &c.	114
I beseeche thee, let not the	If thou wilt doo that which	
hope which I haue of thee	I desire, I will iudge thee	
be vaine.	to be my frende.	114
102	If thou hast bē present, thou	
I promise that it shal. &c.	couldst neuer haue. &c.	114
103	If I had any doubtē of thy	
I haue ben desired to do.	loue, I woulde desire thee	
103	to fauour me with. &c.	114
I doo desire thee as. &c.	If I had not proued thy li ^b	
103	beralitie and faith, I durst	
I pray God I may finde	neuer commit my. &c.	115
you all in health.		
104		
In desiring me, thou. &c.		
104		
I cōmit my busines. &c.		
107		
I will speake with thee.		
107		
I am glad that thou art		
retourne faulfe.		
108		
I am very glad that my be		
nefitēs are acceptable.		
108		
I am very glad that thou		
hast kept thy good na.		
108		

THE TABLE.

I thou chaunge custome. 115	I is needfull to ge &c. 122
I that we cā not be &c. 115	I am bitterly vndone. 130
I neede require, I will not refuse the labour. 115	I will make a pofe. 131
I these things are so &c. 115	I doo not lwey hyma. &c. 136
I thou require any. &c. 116	I t is harde to bzing this matter to paffe. 140
I thou hast no businesse. 116	K
I do knowe that this. &c. 116	K eepe company with good men, & forfake the euill. 47
I doo knowe this. 117	K eepe well my money. 57
I knowe how much thou art able to healde me. 117	K nowe this of a certēty. 111
I know what appert. &c. 118	K eepe my wordes in sec. 142
I am of the same opiniō. 118	L
I am out of all daunger. 118	L et vs make mery. 47
I was soze feared &c. 118	L et vs now play. 55
I suffer patiently. &c. 119	L et vs retourne to. &c. 111
I doo trust. 120	L abour may do any. &c. 135
I doo trust by thy di. &c. 120	L ike will alwaies to lik. 137
I doo trust that this matter will yeld thee prayse. 120	M
I will study all the. &c. 122	M any doo loue thee. 7
I will bzing thee. &c. 123	M uch good may it doo. 20
I will tell thee what. &c. 123	M y trust is only in thee. 28
I haue writen this. &c. 123	M any things haue. &c. 37
I came hither with. &c. 125	M ake an ende of my. &c. 53
I am ashamed to thāke thee with wordes, desirous to sa tisfie thee with deedes. 126	M any doo enuy thee. 70
I haue wōne the game. 126	M any thinges in thy. &c. 83
I loue the better thē &c. 127	M any doo blame thee. 126
I will that thou knowe. 127	N
I would that this thing. 127	N ow I haue good leasure to goe about thy busin. 59
I t is hard to deceiue. &c. 127	N ow shalt thou know. &c. 61
	N ow those that are ignozāt doo keepe silence. 64

THE TABLE.

Not without cause. 90

Now I see that thou &c. 125

O

Of whiche thinges the one
is to be prayſed. and the
other to be blamed. 35

Our oulde & auncient loue
deſerueth this much. 64

Our loue doth dayly. &c. 71

Our frendſhip requir. &c. 71

O moſt cruell man. 93

Our Maſter hath. &c. 112

Our felicitie is paſt. 135

P

Perſwade thy ſelfe that I
loue thee dearly. 9

Put away all care. &c. 50

Wardō me, I pray you. 98

Wardō me, if I am brief. 98

Wardō me, if I be an. &c. 98

Wride is an euill vice. 119

R

Reade theſe when &c. 78

Receiuinge great ha. &c. 100

Reaſon requir. &c. 108

Recreation & reſt at ſome
tymes is needefull. 110

S

She is a maide of gr. &c. 14

Slander me not. 18

Seekinge what I. &c. 22

Suche is the cuſtome. 32

Seyng thou art ſo wi. &c. 41

See that thy vertue. &c. 46

See that you be coſtant. 46

So doing thou ſhalt do me
ſingular pleaſure. 47

She is a cōmon ſtrūpet. 82

Suffer patiently thy ad-
uerſary fortune. 95

T

Thou haſt gotten prayſe. 1

Thou haſt much labour. 2

Trauell for me as it were
thine owne matter. 3

There hath alwaies. &c. 7

Thou arte a falſe frende. 9

There is no ſpot in. &c. 10

Taryinge for thy let. &c. 14

To diſpiſe riches is. &c. 16

Thou haſt done me. &c. 18

Thou ſhalt receiue bl. &c. 18

This muſt be al told. &c. 19

This matter is not. &c. 24

Thou prateſt thou. &c. 25

Thy exortatiō, or epiſtel. &c. 27

Thy epiſtell is moſt. &c. 27

Thy letters gaue me. &c. 29

Thou canſt heaſpe & com-
forte me at my neede. 29

Theſe thinges ſeeme con-
trary one to another. 31

The banquet is ready. 31

Thou beleeueſt all th. &c. 33

Thou art very cruell. &c. 33

Thou geueſt light to. &c. 34

This

THE TABLE.

This shalbe a great. &c. 34	The warredoth war. &c. 57
Thou hast many dettore. 35	Thou medelst with. &c. 59
Thou speakest euill. &c. 37	There are many. &c. 60
This is a hard matter. 38	Thou art most ignozant. 63
This is most pleasant. 40	The rude & ignozant resist against the learned. 64
Thou sleepest to much. 41	Thy iust dealing in. &c. 64
There are many learned men in Bologna. 42	The rest thou shalt. &c. 64
Two thinges doo cōstraine me to loue thee. 44	Thy cōsill passeth. &c. 65
There is great opin. &c. 45	This is thy charge. 65
Thou shalt doo the matter with moze prudence. 48	Thou makest things &c. 65
This way be easily done. 48	Thy wordes only. &c. 66
Thou shouldst do all thinges to winne praise & glozy. 48	Thou art unhappie. 67
Thou troublest all men. 50	Thou thinkest to. &c. 67
Thou hast done a thing wor thie of our frendshippe. 51	Thou art most vnthākf. 68
This is not done to. &c. 51	Thou enuieest me. 70
Thou wast wonte to. &c. 52	Thy frēdship is most. &c. 71
Thou hast alwaies bē. &c. 52	The matter hath gone for warde as I did desire. 71
Thou art happie. 52	The matter goeth. &c. 71
That hath happened &c. 53	The matter hath so. &c. 72
The only remedy of ease is the study of learning. 54	The matter is brought. 72
Those that are enuious, ne uer cease to speake. &c. 54	The diligence of the. &c. 72
This shalbe a great. &c. 55	Thy iniury is litle. &c. 73
Thou dost healde many. 55	Thy liberalitie, which. 73
Thy true dealing. &c. 56	The highnesse of thy &c. 73
Thou doest me great &c. 56	The libertie of good. &c. 73
Thou art in authoritie. 57	The remembrance of cur auncient frendship is most decre vnto me. 74
	Thy patience decla. &c. 74
	Thy vertue shall continue for ever. 75
	Then

THE TABLE.

Thou praisest me moze		Thou hast not spokē. &c.	94
then I deserue.	77	Thy speache is obscure.	75
The vertue of Cesar. &c.	77	Thou doest put thy selfe in	
The life of honest mē &c.	77	great daunger.	98
The things which thou hast		Thou hast great autho.	100
done for me, are most thankfull		Thou shalt be soze. &c.	101
vnto me.	77	Thou hast not prou. &c.	102
Thy letters are very &c.	78	Thou promistest, &c. &c.	104
Thy vertue deserveth moze		That which I haue. &c.	105
praise, the exhortaciōs.	79	That pleasure which. &c.	105
The honour which &c.	80	That is true praise, which	
Thy singular witte. &c.	80	cometh from famous mē.	105
Thou wast sadde.	81	That is true honour, which	
Thou doest lie falsly.	82	springeth through dedes.	105
There is nothing moze		Those which haue. &c.	105
woorthy, then vertue.	84	This pleaseth me much.	106
There is nothing. &c.	85	This thing is most. &c.	106
Thou hast made thy. &c.	86	This appertaineth &c.	106
Thou hast done hurt. &c.	86	This thing shalbe very	
There is nothing that can		profitable vnto thee.	106
profite thee moze. &c.	87	This matter is cleare.	106
There is nothing but it is		This ought not to. &c.	106
done with diligence.	87	This thing is manifest.	106
There is nothing so harde,		This fillable is longe.	107
but for thy sake will seeme		This hath happened. &c.	107
very easy vnto me.	88	This is it that I coueted	
Thou couldst neuer. &c.	89	to make thee priuie of.	107
This doth not becom. &c.	90	This can not be. &c.	107
Ther could be nothing. &c.	91	Thou hast reconered thy	
Thou bringest me. &c.	91	former estate.	108
They talke dayly with vs		Thou counsellest well.	109
of thy vertues.	93	This is a matter. &c.	110
They will make peace.	94	Thou knowest nothing.	111
		Thou	

THE TABLE.

Thou mayst easily knowe
 how much I loue thee. 112
 That which I haue done for
 thee, is openly knowē. 116
 There are many ignorantis
 which medle with others
 mens doings, and can not
 gouerne there owne. 118
 The tyme which we. &c. 122
 Thou hast vnderst. &c. 123
 Thou doest vnderst. &c. 123
 Thou hast done more. &c. 123
 Thou doest mocke me. 124
 Thou shalt leaue all. &c. 124
 Thou hast no cause. &c. 124
 Thou knowest right wel. 124
 This matter must. &c. 129
 Thou art ignorant. &c. 132
 The good gouerner. &c. 134
 The matter is doubtful. 135
 They strue for nothing. 135
 Thou doest nothing. &c. 136
 This shall neuer co. &c. 136
 This cā not be done. &c. 136
 Trust no mā before. &c. 137
 The banquet was ab. &c. 138
 The thiefe is taken. 139
 This matter is most ma. 139
 This is an obscure mat. 139
 This matter is much. &c. 139
 This is a good similit. 139
 This will come to. &c. 140
 There was wonderf. &c. 140

The matter is now sur 140
 Thou dost repēt to late. 141
 Thou makest euill cōp. 142

w

we will alwaies be friend. 10
 we haue need of thy. &c. 19
 what needeth it thee thus
 to recōmende thy matter
 vnto me, seing I doo ex-
 steeme it as mine owne 23
 what wante is there. &c. 24
 what wilt thou say, if these
 thinges be false? 24
 who is more diligēt &c. 24
 we haue ben very diligent
 in thy matter. 59

which if thou marke well,
 thou shalt finde so. 64
 we are of thy opinion. 86
 what is more worthy. &c. 86
 whē I cōsider the benefites
 which thou hast done me, I
 am forced to do all thinges
 for thee most willingly. 104
 write often vnto me. 113
 whē I shall haue vnderstan-
 ding what thy will is, I
 will satisfie thy desire. 115

y

Your brieznesse in writyng,
 causeth me to be so briez. 20
 Your graue cōsell leadeth
 me to your opinion. 65

The ende of the Table.

A Comfortable ayde for Scholars.

I was Honozably intertained,

Qua debui veneratione fui exceptus.
Magna me veneratione profecuti sunt.
Multis affectus fui honorum cumulis.
Multa me exceperunt veneratione.
Summo honore fui ab eis acceptus.

I do accept your excuse.

Accipio excusationem qua vsus es, quod occupationibus
impeditus, ad me scribere non potueris.
Quod scribis propter occupationes, te ad me scribere non
voluisse, admitto excusationem tuam.

**I intertained Cesar willingly which
for thy cause came vnto me.**

Cæsarem tuo ad me nomine profectum vidi per libenter.
Cæsarem tuis mihi literis comendatum libenter suscepi.
Cæsarem qui tuo ad me nomine venit libentissime recepi.

Thou haste gotten great prayse.

Maximam ex hominū opinione existimationē adeptus es.
Tui quidem nominis existimatio, apud plurimos celeberrima est.
Amplissima ex constanti hominum sententia, tibi est virtutum laus attributa.

I am no flatterer.

Facessat à me assentationis suspitio.
 Assentari nescio.
 Non sum palpo dolosus.
 Assentationis sum expertus.
 Non vtor gnatonismis.
 Non soleo gnatonizare.
 Nullus apud me fucis est locus.
 Non aliud fronte simulo, nec aliud in pectore gesto.
 Ab adulanti studio semper, tanquam intestino morbo ab-
 horreo.
 Adulationes græculas semper odi.

I will applie all my force to this matter.

Conabor, Adnitar, Totis adnitar nervis.
 Totis viribus ad hoc inuigilabo.
 Ad hoc animo connitar, & labore contendam.
 Velis, Remis, eo contendam.
 Velis, Remisque, eò festinabo.
 In hac re, ad extremum desudabo sudorem.
 Plurimum laboris, in hac re exhauriam.
 Adlaborabo pro virili parte.
 Quoad potero enitar.
 Quanto potero studio enitar.
 Destinabo huc omnes meos conatus.
 Manibus, pedibusque, connitar.
 Totis nervis adlaborabo.

Thou haste much labour.

Laboribus propemodum obrueris.

Ingenti

OF SENTENCES.

Ingenti laborum difficultate, tuus premitur animus.

Multis laboribus te exerces.

Innumeris te frangis laboribus.

Multis iugis, curis, vigilijsque, tuus angitur animus.

Laborum stimulis, nō sanē paucis, tuus excutitur animus.

Te laborum onera propemodum opprimunt.

Te ipsum penē laboribus enecas.

Trauell for me as it were thine owne matter.

Pro me tibi elaborandum est, periode ac res tua ageretur.

Iouigila, & causam meam suscipe, perinde ac si negotium tuum tractares.

Non minori cura, rem meam complectere, ac si negotium tuum ageres,

He doth helpe alwaies those that are learned.

Fauet studiosis, & doctos, quoad potest, adiuvat.

Homo est propensa in viros literatos beneuolentia.

Bonas artes, earumque professores, plurimi estimat.

Exactissimas, politionesque, literas adamat, veneratur, suscipit.

Est cultioris literaturæ, per quam studiosus.

Virorum eruditorum genus, illi quàm plurimum placet.

Est magnificus studiosorum Mæcenas:

Suum pectus, iuuandis studiosorum rebus, natum videtur.

Benignitate non vulgari studiosos omnes sibi distinxit.

Nulli officiorum genere, studiosos, non prosequitur.

Melioribus literis apud eum non modò est locus, verum etiam eximia dignitas.

Toto pectore bonas literas, & earum cultores, tuctur, fouet, Alit, ornatque.

Eruditorum omnium est studiosissimus.

Cultioris theologiæ professoribus impense fauet.
 Est precipuus bonarum literarum fautor.
 Est literarum amator magnificus.

Healpe me with thy vertue.

Adiuua me tua virtute.
 Suscipe me totum tuo patrocinio.
 Defende me sapientia tua.
 Subueni mihi consilio tuo.
 Subleua me opera tua.

It is vnpossible to tell how glad I am.

Magnopere lætatus sum.
 Totus in lætitiā fusus sum.
 Præ gaudio mihi visus sum desipere.
 Gestiebam præ gaudio.
 Læritia pene dissipui.
 Incessit animo meo læritia non mediocris.
 Inuasit animum meum ingens læritia.
 Fui gaudio suffusus, perfusus, delibutus, deliaitus, illectus.
 Noua mihi quædam læritia orta est.
 Summum mihi gaudium ex hoc allatum est.
 Ineffabili gaudio hoc me perfudit.
 Ex hoc nuntio singularis læritia profecta est.
 Effecerunt nuntij vt gaudio prorsus exilirem.
 Fui expletus læritia.
 Nouo fui correptus gaudio.
 Animum meum caput incredibilis læritia.
 Vix eram apud me præ gaudio.
 Totus læritia exultaui.
 Vix possum sermone consequi, quantum gaudij ex hoc
 mihi

mihī natum sit.

Maiorem mihi attulisti lætitiā, quam vt explicare possim.
Hoc mihi attulit incrēdibile gaudium.

I haue taken great pleasure in thy letters.

Literæ tuæ magnam mihi voluptatem attulerunt.

Literæ tuæ mihi gratissimæ fuerunt.

Literæ tuæ me non mediocri voluptate affecerunt.

Literæ tuæ mihi mirum in modum iucundæ extiterunt.

Ex tuis literis non mediocrem lætitiā percepi.

Literis tuis nihil mihi accidere iucundius potuisset.

Literis tuis nihil poterat gratius afferri.

Literæ tuæ singulari me lætitiā affecerunt.

Literæ tuæ amplum mihi gaudij cumulum attulerunt.

Ex tuis literis profecto magnam voluptatem accepi.

I haue put away all sorowe.

Omne tedium deuorauī.

Quæ perferunt tedia negligo.

Omnem deposui molestiam.

Omnia fero moderate.

I doe reioyse to heare the fame of thy vertues.

Ego tuarum virtutum celebritate plurimum gaudeo.

Ego tuarum virtutum existimatione summopere lætor.

Tuarum virtutum prædicatio maxima me lætitiā afficit.

I am glad that thou art returnd safe vnto vs.

Gaudeo te ad nos superstitem recepisse.

B. iij.

Magne

Magne est mihi voluptati, te ad nos incolumem redisse.
Plurimum lætor, te ad nos saluum reuersum esse.

I am glad thou hast so good opinion of me.

Gaudeo plurimum, te de me rectè sentire. (esse.
Maximo afficior gaudio, ea, quæ præsto, tibi iucundissima.
Maximè lætor, meam opinionem tibi probabilem videri.

He abstaineth from sinne.

Abstinet se à peccato.

Lubricum adolescentiæ iter, integrè, & puriter agit.

Semper à vitijs quàm longissime recessit.

Remotus est ab omni criminis suspicione.

A Nequitia, & corruptelis est alienissimus.

Aetatem agit non ignauia marcescentem, non abiectissi-
mis scortis, non alicui, non luxuriæ deditam, non ven-
tri somnoque indulgentem, non alijs illecebris irreti-
tam, quæ generosos animos frangunt, & enervant.

I haue bozne thée great loue from a childe.

Vsque à teneris annis te plurimum dilexi.

Vsque à pueritia magna sum te benevolentia complexus.

Vsque ab infantia te mihi in amore coniunxi.

Vsque ab incunabulis te charissimum habui.

Vsque à teneris vnguiculis te amare cœpi.

**I haue loued Cesar for his vertues
from a childe.**

Cæsarem omni virtute præditū, vsq; ab adolescentia, sum-
mopere dilexi.

Cæsarem

Cæsarem omni virtute ornatum, maxima semper sum beneuolentia complexus.

Cæsarem omni virtute insignitum, summo amore ab ineunte ætate, prosecutus sum.

Many doe loue thee.

Diligeris effusissime & non paucis.

Sunt tibi amici complures.

Multorum est in te non vulgaris benignitas.

He loueth thee singularly well.

Te vnice diligit.

Te habet carissimum.

Admiranda te quadam charitate prosequitur.

Te vno nihil habet antiquius.

Te non amat modo, verum etiam obseruat.

Te singulari beneuolentia prosequitur.

Animo toto te complectitur.

Flagrat amore tui.

Est tui amantissimus.

Ex animo tibi bene vult.

Ex animo tibi bene cupit.

**There hath alwaies bene great friendship
betwene him and I.**

Mihi cum eo perpetua fuit necessitudo.

Secum mihi intercedit necessitudo.

Vir est mihi vnice charus.

Est mihi mea vita charior.

Est mihi luce magis dilectus.

Me sibi benigntate non vulgari deuinxit.

Est mihi benignitate haud vulgari deuinctus.
 Est mihi proprijs oculis charior.
 Est mihi magna necessitudine coniunctus.
 Amor meus est in eum singularis.
 Eum summa beneuolentia complector.
 Est animæ meæ plusquam dimidium.
 Arctissimo amicitia vinculo mihi est coniunctus.
 Tenaci quodam amicitia glutino mihi est copulatus.
 Magna inter nos necessitudo incidit.
 Est mihi amicus coniunctissimus.
 Amore indissolubili coniungimur.
 Est mihi cum eo amicitia non vulgaris.
 Vix dici queat quanto amore eum prosequor.

I will shewe my selfe a good friende vnto thee.

Me tibi amicissimum demonstrabo.
 Amicum me tibi familiarissimum ostendam.
 Virum me tibi coniunctum omnibus patefaciam.

I will alwaies be thy frende.

Ero tibi semper amicus.
 Eadem erit & viuendi & te amandi meta.
 Eadem mihi & viuendi & te amandi mensura fuerit.
 Nulla æui diuturnitas tui apud me amicitiam obliterabit.
 Meum in te amorem, nulla vnquam ætas antiquabit.
 Amorem in te meum, perpetuo pariter cum ipsa vitæ pro-
 gressu producam.
 Expers huius vitæ fuero, priusquam ab amore tui alienus.
 Omnia mihi citius acciderint in vita, quàm odium tui.
 Vita defurget prius, quàm te amare cessabo.
 Diem obiero citius, quàm te odisse incipiam.

Ad ipsos vsque cineres pergam te amare.
 Pervniuersum vitæ spatium, te amore prosequar.
 Quam longa dabitur vita, tam erit longa amicitia tui.
 Par nobis erit amoris tui, qui vitæ modus.
 Inextinctum tui amorem semper tenebo.
 Absit vt breuior fuerit amor tui, quam vita.

He is a true frēnde.

Verus est amicus.
 Nihil est in eo fuci.
 Præstigias nullis amicitijs facit.

Thou arte a false frēnde.

Tua amicitia fucū habet, & quasdā beneuolētiae præstigias.
 Aliud habes in ore aliud in pectore.
 Ex eodem ore calidum, simul efflas & frigidum.
 Tuis verbis amicum te præstas, cogitatione autem insidias
 struis.
 Palam beneuolentiam, occulte vero periculum intendas.
 Nunquam ex animo fuisti amicus.

Perswade thy selfe that I loue thee dearly.

Tibi etiam atque etiā persuadeas velim, nihil esse vno me
 tui amantius, nihil tibi deuotius.
 Certè quod ad animum meum attinet, vix in toto orbe
 esse puta, qui de te aut sentiat magnificentius, aut præ-
 dicet honorificentius.
 Animum erga me tuum, tam amātem ac propensum am-
 plector, atque expostulor.
 Tacito quodam, & arcano sensu mentis, ad te obseruan-
 dum

dum impellor.

Nihil mihi tua cōsuetudine, in vita, cōtigit gratius, nihilq;
suavius.

Hoc vnum tibi persuade, neminem viuere qui te magis ex
animo amet quàm ego.

There is no spot in our frendship.

Non est fucata quæ nos coniungit amicitia.

In nostra amicitia nihil est fuci, nihil præstigiarum.

Amicitiam nostram conciliarunt mores incorrupti, & vera
inditia.

Talia iecimus amicitiaæ fundamenta, vt ea nulla vnquam
temporum iniuria possit abolere.

Nullam amoris inter nos iacturam factum iri putes.

Tecum nō temporariam, sed perpetuam amicitiam, statui.

We will alwaies be fréendes.

Semper erimus amici.

Perpetuus erit nostræ amicitiaæ candor.

Firmissimo amicitiaæ præsidio, sumus præincti.

Nullus omnino casus amicitiam nostram oblitterabit.

Nostra amicitia radices egit altiùs, quam vt vnquam euehi
possint.

Donec superstites esse nos sinent superi, integra manebit
amicitia.

Non erit breuior amicitia, quàm ipsa vita.

Non minus durabilis erit hæc nostra amicitia, quam hæc
ipsa vita.

He goeth not about to winne good will.

Nullos perferre, ac pati potest, quibuscunque degit.

Aliorum

OF SENTENCES

Aliorum sociorum studijs obsequi nescit.

Est paucis non aduersus.

Adeo est consortis impatiens, vt omnibus se proponat,

Non potest amicitiam parare, adeo morosus est.

He fauoreth the learned.

Multa opera, ac benignitate, fauet bonis literis.

Is non indoctus, tum ingenio acerrimo, palam tueretur bonas literas.

Fauet bonis literis, & harum rerum gratia, mihi quoque;

Homo est musis ac gratijs natus.

He wente about to kill me.

Ad eadem, & interitum me vocauit.

Mihi ad interitum, & necem, destinatus fuit & addictus.

De meo interitu, ac exitio persepe cogitauit.

Manu parauit, vt me interficeret.

Voluit me ad mortem rapere.

Parauit me summo mactari supplicio.

I doe loue thee.

Accepi te inter amicos, & quidem primi ordinis.

Es inter amicos, & qui nostram amplexi sunt familiaritatem.

**Tuam in me beneuolentiam, & tam graue testimonium
pluris facio.**

Lubens amplector, tuum in me animum.

I make no ende of louyng thee.

Finem nullum facio tui amandi.

Amori

Amori nostro nullum finem impono.
 Amor noster nullo fine terminatur.

I do loue thee greatly.

Amo te plurimum.

Amo te multum.

Amo te valde.

Amo te plus, quam dici potest.

Incredibilis est meus erga te amor.

Incredibilis te beneuolentia complector.

Exprimere non possem quantus est meus erga te amor.

Ardentissimo amore te prosequor.

Dici non potest quanto tui amore conflagrem.

Nemo vnquam vehementius aliquem amauit, quam ego
 te amo.

**I do loue thee muche as well for thy vertues,
 and for the loue whiche thou bearest
 me, as also for thy merites.**

Ego tum propter insignis virtutes, tū propter eximium
 tuum erga me amorem, tum etiā propter maxima tua
 in me merita, te mirifice diligo.

Ego te tum preclaris virtutibus, tum summo tuo erga me
 amore, tum etiam amplissimis tuis in me officijs, sum-
 mopere amo.

It is needefull to departe.

Eundum est.

Maturandum est.

Suscipiendum censeo.

Ad iter accingimur.

Properan-

OF SENTENCES.

13

Properandum censeo.

Est statim à prandio equitandum.

He hath taken his iourney by lande.

Iter illuc fecit terrestre.

Terra illuc concessit.

Itinere Terrestri illuc profectus est.

Terra illuc iter quæsiuit.

**I will shewe when that I may my good
minde towarde thee.**

Dum licuerit meum in te animum ostendam.

Simul atque dabitur opportunitas, declarabo si nihil aliud
certè propensum in te animum.

**I am scarce able to with holde my selfe
from cominge to thee.**

Ego vix me contineo, quin ad te aduolem.

Ego pene me contineo, quin ad te curram.

Ego vix teneor, quin me ad te quamprimum transferam.

I am ready to doe you good in your affayres.

Paratus sum ad omnia.

Testor me ad omnem nutum paratum esse.

Sum ad tua vota paratus.

Si quid excogitasti, habebis me ad istud facillimum.

I giue eare to this with a willing minde.

Libens istud audio.

Audire istud ex animo gaudeo.

Istud

Istud est mihi auditu, perquam iucundum.
Haud istud inuitus audio.

Hearc what my iudgement is of this matter,

Audi meam opinionem.
Paucis super hac re meam accipe sententiam.
Quid de hac re sententiam paucis accipe.

**Tarpinge for thy letters Cesar certified
me that thou couldst not write.**

Expectanti mihi literas tuas, Cesar nunciauit, te nihil scribere posse.
Cupiēti mihi tuas videre literas, Cesar significauit, te nihil literarum missurum.

I doe looke for your letters dayly.

Expecto tuas literas quotidia.
Incredibile me tenet desiderium videndi literas tuas.
Cupio tuas literas quam primum videre.
Expecto in dies, vt tuæ mihi literæ deferantur.
Non potes existimare, quantopere literas tuas desiderem.

**I doe looke for you mediatly after the
sight of my letters.**

Visis meis literis, te quamprimum expecto.
Lectis meis literis, statim te opperior.

Haue regarde to thy health,

Cura, vt valeas.
Cura valitudinem tuam,

OF SENTENCES.

7

Curæ sit tibi valetudo tua.
Curam habeas valetudinis tuæ.
Da operam, vt valeas.
Fac, vt optime valeas.

He is not apte to followe vertue.

Non est idoneus ad virtutem.
Illoris pedibus virtutem aggreditur.
Confidenter, atque imperitè, virtutem aggreditur.
Haudquaq̃ lotis (vt aiunt) manibus ad virtutem aduolat.

**His vnſatiabſe deſire of riches can
neuer be ſatiſſied.**

Est auri ſitientiffimus.
Lucris, & opibus, inhiat.
Mira diuitiarum fames habet hominem.
Feruēt avaritia, miſeraq̃ue cupidine pectus.
Est auidiffimus lucri.
Aurum immodicè ſitit.
Illi, nullus ſatis eſt theſaurus.
Ab iſſis etiam ſtatuis exigeret farinas.
A mortuo tributum extorqueret.
Aurum auidiffimè eſurit.
Retia, vtique tendit, ad nummos.
Querendæ vndique pecuniæ ſe dedit.
Ipſe minus quàm luſcinia dormit, vt aurum expuognet,
ducatq̃ue captiuum.
Immoritur lucris, & amore ſeneſcit habendi.

He is too much a neigbharde.

Est nimis parcus.

Impendio

Impendio parcus.
 Parcus ac propemodum sordidus,
 Est Cumini Sector.
 Cupit seuisse Cuminum.
 Ob nimiam parsimoniam male audit.
 Homo est vehementer parcus.
 Ficos etiam deuderet.

To dispise riches is most commendable.

Contemnere diuitias, abunde generosum, magnificūq; est.
 Mirari pecuniam cum vitio est coniunctum.
 Nihil tam extra nos est, tamq; exiguum comoditatem af-
 fert, quam pecunia. •
 Hoc Titulo vel infelicissimus est diues, quod amicum ne
 dignoscere quidem potest.
 Pecuniæ amor studiumq; , omnem animi tranquillitatem
 mille curis dilaniant.
 In omne nephas præcipientes nos adeunt nummi.
 Quisquis admirator est auri, odit virtutis indolem, odit &
 omneis honestas artes.

Bolde, rashe, without shame.

Effreni audacia insignis.
 Herculeæ audacia admirandus.
 Impudentis audaciæ satelles.
 Audacia plusquam herculana præditus.
 Impudenter audax.
 Nimio plus audax.
 Audax plus satis.
 Nimia audacia solutus.
 Audaciæ est non tolerandæ.

If any newes happe I will certifie you thereof.

Tibi nuntiabo quicquid noui fiet.

Quicquid interim nouorum orietur, tibi scribam.

Audies post hac ex me noua quæcunque hic gerantur.

Si quid interea noui emerferit, faciam te quàmprimum certiozem.

Curabo, ne quid rerum nostrarum ignores.

Quæ hic gerentur, ex me accipies.

De toto statu rerum comunium, quæ & quales sint ex me cognosces.

Scribam ad te omnibus de rebus, quæ hic agentur.

Si quid existat noui, tibi per litteras indicabo.

She is a maide of great vertue,

Virgo est haud deformis.

Facie venusta virgo.

Virgo electæ pulchritudinis.

Virgo formæ dotibus insignita.

Virgo est eleganti formæ.

Virgo est eximie formæ.

Forma est, & ætate florens.

Virgo est mira specie.

Est decora, & egregia formæ.

Nihil ea ipsa formosius, venustius, pulchrius, speciosius.

Virgo est insignitæ pulchritudinis.

Egregia formæ, atque ætate integra.

Virgo est exuperanti formæ.

Although I haue not at this time, wherof to
write, yet would I not suffer my freende
to departe emptie awaie.

Etsi nihil habeo, quod ad te scribam, volui tamen amico

ad te proficiscenti aliquid literarum dare.

Quamquam, quid ad te scribam, non habeo, curavi tamen
ne amicus meis literis vacuus ad te proficisceretur.

Tametsi nihil noui, quod tibi significem occurrit, volui
tamen meas potius literas inanes, quàm nullas esse.

Thou haste done me many good turnes.

Multa in me contulisti beneficia.

Obruiſti me tot beneficijs, vt me pudeat toties gratias
agere.

Maximis me beneficijs pro tua humanitate, ſingulariquè
faure, ſemper es proſecutus.

Multis me officijs cumulasti, nullis à me ſtudijs laceſſitus.

Thou ſhalt receiue blame by this.

Hoc tibi dabitur vituperio,

Hoc tibi vitio aſſignabitur.

Hoc tibi in culpam cadet,

In te recudetur faba.

Vituperationem ſubibis.

Tibi hoc culpæ vertetur.

In te hoc vitium transferetur, torquebitur.

Id tibi paſſim magni probri vice obijcietur.

Slander me not.

Ne detrahas.

Verte ſtimulos tuæ linguæ.

Comprime linguam, ne quid velit, loquatur.

Necceſſum eſt frena tuæ linguæ concutere.

Sunt tuæ frena linguæ cohibenda.

Repri-

OF SENTENCES.

Reprimenda est petulantia tuæ linguæ.

We haue néede of thy healpe.

Tua autoritate nobis opus est.

Tuo consilio indigemus.

Gratia tua nobis necessaria.

Tua nobis virtus est plurimum oportuna.

It is requisite that thou study.

Opus est, tu literis inuigiles.

Necesse est, vt literis incumbas.

Necessitas postulat, vt præclaris disciplinis inuigiles.

This must be all tolde from the beginnyng.

Sunt huiusmodi primordia aperienda.

Hoc altius, & à prima origine repetendum.

Ab ipso rei primordio omnis retrò memoria repetenda est.

He is an honest man.

Genuina est bonitate præditus.

Est vir probus.

Genuina ei inest probitas.

Multa est probitate conspicuus.

Nihil suo genio melius, suauius, mellitius.

Egregia vitæ sinceritate clarus.

Vir recti semper conscius.

Vir ipsa probitate melior.

Est candidis moribus formatus.

Tam sancta tamq̃ue sincera est eius vitæ integritas, vt cre-

datur ab omn. fece terrena igne diuini amoris exortus.
In eo precæteris peculiariter, elucet mellita quædam mor-
um suauitas, summa cum dignitate copulata.

Good morowe.

Bona dies.

Precor vt hic dies tibi candidus illuxerit.

Precor vt hic dies tibi scælix surrexerit.

Sit scælix exortus huius dici, & sit vtrique nostrum.

Good nighte.

Opto tibi noctem prosperam.

Præcor tibi noctem placidam.

Contingat tibi scælix somnus.

Det deus tibi placidam quietem.

Det deus tibi somnum absque somnijs.

Faxit deus vt aut placide dormias, aut feliciter somnias.

Sit tibi fausta nox.

Much good may it doe you.

Sit scælix conuiuium.

Bene sit vniuerso carui.

Præcor omnia læta vobis omnibus.

Deus bene fortunet vestrum conuiuium.

Your briefnesse in wrytyng causeth me to be so briefe,

Tuarum ad me literarum breuitas præstat, vt ego quoque
in scribendo breuior esse debeam.

Breues tuæ ad me literæ demonstrant, vt breuius & tibi
respondeam,

Cum

OF SENTENCES.

Cum te in scribendo breuem esse videā, breuiorem etiam
me, quā soleam, esse constitui.

He is a liar.

Mendax est.

Ipso mendacio mendax magis.

Parthis & cretensibus longē mendacior.

Sum est impudens mendacium.

Vir impudentissimē mendax.

Sua verba tantum distant à vero, quanti cignus à coruo.

Est testis cretensis.

Est testis græca fide præditus.

**I am not able to tell how sorrowfull I would
be at my frændes delinery.**

Haud scribere possem, quā mihi erit gratum, si amicum
quietum reddideris.

Verbis explicare minime possem, quā mihi erit iucun-
dum, si amicum à molestijs liberum præstiteris.

Nullo satis possem dicendi genere declarare quam mihi
erit acceptum si à molestijs amicum liberaueris.

I do loue thee euery day better and better.

Ego te indies cariores habeo.

Nemo est, quem magis, quā te, cariores habeam.

Familiaritas tua est mihi indies acceptior.

Nemo est, quem maiori, quā te beneuolentia cōplectar.

It is thy duetie to seeke no such thinge.

Hoc indagare tua non interest.

C.iiij.

Huc

Huc tuæ coniectura mentis non capit.

Hoc inquirere non debes.

**Seekinge what I might write, Cesar
gaue me matter.**

Quærenti mihi quid at te scriberem, Cæsar vtriusque nostrum familiaris idoneam mihi ad te scribendi opportunitatem præstitit.

Perscrutandi mihi quid tibi literis declararem, Cæsar necessarius noster materiam scribendi aperuit.

I doe watche diligently to doe thee a pleasure.

Ego beneuolentia impulsus, semper quero tibi rem gratam agere.

Ego amore adductus, quærito tibi morem gerere.

Ego dilectione, & charitate compulsus, exquiro tibi obtemperare.

I haue sought this matter with all diligence.

Curiosis oculis omnia perscrutor, contemplor.

Scriptores illustres properantiùs euolui.

Libros sanè quàm multos volutauì.

Exactiùs perpendi.

Curiosiùs hoc introspexi.

Satis inquisitè satisque sollicitè hoc quæsiui.

Ad amussim solertique industria hoc inuestigauì.

**I doe seeke by all meanes to render vnto
thee, the like benefite as thou haste
bestowed vpon mee.**

Omnes rationes perscrutor, vt pro tua erga me merita
tibi

tibi gratificer.

Omnes vias perscrutor, vt pro tuis in me officijs virum me
beneficiorum memorem cognoscas.

This matter is not yet known.

Hoc non est satis certum. Hoc incertum est & vacillans.
Pendet adhuc fides veri.

Hoc est parum adhuc exploratum.

Cesar is mindefull of benefites.

Cæsar est beneficiorum memor.

Cæsar mutuis officijs respondet.

Cæsar beneficiorum nunquam obliuiscitur.

Cæsar officiorum vicissitudinem reddit.

**Cesar hath indeuozeth to disturbe the
common wealth.**

Cæsar conatus est Rempub. perturbare.

Cæsar tentauit Rempub. turpiter impedire.

Cæsar communem salutem vsurpare enixus est.

**What needeth it, thée thus to recommede
thy matter vnto me, seing I doe ex-
stee me it as mine owne.**

Quid est, quòd tuam causam tantopere commendas cum
eam communem esse existimem.

Non expedit vt rem tuam mihi tantum commendes, cum
eam propriam esse cognoscam.

Non est opus vt hac de re tantopere me obtundas, cum
eam ad me spectare arbitrer.

L. llll.

What

What wante is there in our freendship.

Quid familiaritati nostræ adiungi potest.
Nihil deest benevolentia nostræ coniunctionis.

What wilt thou say if these thinges be false.

Quid, si quæ dicta sunt falsa sunt omnia.
Quid, si ostendam hæc omnia esse inania.
Quid, si hæc omnia nulla esse demonstrarem.
Quid, si hæc omnia simulata confirmem.

I am glad that thou louest me.

Quòd me amas, est mihi pergratum.
Declaratio amoris, quæ erga me habes, est mihi perinucunda.
Optima tui erga me amoris cōiunctio, mihi gratissima est.

Who is moze diligent then Cesar.

Quis est in agendis rebus magis impiger, quàm Cæsar.
Quis est in negotijs Cæsare curiosior.
Quis est in spectandis rebus magis diligens, quàm Cæsar.

He is a bzabler of triflinge matters.

Prodigiosa figmenta sunt sua.
Seniles sunt fabellæ.
Pueriles sunt nugæ.
A! forum excogitata hæc omnia.
Hæc sunt indigna auditu.
Videtur mihi cum matre Euandri fabulare.
Hæc commentitia sunt.

Hæc

Hæc sunt ab omni virtutis tramite exorbitantia.

He is alwaies in hande with trislynge tales.

Semper garrit & fabulatur.

Perpetuò nugatur.

Perpetuas agitat nugas.

Arsiduum congerronem agit.

Bonam temporis partem in nugis collocat, rebusque nihil perdit.

He is a vaine talker.

Garrulus est.

Est impendio loquacior.

Est homo non loquacissimus, sed ipsa loquacitas.

Est ipsa loquacitate loquacior.

Sua verba in ore nascuntur, non in pectore.

Ei innata est verborum petulantia, & loquendi temeritas.

Stultitia ei inest, & inanis dicendi copia.

Est Thersites alter.

Loquitur sine iudicio.

Est homo linguax, loquax, futilis.

Quicquid in linguam venit, eloquitur.

Vir improbæ loquacitatis.

Coruus est apollinis.

Sibi est proprium nugas sectari.

Thou pratest thou canst not tell what.

Garris, & nescis quid dicas.

Obstreps inaniter.

Ne gráculo quidem cedis loquacitate.

Superas & turturem,

As it is reported.**Vt aiunt.****Vt dicunt.****Vt tradunt.****Vt fertur.****As Virgill maketh mention.****Vt est apud Virgilium.****Vt Virgilij est sententia.****Vt Virgilius sentit.****Vt inquit Virgilius.****Vt testatur Virgilius.****As I ought.****Vt debeo.****Vt teneor.****Vt ius postulat.****Vt nostra expostulat amicitia.****As here tofoze I haue witten.****Vt Paulo antè scripsi.****Vt Paulo antè perstrinxi.****Vt est à nobis Paulo antè commemoratum.****Vt non multum antea dixi.****Cuius rei antea mentionem fœci.****As it seemeth vnto me.****Vt mea fert opinio.****Vt mihi videtur.****Vt arbitrari possum.****Vt coniecturari possum.**

OF SENTENCES.
As the matter requireth.

Vt res postulat.

Vt causa desiderat.

Vt negotium requirit.

**How the matter hath gone forwarde, thou
shalte vnderstande by others.**

Quo modo res se habuerit, ex aliorum literis, intelliges.

Vt euenerit in causa, alij tibi significabunt.

A fayre and an Honorable companie.

Celebris hominum conuentus.

Præclara ista hominum frequentia.

Concursus hominum doctissimorum.

Cætus hominum. concio.

An euill comparison.

Ista non sunt illis comparanda.

Diomedis, Hercle arma, & Glauci non dispari magis præ-
cio æstimata, quàm hæc duo sunt inter se disparia.

**Thy Oration, or Epistle is very lear-
ned and eloquent.**

In tua oratione, maiestas quædam linguæ continetur, &
sanctitas.

Inueni in tua epistola, nõ sellulariam ac triuialem, doctri-
nam sed qualem marci catonis.

Tua scripta incorruptæ vetustatis indole censentur.

Thy Epistle is most vnlearned.

Est tua epistola incondita, indiscussa.

Sunt

Sunt tua dicta lantè, quàm frigidissima.
 Est tua tortuossa oratio & tergiuersans.
 Epistola tua caret pene viribus & vita, caret affectu, caret
 indole, iacet, dormit, stertit.
 Epistola tua neque domi, neque foris prodest.

I do now confesse that thy opinion is true.

Fateor, sententiam tuam esse veram.
 Assentior, tuam sententiam esse ratam.
 Concedo, sententiam tuam laudabilem esse.

My trust is onely in thee.

Fixi in te spem meam.
 Tuo innitor auxilio.
 Locaui in te, spes meas omnes.
 Meæ in te spes recumbunt.
 Tu es scopus meæ spei.
 In te vno, omnes opes, spesque meæ, sitæ sunt.
 Sum tuo solius auxilio addictus.
 Tu mihi es velut ancora quædam sacra.
 Non tuæ constantiæ, sapientiæque, diffido.
 In te vno sunt spes omnes opesque.

I trust by thy heape to obtaine my desire.

Mihi optimè persuadeo, opera, & studio tuo, quod deside-
 ro, me faciliter obtenturum.
 Confido, cura, & diligentia tua, quod cupio, me faciliter
 impetraturum.
 Spero tua prudentia, atque consilio, me omnia conse-
 cuturum.

Thy

**Thy letters gaue me to vnderstande
that thou hadst a good witte.**

*Cognoui ex scriptis tuis, te habere optimum ingenium.
Tua scripta mihi specimen acris, vegetique ingenij præ-
buerunt.*

**I doe right well know thy good
will towarde me.**

*Cognosco tuam in me beneuolentiam.
Ingratissimus sum mortalium omnium, si tuum in me æ-
nimum, tuumque erga me studium, non agnoscam.
Equidem multiplici argumento, tuam in me beneuolen-
tiam agnosco.*

I doe know that thou louest mee.

*Cognosco quòd me amas.
Veterem tuum in nos animū, non sine voluptate agnosco.
Expertus sum mirum tuum in me studium.
Non ignorabam antea, benignitatis tuæ in me fauorem,
tamen, id plenius hodie cognoui.*

**Thou canst healpe and comforte me at
my neede, or thou only hast reme-
died my griefes.**

*Mihi non mediocri beneficio, fuit tua tā amica cōsolatio.
Rebus meis tam afflictis mederi potes.
Tu non solis verbis dolorem meum lenire, sed animum
meum, consolando, subleuare soles.
Vulnus animi mei semper mitigas.
Tam tempestiua consolatione, veluti valido quodam phar-
maco, animi mei ægritudinem expulisti.*

Te consolatore, mihi magnoperè est opus.

Quum me acerbis animi dolor totum possideret, tempestiuus affuisti consolator.

Tu ad consolandum non parum idoneus, quoties animo angor, me validissimè confirmas.

Aegritudini, qua animus meus afflictabatur, præsentissimum medicamentum adhibuisti.

Nihil æquè dolorem meum leuauit, quàm tua per amica consolatio.

A te persepè fui in luctu meo, amantissimè confirmatus.

He is chosen a Counseler.

Consulatum adeptus est.

Ad consulatum euectus est.

Consularis dignitatis fastigium conscendit.

Ad consularem maiestatem est prouectus.

Beinge constrained by the loue whiche
thou bearest me, I seeke to doe thee
a good turne.

Ego beneuolentia impulsus, semper quero tibi rem gratam facere.

Ego amore adductus, quero tibi morem gerere.

Ego dilectione, & charitate compulsus, exquiro tibi obtemperare.

He is a man of great continencie.

Vir est nomine continentiae satis spectatus.

Magnum præbet continentiae exemplum.

I doe agree or yeelde to thee.

Assentior tibi.

Tecum

OF SENTENCES.

Tecum sentio.

Tibi accedo.

In tuam sententiam pedibus eo.

Accedo tuæ sententiæ.

Tuo iudicio subscribo.

Idem sentio, quòd tu.

Omnia mihi tecum constant.

Sumus eiusdem sententiæ, eiusdem suffragij, eiusdem opinionis, eiusdem sectæ.

Hoc omnes vno ore confirmant.

Beware that þu spend not thy time in triflyng.

Caue in huiusmodi nugis seriam operam ponas.

Molestum est bonas literas in his nugis collocare.

Indecorum est, huiusmodi ineptijs, bonam temporis partem insumere.

These thinges seeme contrary one to another.

Hæc sibi contrarietate aduersantur.

Hæc aduersis frontibus pugnant.

Hæc virtutibus inter se contrarijs sunt designata.

Hæc magna contrarietate dissident.

The banquet is ready.

Conuiuium est paratum.

Instaurata est comessatio.

Instructa est epularum magnificentia.

Sumptuosa cœna parata est.

Cœna est opipare instructa.

Laurissima est cœna.

Ingens curatur epularum apparatus.

VARIETIE

He hath corrupted him.

Corruptit eum & deprauauit.

Suarum corruptelarum illecebris, eum iretuit.

Integellos adolescentuli mores, sua pernicie, corruptit,

Luxum illi suafit.

Eum sua nequitia perdidit prorsus, & labefactauit.

He is curteous and gentle.

Mira est in eo benignitas.

Omnibus sua est humanitas cognita, & explorata facilitas.

Nihil humani ab eo alienum puto.

Eo vno nihil habetur humani⁹, nihil eruditius, nec melius.

Eo nihil candidius, nihil benignius.

Hic homo gratijs natus, humanitate sua mortales omnes deuincit.

Suche is the custome and manner.

Moris est, est consuetudinis.

Peruulgati moris est.

Hoc est publica consuetudine receptum.

Priscis temporibus hoc consuetum est.

Est solemnis consuetudo.

Ad hæc vsque tempora hæc consuetudo penetrauit,

He is well manered.

Bene moratus est.

Inculpate viuit.

Moribus est vndecunque integris, & incontaminatis.

Est moribus insignis.

OF SENTENCES.

33

I can not belcve this.

Non possum hoc credere.

Vix animum ad hoc queo inducere.

Thou belcuest all thinges rashly.

Credulus es nimis.

Propelle illā tuæ salutis nouercam facillimā credulitatē.

Caue ne cui temerē credas.

Noli nebulonibus istis, quicquā istiusmodi credere.

Ne tam facile credas vel laudatoribus istis, vel obrectato-
ribus.

**Doest thou indge me to be so rude, that I will
not loue thee as thou leuest me.**

Existimas ne me adeo inurbanum, vt mutuo non diligam?

Existimas ne me adeo ingratum, vt pari tibi amore non
respondeam?

Sum ne adeo humanitatis expers, vt tibi amoris vicissitu-
dinem non attribuam?

Adeo me inhumanum iudicas, vt eandem tibi amoris re-
tributionem non præstem?

Thou art very cruell vnto me.

In me nimis acerbus es, nimis difficilis, nimis inhumanus,
nimis seuerus.

I esteeme it not a whitte.

Nihil mea interest.

Nihil mea refert.

Parui mea interest.

Non magni mea refert.

Nihil laboro.

Non veterim.

Susque, deque fero.

**I haue committed the custodie of my
money vnto thee.**

Meæ pecuniæ custodiam tibi credidi.

D

Pecuniæ

Pecuniæ tibi custodiam commisi.

Meum argentum tuæ curæ traditum est.

Credita tibi est pecunia mea assèruanda.

Commisssa tibi est meorum numorum custodia.

Thou gennest light to darke thinges.

Obscuris rebus das intorem.

Ornas quæ vilia sunt.

Trita omnia per te noua splendidaque redduntur.

Euen from his infancie.

Ab infantia.

Ab ineunte ætate.

A paruulo.

A Rudibus annis.

A Prima puertia.

A ipso vitæ exordio.

Ab ipso vitæ limine.

Ab incunabulis.

Ab ipsis crepundijs.

A tenera ætate.

I haue no money.

Pecunias non habeo.

Exhausi loculos omnes.

Effudi pecunias omnes.

Laxissimi sunt mihi loculi.

This shalbe a great Damage vnto thee.

Hoc tibi grandi iacturæ erit.

Graui tibi erit exitio.

Grauem ex hac re accepturus es calamitatem.

Non iacturam solum facies, sed & naufragium.

Hæc res plurimum tibi detrementi, magnamque perniciem allatura est.

Multum detrementi ex hoc capies.

In hoc grauem facies iacturam.

Afficiet

Afficiet te hoc iactura non mediocri.

Thou hast many debtors.

Debes multa.

Multum æris alieni conflauisti.

Es multo ære alieno obstrictus.

Debitorum mole pergrauatus es.

Tuis non dum satisfacisti debitis, quæ ingentia sunt.

He is woorthy of longe life.

Dignus est, qui quàm diutissimè viuat.

Dignus est, qui annos Nestoris viuat.

Dignus, cui perpetuos annos concedant superi.

Dignus est, qui sit cornice viuacior.

Dignus est, cui perpetui decernantur honores.

Meretur æternitatem.

**I haue not as yet bene able to doo any
thinge in thy matter, or I am diligent
in thy matter.**

De re tua nihil adhuc perficere potui.

De negotio tuo ita sum curiosus, vt nihil aliud curem.

De causa tua optimum me spero finem consecuturum.

**Of whiche thinges the one is to be praysed,
and the other to be blamed.**

Quorum alter plurimum laudandus est, alter summopere vituperandus.

Quorum alterum laude prosequimur, alterum ignominia insectamur.

Quorum alteri summa laus, alteri summa vituperatio attribuitur.

I haue determined to doo this.

Decreui hoc facere.

Hoc apud me facere decretum est.

Hoc deliberatum est.

D. ij.

Hoc

Hoc certum est.

Hoc in animo habeo.

Hoc mihi est in animo.

Hæc mea est sententia.

Hoc est mei consilij.

Hoc statui in animo.

Hoc mecum statui, constitui.

Hoc est animo fixum, immotumque.

He is desirous of gloꝝy and fame.

Laudis est avidus.

Est amans gloriæ.

Sitit famam.

Est laudis humanæ cupidissimus.

Nullius rei quàm laudis ambitiosior.

Est laudis appetens.

I do greatly desire frendshp.

Maximè expeto amicitias.

Nemo me viuit amicitia cupidor.

Omnium proborum amicitiam sinceriter amplector.

In amicitiam multorum insinuari vehementer ardeo.

Ego non solum oblatas amicitias diligenter colo, verum

& sponte mea alias ad mutuum amorem prouoco.

Sum pertinacissimus amicorum cultor.

I couet much to haue this.

Hoc magno opere cupio.

Hoc summopere exopto.

Hoc Maxime velim.

Nihil est mihi magis in votis, quàm vt hoc fiat.

Summopere hoc à me expetitur.

Hoc est mihi in votis.

All men desire riches.

Omnes optant diuitias.

Ad aurum congerendum certatim itut ab omnibus.

Complures

Complures modicè aut etiam minus quàm lusciniæ dormiunt, vt aurum suis viribus expugnent.

Nullum est hominum genus, quòd auri habendi cupiditate, non intabescat.

I am desirous to keepe my countrey in safetie.

Eximia ardeo cupiditate patriam illasam seruare.

Maximo afficior desiderio, ciuitati statum augere.

Incredibile me tenet desiderium reipub. saluam esse.

Many things haue bene saide of me.

Multa dicuntur di me.

Non sum ignarus, varios rumores de me spargi.

In me fæda, & capitalia, dicuntur comitia.

He hath spoken briefly.

Hanc sententiam mira verborum parsimonia perstrinxit, Breuiter enarrauit.

Laconica vsus est breuitate.

Laconismo delectatur.

Laconicam imitatur breuiloquentiam.

Aemulatur Laconismum.

Paucis hoc exponit.

Summatim hoc expressit.

Rem paucis explicat.

I do wishe that the common wealth be safe.

Meum desiderium est, vt communis reipub. salus, illesa conseruetur.

Tenet me desiderium, vt reipub. salua sit.

Prægestit animus, vt reipub. rationibus rectè consulatur.

I am desirous that we may haue peace.

Exopto vt tranquilla pace fruamur.

Summo cum desiderio expecto, vt quietā pacē habeamus.

Cupio maximè, vt aliquando libertate fruamur.

Thou speakest euill of me.

Detrahis mihi.

Canina facundia me insequeris.

Canine mimis, & inuide me persequeris.

Me tua non mediocriter onerat inuidia.

Euaginata lingua me prosequeris.

Me mordicus laceras.

Me mordicus arripis.

All men doo know that this is true.

Nemo est tam improbus, qui hoc non fateatur.

In vno ore dicunt omnes.

Quis tam stultus, qui hoc non dicat.

Nemo tam perditus, tamque flagitiosus, inueniri potest,
qui id non Iurè factum fateatur.

I haue defendeth thee.

Defendi te.

Ego à tuis aduersarijs steti.

Ego ab aliorum calumnijs te defendi.

Tuas partes accerimè tutatus sum.

This is a harde matter.

Hoc difficile est.

Hoc est admodum difficile.

Hoc opus, hic labor est.

Hoc est operosum, & laboris immodici.

Hoc multum est negotij.

Ardua molietur, quisquis hoc audebit.

Atlante hic opus est.

Herculanas vires hoc opus desiderat.

I haue taken in hande a harde enterpryse.

Durum profectò suscepì negotium.

Rem prorsus magnam animi, & corporis, aggressus sum.

Audax facinus subiui.

I do delite much in thy kinde of wꝛittinge.

Nullius stilo magis, quàm tuo capior.

Tuus stilus est castissimus.

Delector

Delector stilo tuo.

I delight much in thy conuersation.

Tua familiaritate delector.

Disperea, si quid in vita mihi est tua cōsuetudine mollitius

Nihil post deum immortalem mihi est in vita, tua consue-
tudinē suauius.

He is diligent in his doynge.

Satagit rerum suarum.

Ea curat, quæ ad se attinent.

Suis rebus optimè consulit.

He is diligent in other mens matters.

Satagit rerum alienarum.

Quod sua non interest, id non desinit percontari.

Ea curat, quæ nihil ad eum attinent.

Aliena magis, quàm sua, curat.

God prosper thy doynge.

Incepta secundat deus.

Dij bene vertant quod agis.

Sit faustum, ac foelix, quod aggredieris.

Bene fortunet deus tuos labores.

Faucant superi tuis conatibus.

Bene fortunet deus quod tibi in manibus est.

Fœliciter cedat, quod instituisti.

Prosperè succedat, quod auspicatus es.

Bonis auibz ceptæ res, melioribus exeant.

God keepe thee.

Seruet te Deus.

Te ad meliora prouchat.

Te nobis Deus incolumen reddat.

I will speake bryefly.

Breuibus me expediam.

Dicam summatim.

Omnia compendiosè narrabo.

I will declare longe matters briefly.

Quæ maiora sunt breuibus exponam.

Quæ sequuntur breuibus perstringam.

Quæ maiorem orationem desiderant, ab his me breuibus expediam.

Discordes please me not.

Odi discordias.

Factiones omnes perhorresco.

A seditiosis factionibus, sum quam alienissimus.

Ab omnibus dissidijs, auersus sum si quis alius est.

Nihil mihi commune cum dissidiosis seditionibus.

He disputeth valiantly.

In arena, & stadio literario, digladiatur.

Doctissime disceptat.

Descendit in arenam audacter.

Ab eo diligentissime disputatur.

Relucet in homine, anxietas quædam disputationis.

This is most pleasant and sweete.

Hoc est quouis melle dulcius.

Hæc est mera suauitas.

Hoc est merum mel atticum.

Hoc sua suauitate, mel atticum, & saccharum, omne Nectar,
Ambrosiam, superat.

I doo lament the death of Cæsar.

Doleo mortem Cæsaris.

Cæsaris mortem deplo-ro.

Mærorem mortis illius, mihi sola mors adimet.

I am so:ry for your discorde.

Dissidium istud, indies inter vos gliscere, doleo.

Dici non potest, quàm acerbissime feram hoc dissidij,
inter vos incidisse, quorum vtriusq; & ingeniũ adamo,
& gloriæ faueo.

Doleo ob vestram discordiam.

Doest

**Drest thou demaunde what opinion I
haue of the common wealth.**

Petis quæ sit mea de Repub. sententia.

Scire cupis quid de Repub. sentiam.

Quæris quæ sit mea de Repub. mens.

**I doo dayly indeuour to maintaine
our frendshippe.**

*In sudo indies, ne quid de nostra coniunctione, remissum
putes.*

*Ago sedulo, ne optimam meam erga te voluntatem, ali-
qua ex parte diminutam censeas.*

*Inuigilo assidue, ne quicquam de tuo, meæ erga te bene-
uolentiæ iudicio, diminutum credas.*

*Do operam quotidie, ne quid de meo erga te amore mi-
nuatur.*

**Seyng thou art so willinge. I will doo
euery thyng for thy sake.**

Quoniam ita vis omnia tuo amore perficiam.

Quandoquidem ita cupis omnia tua causa efficiam.

Quod quia ita placet in omnibus desiderio tuo satisfaciam.

*Quoniam ita mens tua est voto tuo sum cumulatissimo
respondurus.*

He beginneth to sleepe.

Cæpit dormire.

Inuasit eum sopor.

Oculis suis irrepsit somnus.

Obrepsit ei somnus.

Thou sleepest to muche.

Nimis dormis.

Ultra Endimionem somno indulges.

Dormis somnum Endimionis.

Immodico somno te saginas.

Epimenidis somnum sequeris, quem aiunt, quatrīginta per-

petuos

D.v.

petuos annos somnū continuasse.

There are many learned men in Bologna.

Bononiæ complures sunt docti.

Nunc omni studiorum genere, Bononia florescit.

He is a man excellently learned.

Vir est non vulgariter eruditus.

Vir est literis perpulchrè instructus.

Homo est omnibus disciplinis exornatus.

Homo est insigni meliorum artium peritia, spectatus.

Homo est doctus ac perpolitus.

Inter eruditos, locum obtinet eminentiss.

Est literarum fons abundantissimus.

Homo est, in nullo doctrinæ genere, non perfectus.

Vir est neque à musis, neque à charitibus, abhorrens.

Vir est in bonis disciplinis celebratus.

Vir est omni bonarum literarū, artiumq; genere eruditus.

Vir est præstanti literarum scientia conspicuus.

Opulentam habet doctrinæ suppellectilem.

Vir est in literis magnæ quidem celebritatis, atque authoritatis.

Vir est in Latinis literis apprimè excultus.

Est humanarum literarum longè peritissimus.

Vir est bonarū literarum doctrina longè præstantissimus.

Vir est miræ eruditionis.

Primam in literis celebritatem, sibi suo quodam iure, vindicavit.

Vir est exquisitissimæ Doctrinæ.

Vir est mea sententia nostro ævo, omnium literatissimus.

Vir est ingenij excellentis, acerrimiq; iudicij, & exquisitissimæ Doctrinæ.

Est Eloquentia nulli secundus.

Pectus habet musis, gratijsq; omnibus natum.

Est linguæ delitium.

He is learned in Greeke.

Est Græca facundia præditus.

Atticæ linguæ, angulos omnes penetrauit.

Est in literis Græcis calantissimus.

Est literarum Græcarum longè peritissimus.

Est Græcæ linguæ haud omnino imperitus.

Est Græcarum literarum peritia clarissimus.

Est singulari Græcæ literaturæ peritia admirandus.

**He hath good knowledge, both in Greeke
and in Latine.**

Vir est Græcè, & Latine doctus.

Græcum simul, & Latinum spirat eloquium.

Vtroque dicendi genere valet.

Vtramque linguam colit, & fouet.

Est vtriusque linguæ quasi cignus.

Est vtroque dicendi genere, præstantissimus.

Est tam Græcis, quàm Latinis literis ornatissimus.

He is learned and good.

Est vir tum eruditus, tum probus.

Est vir Doctus, pariter & probus.

Est vir tam doctus, quam bonus.

Est vir non minus probus, quam literatus.

Vir est non inferior literis, quàm moribus.

Vir est æque probus, atque doctus.

Vir est nō minori morū probitate, quam doctrina præditus.

Vir est & doctus, & integer.

Vir est optimus, idemque doctissimus.

Vir est non modo doctus, verum etiam probus.

Vir est præter summam eruditionem, etiam optimus.

Vir est cuius eruditioni, respondet morum integritas.

Vir est pari vel doctrina, vel probitate præditus.

Vir est omnium & optimus, & doctissimus.

Vir est Doctissimorū optimus, & optimorū doctissimus.

He is well learned in the lawe.

Est legum ciuiliū consultissimus.

Est peritissimus iuris.

Est legum peritia insignis.

Hic Iuris nodos, & legum Aenigmata, soluit.

Est vtriusque Iuris cognitione clarus.

Est vtriusque Iuris professor clarissimus.

I doubt nothinge of this.

De hoc nihil dubito.

De hoc nihil addubito.

De hoc controuersiam non facio.

De hoc minimè hæsito.

Hoc nemo ambigit.

In hoc anceps animi est nullus.

Hoc mihi haud minus compertum est, quàm exploratum.

Two thinges do constrain me to loue thee.

Duo sunt, quæ me ad te amandum impellunt.

Duo sunt, quæ me commouent, vt te mihi charissimum habeam.

Duo me plurimum adhortantur, vt summo te amore complectar.

Dux sunt causæ, quibus merito adducor, vt te amore, & beneuolentia prosequar.

He is excellent in diuerse disciplines.

Excellit in varijs disciplinis.

Rhetorum florulis abundat.

Dialecticorum argutias callet.

Phisicæ arcaea peruestigauit.

Theologorum abdita perspexit Poetarum omnium, omnes fabulas, mirè tener.

He is vnthankfull.

Est beneficiorum immemor.

Officiorum facile obliuiscitur.

He hath neede of faith and readinesse.

Fide, & celeritate opus est.

Fidem, & maturitatem res postulat.

Fidem, & celeritatem necessitas requirit.

There is great opinion and hope of thee.

Magna est de te hominum opinio.

Magna est de tuis virtutibus existimatio.

Summa in expectatione est nomen tuum.

Magna est rerum tuarum gestarum memoria.

It was not as yet manifest.

Non dum exploratum erat.

Non dum constabat.

Nondum apparebat.

Nondum erat planum.

It is manifest.

Clarum est.

Non est dubium.

Exploratum est.

Omnibus palam est.

Omnibus constat.

Est in omnium oculis positum.

Amende thy selfe.

Corrige te.

Redi in viam.

Resipisce quæso.

Terrimos te tuos mores, in candidos, commuta.

He is exercised in learnyng.

Est palestræ literarie miles exercitissimus.

Homo est in militia literaria exercitissimus.

Homo est multæ ac propè infinite lectionis.

In musarum studio nulli est secundus.

Est in musarum studio accuratissime exercitatus. (sul.

Veteranus est pallidis miles, cōsumatissimusq; palladis præ-

in

In arenam pallidam descendit, vnde victor tandem rediit.
 In literarum certamine nusquam hastam abiecit.
 Certamine literarum acerrimus est.

Do as it please thee.

Fac vt voles.

Tuo arbitrato facito.

Vtuncque visum erit, facito.

Animo tuo gerito morem.

Pro animi tui sententia tractes rem.

Vt animo libitum erit, ita facias.

Vtuncque feret animus, ita facito.

Age tuo more.

Tuo more viuere te fino.

**See that thy vertue be correspondent
 to the opinion of all men.**

Fac, vt omnium opinioni tua virtus respondeat.

Effice, vt quam spem apud omnes concitasti, eam
 virtute tua demonstres.

See that you be constante & of good mynde.

Fac, vt constanti animo persistas.

Fac, vt te virum præbeas.

Fac, vt in voluntate permanear.

Fac, ne quisquam te ab officio auferat.

Do as thou hast begon.

Vt cœpisti prosequere.

Sequere, vt cœpisti.

Perge, vt cœpisti.

Incumbe, vt orsus es, vel exorsus es.

Inuigila, vt instituisti.

Do that which is thy dutie.

Fac, quod tuum est.

Fac, quod tua interest.

Fac, quod virtus tua exposulat.

Excepe

**Keepe company with good men, and
forsake the euill.**

Neglecto improborum hominum commercio, fac
te bonis adiungas.

Spreta proteruorū hominū societate, probos cōplectere.
Abiecta prauorum hominum consuetudine, fac te bonis
& literatis vnias.

So doinge thou shalt do me singular pleasure.

Si feceris hæc, bene mecum agetur.

Hoc si à te factum erit, & me diuino beneficio affeceris,
& ipse æternam gloriam consequere.

Te etiam atque etiam rogo, vt hanc rem faciendam cures.

Let vs make mery.

Lautissimè viuamus.

Epicureos agamus.

Viuiamus nobis,

Baccho sacrificemus.

Bellos homunculos agamus.

Exporrecta fronte vescamur.

I haue done euery thing to satisfye thy will.

Ego omnia curauī, vt desiderio satisfacerem tuo.

Omnia feci, vt vota tua obtineres.

Omnia quidem perlibenter suscepi, vt quod velles, con-
sequi posses.

Curauī diligenter, vt omnia pro voto succedant.

**In puttinge me in remembrance of thy cause,
thou dost as frendship requireth.**

Quòd mihi causam tuam commemoras, facis quòd
nostram decet amicitiam.

Quòd me mones, vt negotium curem, facis quòd nostræ
beneuolentiæ interest.

Agis quòd nostra amicitia exposulat, cū à me petis
vt rebus tuis faueam.

I am

I am no Deceiuer.

Fallax non sum.

Nullus apud me fucis locus est.

Non soleo apud amicos fingere quicquam.

Ego non aliud fronte simulo, & aliud premo pectore.

He is a famous man.

Est fame celebritate conspicuus.

Est famæ in corruptæ.

Est famæ celebritate etiam absentibus cognitus.

Vir est famę celebratissimæ.

Vir est maximi nominis.

He would not doo this.

Noluit hoc facere.

Acerimè recusauit.

Se id facturum constanter negauit.

Thou shalt doo the matter with more pꝛudency.

Efficies rem sapientius.

Causam grauius tractabis.

Probabilius rem curabis.

This may be easily done.

Hoc facile fiet.

Hoc factu perfacile est.

Hoc minimo negotio, fieri potest.

Hoc nullo fermè negotio, fieri poterit.

Ad hoc opus nihil, aut parum est negotij.

**Thou shouldst doo all thinges to winne
pꝛayse and gloꝛie.**

Omnia sunt tibi toleranda, vt laudem, & gloriam compares.

Nihil est, quod pro laude & gloria non libentissime facere debeas.

Nihil est tam difficile quod pro honore facillimum non Videatur.

As I ought I will do thy comandment.

Mandatum tuum curabo (vt debeo) diligenter.

Tuum negotium agam (vt teneor) studiosissime.

Causam tuam (vt par est) omnibus viribus defendam.

I will do moze then I speake.

Hac in re plura sum præstiturus, quàm polliceor.

In hac causa laborabo magis, quàm ostendam.

Hoc in negotio nullum laborem subterfugiam.

Hac in re maiora sum acturus, quàm demonstrem.

I will not goe from thy commaundement.

A præceptis tuis non discedam.

Tibi semper obsequentissimus ero.

Tibi semper obtemperabo.

Nullam tuam vnquam admonitionem recusaturus sum.

I will do that which thou cōmandest me.

Ego faciam, quod iubes.

Quod præcipis, diligenter curabo.

Mandatum tuum exequendum suscipiam.

I will do euery thing for thee.

Omnia pro te agam sedulò.

Nihil prætermittam, quod ad te pertinere arbitrabor.

Nihil negligam, quod tibi conducere iudicabo.

I will do that which thou demaundest.

Faciam, quod rogas.

Faciam, quod petis.

Perficiam, vt iubes.

Absoluam, quod desideras.

Efficiam, quod expostulas.

I will do as thou counsellest me.

Vt admones, perficiam.

Vt consulis, peragam.

Vt consulis, absoluam.

Vt præcipis, agam.

E

Faciam

Faciam, vt suades.

**I will so worke, that thou shalt be of
my mynde.**

Te facile adducam vt meæ subscribas sententiæ.

In meam sententiam non agrè te deflectam.

Te in meam opinionem transferam.

I will doo thy commaundement.

Faciam quod iussisti.

Festinato tua iussa.

Properè tua exequar mandata.

Nihil tua iussa morabor.

Iussis confestim obsequar tuis.

I will supply thy roome.

Fungar tuo officio.

Tuas agam partes.

Tuam vicem defendam.

Non decio officio tuo.

Faciam tuum officium.

Put away all care from thee.

Tædium hoc discuties.

Excludes fastidium.

Leuabis tædium risu & incunditate.

He troubleth the Scollers.

Auditores tædio propè enecat.

Auditorum aures afficit tædio.

Thou troublest all men.

Tædio afficis omnes.

Omnium aures tædio enecant tua verba.

Omnes verborum tuorum finem cupiunt.

Omnes verbis tuis defatigantur.

I did this being angrye.

Iratus hoc feci.

Calore iracundiæ hoc egi.

Irarum

OF SENTENCES.

51

Irarum stimuli me ad tantum facinus impulerunt.

Subitario ardore iræ hoc crimen impudenter ausus sum.

I have done this by thy persuasion.

Te autore suscepi hoc negotium.

Tuo impulsu hoc feci.

Te suatore

Te impulsore } id egi.

Tuo suasu

Tuo consilio fretus } id feci.

Abs te persuasus

Id feci { te suadente.
te consultore.
tuo persuasu.

**Thou hast done a thing worthe of
our frendshippe.**

Fecisti rem nostra necessitudine dignam.

Rem præstitisti quæ ab amicitia nostra non est aliena.

Effecisti quod nostram decet amicitiam.

Fecisti quod familiaritatis nostræ plurimum interest.

This is not done to my mynde.

Hoc à meis moribus abhorret.

A meo more alienum est hæc facere.

Hoc facere minimè consuevi.

Hoc mecum non satis convenit.

He hath done it aduisedly.

Fecit ex industria.

Prudens fecit.

Data opera fecit.

Studiose

Consultò } fecit.

Dedita opera

Fortune will fauoure thee.

Fortuna fauebit tibi.

Non dubito, quin fortuna sit aliquando benignius etiam
tuis præclaris virtutibus responsura.

Fortunam obsequiosam habebis.

Thou wast wonte to fauor me.

Solitus es rebus meis fauere.

In me fuisti supra meritum indulgentior.

Mirum est, quàm impensè mihi faueas.

Fauorem tuum desideravi nunquam, quin mihi præsto
semper fuisti.

**I pray thee shewe me fauoure, or I pray thee
deny me not thy healpe.**

Fauorem mihi ne deneges tuum.

Expecto, vt cœptis faueas nostris.

Tuum studium mihi dicare velis.

Adnitere, quæso, mihi egerrimè laboranti suppetias ferre.

Nostræ partes poterunt tua opera iuari.

Fauorem, ac tuum studium amplector, quo mihi nunc
opus est aduersum quosdam odiosè coniuratos in bo-
nas literas, quorum magna est improbitas.

He is a faithfull man.

Vir est fidei inconcussæ.

Vir est fidei probatissimæ.

Laudanda est sua in omnes probatissima fides.

Est ex Iouis tabulis testis.

Omibus gratissima est suæ fidei integritas.

Thou hast all waies ben faithfull and secret.

Semper intellexi in te esse fidem ac taciturnitatem.

Nunquam non fuisti fidelis.

Integritatem fidei taciturnitati semper adiunxisti.

Fuisti semper fidelis, & taciturnus.

Thou art happie.

Omnia tibi ex animi decreto, tanquam Ioue nato,
succedunt,

Tu es omnium homo foelicissimus.

In gremio Iouis es.

Omnia tibi ex voto cadunt.

He is sooze hurte.

Graue vulnus aecepit.

Est lethaliter vulneratus.

Lethali vulnere est penè affectus.

Multis fuit vulneribus obrutus.

Multa illi facta sunt vulnera.

Est plagifer totus.

**That hath happened at the last, which
I haue longe desyr'd.**

Illud mihi tandem euenit, quod semper maximè desiderauit.

Quod diu exoptauit, id mihi demùm fortuna detulit.

Illud tandem mihi oblatum est, quod semper appetiuit.

Make an ende of my businesse.

Negotium meum confice.

Causam meam ad finem perducas velim.

He hath made an ende.

Perfecit.

Absoluit.

Finem imposuit.

Ad vmbilicum duxit.

Colophonem addidit.

Supremam manum adiunxit.

Extremum actum addidit.

Ad metam vsque perduxit.

Summum fastigium imposuit.

Finem dicendi fecit.

He is both nymbell and stronge.

Vir est corporis viribus, & animi magnitudine pariter
insignis.

Vir est præter cæteros magnanimus.

Vir est omni animi magnitudine & constantia
præstantissimus.

Vir est egregia animi claritate compositus.

Est vnicum fortitudinis specimen.

Est magnanimitatis norma.

Est viribus pollens, & animi magnitudine clarus.

Est utraque fortitudine præstans.

Est homo animi non ignavi, sed excellentis.

Est vir supra humanū modū magnitudine animi præditus.

Huius viri fortia facta per vniuersum orbem iam clara
celebrantur.

Est vir fortis, & præpotentis animi.

Est ipso Milone fortior.

I will endeavour by all means.

Conabor, adnitar, totis adnitar nervis.

Id totis viribus agam.

Totis viribus ad hoc inuigilabo.

Velis & remis eò contendam.

Nihil intentatum relinquam.

He hath escaped great perill.

Euasit multas pœnas.

Vitam suam multis suppliciis eripuit.

Vita sua fuit multis pœnis erepta.

Innumæris periculis pœnarum suam subduxit vitam.

The only remedy of ease, is þ study of learninge.

Vnum est quieti profugium, literarum studium.

Vnus est ad salutem portus, bonarum artium disciplina.

Vnum est tranquillitatis remedium, bonarum scientia-
rum celebritas.

**Those that are envious, neuer cease to speake
cull of vs.**

Homines invidi nunquam cessant nostram existimatio-
nem labefacere.

Homi-

Homines maleuolētia suffusi nobis assidue detrahēre studēt.
 Homines maledici suis nos obrectationibus coinquinare
 non desinunt.

Let vs now playe.

Da Musis sua ludicra.
 Misce otia nostris studiis.
 Da remissionem literis.
 Impartire relaxamentum literis.
 Da facultatem ludendi.
 Alternam requiem studiis nostris impartire.

This shalbe a great healde vnto thee.

Non modicam ex hoc demetes frugem.
 Hoc præcipuam adferet vtilitatem.
 Hoc fecisse magnoperè iuuabit.
 Hoc multum adiumenti adferet.
 Multas ad res hoc conducet.
 Hoc non parum adferet momenti.
 Non erit hoc infrugiferum.
 Plurimum tibi hoc conferet.
 Vtilitatem immensam ex hac re accipies.
 Hoc tibi quamplurimum proderit.
 Hoc non parum vtilitatis est tibi allaturum.
 Hoc tibi multo erit adiumento.
 Hoc tibi non mediocriter conducet.
 Commodum erit hoc, & salutare.
 Hoc commoditatis plurimum adferet.
 Hoc erit ex vsu tuo, è re tua.
 Ex hoc amplissimum fructum es consecuturus.
 Ex hoc vtilitatem incredibilem capies.

**Thou doest healde many. oz thou maist thinke
 thy self happily bozne, seing thou art so
 geuen to vertue.**

Prodes multis,

Tu rectè natus te arbitraris omnium vtilitati, laudi, virtuti, non somno, non conuiujs.

Tibi ratio omnis est cum virtute, non cum desidia, cum dignitate, non cum voluptate.

He is a yongeman of good behauiour.

Adolescens est bonæ indolis.

In puero hoc mirifica indoles virtutis apparet, & ingenij lumen luceat.

Nihil in hoc adolescente ineptum, nihil improbum, nihil immodestum, non proteruior lingua, non inconstans vultus, non aliquid postremò vel in facie, vel in gestu, vel in statu, vel in incessu est, quod offendar.

Thy true dealinge with others, causeth me to haue such confidence in thee.

Iustitia, qua apud omnes vteris, facit, vt de te optimè sperè.

Iustitia, qua omnes complecteris, maximam mihi tuæ probitatis spem impendit.

Aequitas, qua omnes prosequeris, te mihi gratissimum præstat.

Veritas, quam semper excoluisti, mihi suadet, vt integerrimam tibi fidem exhibeam.

He is now able to gouerne himselfe.

Potest iam seipsum regere.

Suæ vitæ modum iam habere potest.

Prudentior est quàm qui pædago indigeat.

Thou dost me great pleasure.

Rem mihi gratam facis.

Quòd res meas tam officiosè curas, amo te, & gratiam habeo plurimam.

Rem feceris mihi vehementer gratam.

Rem feceris erga me non parùm officiosam.

Istud mihi inter plurima tua in me beneficia non ingratisimum fuit.

I doo meane to gratifie thee, or I will healepe thee by all meanes I can.

Adiuuabo te pro virili.

Si qua re possim tibi gratificari, omnia polliceor.

Te omni genere officiorum prosequar, quantū par fuerit.

Si quid erit negotij, in quo seruuli infimi opera non graueris vti, mandes ac præcipias.

Nullus est in orbe amicus, cui magis ex animo cupiā gratificari, quā tibi.

Si quid erit, in quo tibi queam gratificari, senties hominem ad obsequendum promptissimum.

Si quid erit, in quo queam tibi gratificari facito periculum, an ex animo te diligam.

Si quid me opus erit, in tuo negotio, ipse aduolabo.

Est apud me, quod putem tibi gratum fore.

Thou art in authoritie with the Prince.

Gratus es Principi.

Vir es insigni vtriusque literaturæ peritia præditus, ob idque apud Principem gratiosissimus.

Vir es summæ autoritatis apud Principem.

I am constraind to crie.

Coactus sum clamare.

Repente magnis clamoribus intolerabilem cruciatum testari sum coactus.

Keepe well my money.

Meæ pecuniæ custodiam fideliter geras.

Argentum meum mihi integrum reddendum cures.

He did beholde me with a louringe countināce.

Me truci vultu intuebatur.

Me obliquo lumine, transuersis oculis aspexit.

Inspexit me toruè.

Cum truculentia oculorum me aspexit.

The warre doth waxe cruell.

Bellum scuit.

Difficillima sunt belli tempora.

Scuit toto Mars impius orbe.

Afflictamur difficultate bellorum.

**He hath a good wit, or he is of good
towardnesse.**

Est acrimonia ingenij præditus.

Est egregio ingenio præstans.

Habet ingenium fœlix.

Est fœlici fœcundoque natus ingenio.

Nihil hoc adolescente ingeniosius.

Nihil suo ingenio præstantius.

Adolescens est non vulgari ingenij dexteritate conspicuus.

Ingenij est excellentissimi.

Innata est illi claritudo ingenij.

Solertia ingenij plurimum valet.

Est ingenij dotibus cumulatifsimus.

Est oprimo natus ingenio.

Est facillimo ingenio natus.

Ingenij gloria cæteris omnibus antecellit.

Deum immortalem quàm fœlix, quàm iucundum,
quàm promptum hominis ingenium.

Est bonæ atque inculpatæ indolis.

Est egregia indole insignitus.

Est spectatissima indole clarus.

Facit sua indoles, vt de eo egregiam spem concipiamus.

Magnam de eo expectationem sua indoles nobis pro-
mittit.

Est iuuenis ex sua indole natus ad summam eruditionem.

Indolem habet Musis Gratiisque natam.

Nihil adhuc vidi sua indole generosius, amabilius,
fœlicius.

Nihil sua indole præstantius, clarius, insignius.

OF SENTENCES.

55

He hateth learninge.

Odit literas.

Detestatur literas.

Nauseat ad virtutem.

Thou medelst with one that can doe much.

Non habes negocium cum imbecilli.

**Experieris tibi cum homine nequaquam edentulo
rem esse.**

I had much a doo to gette this.

Vix hoc habui.

Aegre hanc rem obtinui.

Hanc rem haud facile consecutus sum.

Vix dici queat, quàm moleste obtinuerim.

Difficulter hac re sum potitus.

**Wee haue ben very diligent, oz carefull,
in thy matter.**

Summam pro rebus tuis curam adhibuimus.

Nihil pro tua causa à nobis prætermisum est.

Maxima est à nobis pro re tua adhibita diligentia.

**Omnia pro causa tua officia præstitimus, quæ ab officio-
sissimo præstari potuissent.**

**Now I haue good leasure to goe aboute
thy busines.**

Nunc rei tuæ peragendæ facultatem nactus sum.

Est nunc mihi pertractandæ rei tuæ opportunitas attributa.

Nunc perficiendæ rei tuæ facultatem habeo.

I haue prouided that, which I promised thee.

Quod tibi pollicitus sum, diligenter parau.

Quod tibi promisi, studiose curau.

Quod pro te facere institui, sedulo, diligenterq; curau.

**I haue alwaies had good opinion
of thy sonne.**

Ego de filij tui sapientia graue iudicium semper feci.

Maxi.

Maximam mihi semper existimationem concepi de præclaris filij tui virtutibus.

Eximix filij tui virtutes fecerunt, vt de eo bene sentiam.

I am very soory that thou art sicke.

Valetudo tua me plurimum sollicitat.

Excruciat me nimium aduersa valetudo tua.

Quòd malè te habeas, mirum in modum doleo.

Aegritudo tua me valdè angit, perturbat, vexat, premit.

He liueth an honest and a perfect lyfe.

Vitam agit perhonestam.

Cum summa integritate & elegantia morum vitam agit.

Integram & elegantem vitam degit.

Integrè ac sinceriter viuit.

Honestè viuit.

He is a man not only most pure and vnspotted of lyfe, but also excellently learned, and well condicioned.

Vir est præter summam vitæ integritatem, doctrina quoque varia, reconditaque, tum animo minimè sordido, & ob has dotes in summo precio habitus.

Homo integerrimæ vitæ.

Mea sic est de tua integritate confirmata opinio, vt de me ipso sim plus, quàm de te dubitaturus.

Is vir est vnus, cum quo sit nemo hac tempestate conferendus, vel integritate vitæ, vel eruditione, vel animi magnitudine.

Vir est, non literis solùm, ac morum integritate, verùm etiam rara prudentia, miroque rerum usu insignis.

There are many causes, why our loue shold continue still.

Complures sunt mihi causæ, vt noster conseruetur amor.

In conseruanda beneuolentia nostra complures causæ intercedunt.

OF SENTENCES.

In nostra familiaritate amplexandæ permultæ sunt condiciones.

I haue many troubles and cares.

Diseruciant animum curæ.

Hæc res innumeris curis animū meum vehementer angit.

Me mea cura coquit, versatque in pectore fixa.

Multis curis sum implicitus, districtus, impeditus,
oppressus.

Diuersis negotiis distringor.

Variis detrahor curis.

Tot me impediunt curæ, quæ animū meū diuersè trahunt.

**I though it good to let thee vnderstande
what hath happened heare with vs.**

Quæ apud nos exorta sunt, volui tibi nota esse.

Quæ nuper contigerunt, existimaui te scire oportere.

Quæ apud nos gesta sunt, tibi esse aperienda putauī.

Quæ hîc sunt constituta, duxi tibi declaranda esse.

**I haue had a good prose of thy loue
towards me.**

Tuum erga me amorem expertus sum.

Tuam erga me beneuolentiam cognitam, & exploratam
habeo.

I haue proued many wayes.

Multa expertus sum.

Plurimarum rerum experimentum tenui.

Multarum rerum vsum habui.

Now shalt thou knowe what I haue done.

Nunc, quid egerim, facile cognosces.

Nunc, quid à me actum sit, apertissime intelliges.

He is humble, sobze, and meeke.

Nihil est eo modestius.

Modestix specimen se præbet.

Sese omnibus æqualem facit.

Nihil

Nihil in vita vidi hoc homine modestius, suavius,
benignius.

Animum habet nulla in alios malevolentia suffusum,
sed admiranda modestia tuffultum.

Hic homo summæ eruditioni summam modestiam
adiunxit.

He is most unlearned and ignorant.

Est literarum nescius, ignarus, expers, inscius.

Est bonarum artium rudis.

Nihil in eo est eruditionis.

Est bonarum disciplinarum imperitus.

Nihil bonarum disciplinarum attigit.

Nihil scientiæ habet.

Est eloquentiæ penitus expers.

Neque natare nouit, neque literas.

Est eloquij Latini ineptus.

Est rudis literarum.

Nondum ultra primas literas est progressus.

Nullius bonæ literaturæ est particeps.

Est abecedarius, aut sanè elementarius.

Est à Musis atque Gratiis multum alienus.

Ne Aelopum quidem trinit.

Hic ne Musas nouit quidem, nec nomen audiuit.

Ne tantillum quidem habet cum Pallade commercij.

Est planè impolitus, & literarum vestibulum vixdum
ingressus.

Est melioribus literis leuiter imbutus.

Est ingenio tenui, & perquam exigua doctrina præditus.

He wanteth both, learning, & ciuillitie.

Homo est indoctus, & nihili.

Est educatus in Scythicis agris.

Pater sibi Scythia est.

Nihil

Nihil à Vandalis differt.

Non est alienus à Getis.

Est rus merum.

Homunculus ex Caria est.

Est Arcadicum pecus.

Est ridiculum caput.

Est sus Bœotica, proiecta & vilior alga.

Sua est Caria Musa.

Rusticano est ingenio.

Artem culinariam, non Grammaticam, imbibit.

Literas vidit solum per transsennam.

Literas gustavit tanquam canis è Nilo.

Est novitius miles Palladis.

Rudis est Apollionis tiro.

Cimmeriis tenebris implicitus est.

Obstrepat, veluti anser inter olores.

Asinus est ad lyram.

I doo confesse, that I am vnlearned.

Indoctus sum, fateor.

Multum absom ab eo, vt in re literaria meritò laudari
possem.

Nihil grande est in me.

Ex tenebris inscitiae pedem non moui.

Eorum, quæ sunt in literis præcipua, nihil compertum
habeo.

Veras disciplinas per transsennam vidi.

Thou art most ignorant, & vnlearned.

Tibi sermo repugnat.

Homo es tenuissimæ fortunæ, neque admodum lite-
raturæ.

Infœlici natus es Musarum partu, & adulterino.

Es Musarum procul à limine.

Homo es infimæ classis.

In pernicioso Latinæ linguæ naufragio enatas.

Noctuiuos oculos, & in Sole caligantes habes.

Es Latinæ linguæ sobrius imitator.

Nullam habes phrasim, & linguam loquendi.

Now those that are ignorant, do keepe silence.

Rabulis omnibus impositum est silentium.

Rabulis omnibus silentium est indictum.

Indocti pudore obricescunt.

Nunc tacent rabulæ.

The rude & ignorant resist against the learned.

Indocti doctis reluctantur.

Barbari sæuunt adhuc, & liberè quoque grassantur, sed
nihil aliud, quàm suam traducunt stultitiam.

Indocti se non putant incolumes fore, nisi oppressis
bonis literis.

Which yf thou marke well, thou shalt finde so.

Quod si animaduertis, ratum esse conspicias.

Quod si animo volueris, ita vt affero, verum comperies.

Quod si ponderaueris, ita constare videbis.

**Thy Just dealinge in thy office, causeth me to
thinke thee a Just & an vpzight man.**

Laudabilis tui officij gubernatio facit, vt virum te iustum
existimem.

Honorificum tui Magistratus regimen efficit, vt te virum
rectum putem.

Optima tui officij administratio præstat, vt hominem te
pulum & æquum iudicem.

Our olde & auncient loue deserneth this much.

Hoc, vt præstem, vetustissimus noster amor expostulat.

Hoc, vt curem, prisca beneuolentia nostra videtur exigere.

Hoc, vt faciam, antiqua necessitudo nostra requirit.

**The rest thou shalt vnderstand by the
bearer hereof.**

Cetera

Cætera à tabellario cognosces.

Cætera tecum ager tabellarius.

Si qua supersunt, ex tabellario intelliges.

Cætera tibi nuncius significabit.

Your graue counsell leadeth me to your opinion.

Tui consilij grauitas in tuam me sententiam adducit.

Tuæ deliberationis consultatio in eandem me voluntatem inducit.

Graue tuæ sapientiæ consilium facit, vt in deliberando tibi obtemperem.

Thy counsell passeth all others.

Tuum consilium cæteris omnibus præponendum est.

Animi tui deliberatio est præferenda.

Nullius est consilium, quod tuo sit præstantius.

This is thy charge, or concerneth thy profit,

Tua interest.

Tuum est onus.

Res tua agitur.

Tuum est negotium.

**Thou makest thinges of no vale we saie,
and good to see to.**

Ornas quæ vilia sunt.

Obscuris rebus das splendorem.

Trita omnia per te noua, splendidaque redduntur.

He is a great drunkarde.

Est bibax, bibolus, bibulus, remulentus.

Vino se obruit.

Vini est intemperantissimus.

Mero incalescit.

Est ampulla bibacior.

Est remulentiæ nota infamis.

Natus est ad vina perdenda.

He doth learne by herte.

Memoria complectitur.

Mandat memoriæ,

Dicta percipit, & animo mentiꝫ; penitus mandat,

Dicta mente consequitur, infigitꝫ; animo.

I will not hinder thee.

Non te impediam.

Non te obturbabo.

Nihil obistam tibi.

Tibi non ero impedimento.

Non obstrepam tuis conatibus.

Te oblectabor.

Non te remorabor.

**He being in loue with thy vertue, doth
couet to pleasure thee.**

Tuis accensus virtutibus tibi seruire desiderat.

Cæsar tuis cõcitatus virtutib; tibi soli obtẽperare desiderat.

He is in loue.

Amore captus est.

Amore nimio tabescit.

Multo amoris contagio corruptus est.

Eum Venus cruciante quadam libidine titillauit.

Thy wordes only perswaded me to study.

Tua verba me inuitarunt ad studia.

Dedisti mihi ad literas non vulgare incitamentum.

Tu mei studij faces incendiisti.

I doo profecy that it shalbe so.

Euenire illud scio.

Hoc penè oculis video.

Prælagio hoc futurum.

Scio, vaticinorꝫ; ac penè oculis video hoc euenturum.

Auguror hoc propediem fore.

He hath put me out of fauour.

Me traxit in inuidiam,

In contempcionem me adduxit.
 Vocauit me in contemptum.
 Mihi inuidiam istam fecit.
 Mihi odium hominis concitauit.

He is a man of great infamy.

Est variis notis affectus.
 Est graui infamia affectus.
 Multum infamiae collegit.
 Multum contraxit ignominiae.
 Tetram infamiae notam contraxit.
 Est turpi infamiae macula notatus.
 Prolapsus est in dedecus.
 Contraxit notam infamiae.
 Homo est infamis.

Thou art unhappie.

Vir es extreme infœlix.
 Aegestate extrema laboras.
 In ærumna vitam trahis.
 Miserae omnis es socius.
 Infœlicitatis omnis es particeps.
 Ita fortunæ ictibus expositus, vt miserrimus sis.
 Nihil est quod fortunæ possis acceptum referre.

Thou thinkest to deceive me.

Ab ipsa veritate me credis depellere.
 Mihi fucum facere niteris.
 Verborum præstigiis vis in me uti,
 Mihi verba dare tentas.
 Decipere me putas.

He hath deceived vs.

Nos decepit.
 Imposuit nobis.
 Nobis verba dedit.
 Nobis fucum fecit.

Fecit imposturam.

Nos fefellit, circumuenit, circumscriptit, circumduxit.

Nos delusit, elusit.

Nos in fraudem illexit.

Arte nos tractauit.

Dolo, fraude, technis, præstigiis, astutia nobiscum egit.

**He hath gotten a great name by his
excellent witte.**

Mirifica sui ingenij præstantia summam apud omnes
laudem comparauit.

Præclara suæ virtutis institutio incredibilem nominis
existimationem apud omnes concitauit.

Sui ingenij præstantia maximam apud omnes gloriam
adeptus est.

He hath done mee inturp with his wordes.

Iniuriis me afficit.

Maledictis in me debacchatur.

Conuitiis turpibus me laceffit.

Impie de me loquitur.

Mordicus me insectatur.

Aculeatis me verbis insequitur.

Me Theonimo dente corrodit.

Satiricè me incessit.

Me hostiliter obtreçtat.

Sæuit in me conuitiis.

Nulla non sum ab eo laceffitus iniuria.

Ab hoc homine mihi multa impendet inuidiæ tempestas.

Hic in hoc ipso maximè gloriatur, si doctissimo cuique
maledixerit.

In vnumquemque dementia blaterat.

Infesto & acri animo me insectatur.

Inuidiæ incendio conflagrat.

Thou art most vnthankfull.

Tuam

Tuam nulli tolerandam ingratitudinem quis non ex-
probraret.

Cupiebam tuam ingratitudinem silentio dissimulare,
sed meam modestiam vicit tua improbitas.

Tu omnium ingratisime, pro summis officiis quantum
potes maleficiorum reponis.

Dic mihi, omnium quos Sol videt ingratisime, quis tuos
mores vel vnum diem pati posset?

Tu hominem abundè de te meritum non solùm non
amas, sed odio graui prosequeris.

Quid te vno ingratis, vt qui putida tua lingua cum in-
sectaris, cuius tu linguam officiosissimam es expertus.

**I doo not doubt, but thou wilt doo this thing
wisler, then I counselled thee.**

Neque vereor, quin tu sapientius agas, quàm ego te
admoneam.

Non dubito, quin tu prudentius efficias, quàm ego tibi
literis committam.

Non est dubium, quin tu grauius rem tractes, quàm ego
tibi literis declarem.

I neuer doubted of thy loue towarde me.

Nulla apud me vnquam fuit dubitatio tui erga me amoris.

Quanto me amore atque beneuolentia prosequere, nullo
vnquam tempore veritus sum.

Nunquam mihi animus dubius fuit, quin abs te pluri-
mum diligerer.

Beue eare diligently.

Intellige.

Feriat is aurium sedibus intellige.

Non graueris dicenti aures præbere.

Pone supercilium.

Explica frontem.

**I doo vnderstand, that thou makest
account of mee.**

Intelligo me à te plurimùm fieri.

Quanti me facias faciliè perspicio.

Mihi exploratum est me abs te plurimùm amari.

Thou enuteest me.

Mihi inuides.

Me degrauas inuidia.

Me immetentem lethali linguæ veneno sine fine confodis.

I feare no enuifours.

Inuidos non timeo.

Linguæ laucinantis susurros improbos negligo.

Facile contemno, semperq; contempfi ineptias maleuolorū.

Linguam nil timeo Timonianam.

I feare thou not such as doo enuy.

Ab omni inuidiæ metu procul absis.

Ne timeas inuidiam.

Many doo enuy thee.

Inuidos habes.

Multi tuæ scelicitati inuident.

Sibilant nonnulli in te Zouli.

Laudes, quas tibi quorundam studium & caudor tribuit,
non leui te onerant inuidia.

Pro tuo officio summam inuidiam vndique contraxisti.

Nunquam cessant sycophantæ tui, vt noceant tibi.

I pray God destroy all enuifours.

Pereant inuidi.

Vtinam magnus ille Iupiter vniuersum inuidorum genus
fulmine adigat in tartara.

He is very angry.

Perquàm iratus est.

In me planè succenset, excandescit, irascitur, stomachatur.

Est mihi vehementer infensus.

Vehementem in me iram collegit & contraxit.

Iram suam in me conuertit.

I am

I am alwaies myndfull of thy matter.

Res tua semper est mihi curæ.

Negotium tuum vsquequaque mihi animo residet.

Causa tua est semper mihi memoriæ affixa.

Our loue doth dayly increase.

Amor noster confirmatur indies vehementius.

Nostræ beneuolentiæ cōiunctio maiores indies vires suscipit.

Nostra quidem amicitia quotidie magis augetur.

Nostræ vnionis colligatio maius indies recipit incrementū.

**Our frendship requirerh that all things
betwene vs be common.**

Hoc nostra meretur amicitia, vt oīa inter nos sint cōmunia.

Hoc nostræ beneuolentiæ coniunctio expostulat, vt rebus
nostris vterque communiter vtatur.

Thy frendship is most acceptable vnto me.

Nihil est tua mihi familiaritate iucundius.

Nihil est tua mihi necessitudine acceptius.

Nihil est tua mihi amicitia gratius.

Nihil est tua mihi virtute carius.

The matter hath gone forwarde as I did desire.

Res successit ex animi mei sententia.

Fortuna votis meis fauit.

Plus impetraui quàm fuisset ausus petere, aut optare.

Res omnis cecidit vt volebam.

Cecidit negoeium ex sententia.

Nostra res bene & prosperè celsit.

Res gesta est vti volebam.

In omnibus rebus meis optatis respondit fortuna.

The matter goeth well forwarde.

Res bene se habet.

Bene se habent negotia.

Optimo in statu res est.

Meliore in statu res esse non potest.

The matter hath so gone forwarde.

Res sic se habuit.

Res ita gesta est.

Res ita peracta est.

**The matter is brought to such passe, that if
God healpe vs not, we are vndone.**

Res in eum locum deducta est, vt nisi Deus nobis subue-
niat, maximis afficiemur incommodis.

In eum statum negocium peruenit, vt, nisi Deus nobis
opem præstiterit, actum sit de salute nostra.

In eam conditionem res deuenit, vt, nisi Deus nos benigne
respiciat, maximas simus calamitates perpassuri.

**I doo knowe thy diligence by thy
sundry letters.**

Crebræ tuæ ad me literæ tuâ mihi diligentia demonstrant.

Tuarum ad me literarum frequentia tuam meis in rebus
diligentiam designat.

Tuæ literæ, quæ ad me crebrò deferuntur, magnum tuæ
vigilantiæ argumentum declarant.

**The diligence of the Master profiteth
much the Scolers.**

Præceptoris solertia maximum discipulis fructum affert.

Vigilans moderatoris cura summo discipulis est adiumento.

Ludi magistri studium maximum auditoribus confert
emolumentum.

Diligens præceptoris cura incredibilem discipulis utili-
tatem parit.

Accurata moderatoris prudentia non parum discipulis
fructum comparat.

**I doo the more accept thy diligence, because
it cometh of free will, & not forced.**

Tua diligentia eò mihi iucundior est, quia voluntariam
intelligo.

Tuum studium eo mihi gratius est, quod spontaneum video.
Tua sollicitudo & cura tanto mihi acceptior est, quod tua
sponte factam animaduerto.

The injury is little, but the angre is great.

Offensio parua est, sed animi indignatio maxima.
Iniuria perexigua est, sed stomachi perturbatio acerrima.
Iactura tenuis est, sed animi exandescencia summa.

Fortune hath brought me to this mishap.

In eum me casum fortuna impulit.
In hoc infortunium me fors induxit.

**Thy liberalitie, which was alwaies ready
to heape me, hath made me much
bounge vnto thee.**

Tua gratia, quae mihi nunquam defuit, me tibi ob-
noxium reddidit.

Tua munificentia, quam mihi semper paratissimam
iueni, me tibi deditum praestitit.

Tua liberalitas, quae meis in rebus me nunquam deseruit,
me tibi totum deuinctum effecit.

**The highnesse of thy vertues causeth me to
honour thee.**

Magnitudo virtutum, quibus te praeditum esse video,
impellit me, vt summo te honore prosequar.

Amplitudo virtutum, quibus te exornatum perspicio,
adducit me, vt te plurimum obseruem.

**The liberty of good men is oppressed
by the euill sorte.**

Improbitate malorum oppressa est bonorum libertas.

Perfidorum nequitia bonorum status est turpiter infectus.

Proteruorum facinore extincta est proborum libertas.

Iniquorum scelere perturbatus est proborum bene viuendi
cursus.

**The remembrance of our ancient
friendship is most deere vnto me.**

Priscæ nostræ necessitudinis commemoratio maximum
mihi gaudium adfert.

Nostræ vetustæ familiaritatis memoria mihi gratissima est.
Ex antiquæ nostræ beneuolentiæ commemoratione maxi-
mam voluptatem capio.

All men reioyce at thy comming.

Tua ad nos profectio omnibus voluptatem impendet,
Summo studio ab omnibus expectaris.

Tuus ad nos profectus omnibus erit pergratus.

**Thy patientie declareth what courage
thou art of.**

Tolerantia tua satis clarè ostendit, quàm forti animo sis.
Patientia tua aperte declarat te virilem animum habere.
Quàm strenuo & constanti animo existas, maxima tua
tollerantia demonstrat.

Every man doth pꝛaise this.

Probant hoc omnes.

Non sententiis omniū modò, sed & studiis hoc cōprobat.

Omnium calculis hoc probatum est.

Vno ore hoc probant omnes.

Hoc reprobat nemo.

Publico omnium suffragio hoc probatur.

All men doo both pꝛayse & loue thee.

Laudant te omnes, & amant.

Omnes magis atque magis exosculantur egregium ac
prorsus heroicum animum tuum.

Candorem illum tuum libenter, vt debent, amplectuntur
omnes, venerantur, exosculantur.

Te ob excellentem doctrinam omnes maximi faciunt,
amant, honorant, obseruant.

Habes virtutum tuarum pꝛæcones non parum multos.

Every

Euery man prayseth thy opinson.

Omnes probant tuam sententiam.

Omnes subscribunt tuæ sententiæ.

Tuæ sententiæ suffragantur omnes.

Tuæ sententiæ refragantur nulli.

I am not able to prayse thee as thou deseruest.

Dignis te efferre laudibus omnis mei ingenij vis nō posset.

Maiori tubæ debentur tuæ laudes.

Tuæ laudes sunt plectro meliore canendæ.

Aeternum tuæ laudis præconium merito honore non
valeo prosequi.

Non efficere possem præconio meo, vt claritati tuæ maius
quippiam splendoris addatur.

Tanta est tua gloria, vt nullius laude crescat, nullius vitia
peratione minuatur.

Vtinam par esset ingenium laudibus tuis, vt cupiditati
meæ satisfacerem.

Thy vertue shall continue for euer.

Durabit ad posteritatem tua virtus.

Tuæ virtutes in stuporem posteros deducunt.

Vives ipse, & per hominum ora volitabis.

Tu vnus omnium laudes exhauries.

Nemini dubiū est, quin tibi laudes ab omni præstanti viro,
multi honores tamprilem, dignitatesq; debeantur.

I will prayse thee.

Laudes in te multis ore vno congeram.

Profitetur me identidem esse præconem & buccinatorem
tuæ singularis eruditionis.

Ero acerrimus tuarum laudum propugnator.

Homericeam tuam Musam miris in cælum laudibus
extollam.

Tacere tuas laudes non possum.

Implebo populum laudibus, & meritis tuis.

Meum

Meum studium erit, tuas laudes encomiis celebrare.

Tuas virtutes vbique locorum circumferam.

Ego te semper mea quamlibet exigua prædicatione celebrabo.

Tuam admirabilem doctrinam nunquam non extollam,

& pro quodam numine adorandam iubebo.

Te dicam non hominem esse terrenum, sed ignem de cælo sumptum.

I will praise thee, as thou hast praised me.

Te sic inuicè efferam laudibus, vt par pari relatū cognoscas.

Vicissitudinariam tibi laudationem rependam.

He is woorthye of all praise.

Est nullo laudum genere non afficiendus.

Dignis est celebrandus encomiis.

Est publico præcone dignus.

Dignus est, quæ omni laudum genere prosequantur omnes.

Dignus est, cui effusissimè tribuantur laudes.

Dignus est, cuius encomia decantent omnes.

Publicis encomiis prædicandæ sunt suæ virtutes.

Dignus est, qui eximia laude ornatur.

Amplissimis laudibus est honestandus.

Eum certatim laudant omnes.

Omnes de eo honorificè loquuntur.

In eum laus omnis congeritur.

Eo vno laus omnis inferior est.

He shalbe hereafter greatly praised.

Suis monumentis immortalitatē apud posteros sibi parauit.

Exstruxit monumentum ære perennius.

Reliquit, quo se vixisse testetur.

Reliquit perpetuum suæ gloriæ monumentum.

Suis præclaris operibus posteritatem sibi deuinxit.

Immortalitatem nominis sibi conciliauit.

Nomen æternum sibi peperit.

Memoriam sui nominis è situ & puluere vindicauit.

Thou praistest me moze then I doo deserue.

Laudas me nimis, & plus quàm merui.

Nimias laudes in me aceruatim effundis, sed quas nihil promeritus sum.

Ex laudibus, quas in me glomeratim exaggeras, nihil omnino agnosco.

Nimis magnificè de me meoque ingenio sentis.

Efficacissimas mihi tribuis laudes.

Quas in me congeris laudes, ab humanitate magis, quàm à iudicio profectas esse scio.

Totam illam laudationem, quam in me spargis, sic quidem accipio, vt illam non meis meritis, sed tuæ humanitati assignem.

Ex tuis in me laudibus irrideri me putarem, nisi persuasissimum haberem, te nimio amore falli, quem solere ait Plato, in iudiciis cæcutire.

The vertue of Cesar is noted of all men.

Cæsaris virtus omnibus est perspecta.

Omnibus Cæsaris virtutes notas esse arbitror.

Omnibus etiam rudibus præstantem Cæsaris virtutem cognitam esse censeo.

The life of honest men hath alwaies much delighted me.

Honestæ proborum hominum vita me semper plurimum delectauit.

Bonorum hominum vita summa me semper delectatione affecit.

Bene viuendi ratio maximam mihi semper delectationem attulit.

The things which thou hast done for me, are most thankfull vnto me.

Quæ pro me egisti, gratissima mihi existerunt.

Quæ

Quæ pro me pertractasti, acceptissima mihi fuerunt.

Quæ pro me curasti, mihi fuerunt probatissima.

I doo wante force, or power.

Vires mihi deficiunt.

Vires mihi enervantur.

Animus mihi languet, cadit.

Facultates mihi minuuntur.

**He bestoweth the most parte of the daye
in readinge.**

Per magnam diei partem legit.

Melior diei pars lectionibus variis ei teritur.

Bonam diei partem in lectionibus bonorū autorū collocat.

Reade these when thou hast leysure.

Lege hæc cū fuerit ocium.

Cū à seriis occupationibus fueris feriatuſ, hæc qualia-
cunque ſunt, tranſlegere ne ſpreueriſ.

Cū tibi à grauioribus ſtudiis otium ſuppetit, hæc legas,

**I haue read thy letters much like thy vertue,
both humane, courteous, and vertuous.**

Literas tuas legi, ſimiles tuæ virtuti, humanas quidem,
amabiles, & officio plenas.

Tuas literas perlegi tuæ virtuti accommodatas, honeſtas
quidem, liberales, & religioſas.

Literæ tuæ mihi delatæ ſunt tuæ virtuti conſimiles, erant
enim plenæ prudentiæ, coſilij, prouidentiæ, & ſapientiæ.

I haue receiued no letters from thee.

Nullas à te recepi literas.

Mibi nihil hætenus ab te redditum eſt literarum, neque
tuo, neque patris nomine.

Nullæ ad me venerunt literæ.

Thy letters are very well indyted.

Lepide compoſitæ ſunt epistolæ tuæ.

Literæ tuæ multiplici varietate reſpectæ ſunt.

Thy

**Thy vertue deserueth more prayse
then exhortations.**

Insignes virtutes tuæ gloriam magis, quàm exhortationem, desiderant.

Tuarum virtutum amplitudo laudibus potius est celebranda, quàm admonitionibus excitanda.

Tuarum virtutum præstantia exigit, vt magis omnium voce extollatur, quàm exhortationibus inflammetur.

He is ouer liberall.

Prodigus est.

Promus est magis, quàm condus.

Patria omnia bona obligurit.

Bonorum est obliguritor.

Multas opes absorbuir.

Rem vniuersam, seu patrimonium luxu perdit.

Quotidianis comestationibus, alea, lusu, nocturnisque potationibus totam suam suppellectilem absument.

Impensas facit immodicas.

Fortunas suas omnes obliguriuit.

I am deliuered from all sorowe.

Liberatus sum à curis.

E mediis curarum vndis emerui.

Ex negotiis me extricauit, me expediuit.

Me exsolui tantis negotiorum tumultibus.

E tantis occupationibus me excussi.

Ab his curis iam discessi.

Sum liberatus, leuatus, liber, solutus curis.

Ex calamitatibus enataui.

A booke full of errors.

Liber erroribus plenus. Mendosus est liber.

Liber hic exundat erratis, scatet mendis.

Liber hic est pardo maculosior.

Liber hic squallet maculis.

Liber est corruptus erroribus.

It is a booke woorthy of memozy.

Liber est dignus memoria.

Liber dignus est, qui posteritatis memoriam promereri videatur.

Liber hic dignus est in Apollinis templo collocari.

He hath no ready tonge.

Est impeditioris linguæ.

Deest illi expeditæ linguæ promptitudo.

Vinculo oris nondum solutus est.

Planè ac articulatim nondum eloqui potest.

Linguam non habet promptam.

He is allwates in strife.

Litigat semper.

Nunquam non litigat.

Num quando non litigat?

Iurgiis scater per diem, perque noctem.

**The honour which is acquised by learning
ought to inflame thee to solowe vertue.**

Honor qui ex scientiis comparatur, te plurimum prouocare deberet ad literarum studia.

Maximus honor, qui ex bonarum artium disciplinis oriri solet, deberet te incitare, ut literarum studio operam adhibeas.

Honor, quem literarum studium affert, te plurimum accendere debet, ut illud velis diligenter excolere.

Honoris præstantia, qua homines illustrantur, te plurimum cōpellere debet, ut virtutum disciplinis te totum exponas.

Thy singular witte causeth me to loue thee.

Tui ingenij præstantia facit, ut te mihi charissimum habeam.

Ingenij tui sublimitas præstat, ut mihi charissimus sis.

Ingenij tui acumen efficit, ut te in optatis præcipuum habeam.

He is luxurious.

Est solutus in luxuriam.

Libidine intemperata cupiditatis exardescit.

Eum inhonesta & pernicioſa libido tenet.

Vitam degit planè muliebrem.

Est in luxuriam procliuſ.

Cum lacte voluptatem imbibit.

Non poteſt fieri, vt à luxu perditiffimo reuocetur,
abducatur, auocetur.

A rei Veneræ proluuio non poteſt abduci.

Corruptis moribus & perduto luxu viuit.

Est domi forisq; libidinoſus, impurus, intemperans.

Omne voluptatum genus veſtigat, atque adorat.

Est impurus ſcortator.

But to reſortne to our purpoſe.

Caterùm, vt ad rem ipſam reuertar.

Verùm vt ad illud, vnde diuertimus, redeamus.

Sed vt redeam ad id quod cœpi.

Thou waſt ſadde and penſiue,

Triftitiam præ te ferebas.

Eras vultu mœſtiſſimo.

Triftitiam vultus teſtabatur.

Videbaris mœrore confici.

Ex ſtygiis aquis vndam deliſſe videbaris.

I doo greatly maruell,

Magnoperè demiror.

Non poſſum non mirari.

Vehementer admiror.

Hoc admodum demirari non deſino.

Magna me tenet admirationio.

Graui teneor admiratione.

Inceſſit animo admirationio non mediocris.

Inuaſit me ingens admirationio.

Autours make mencion of thiſ.

Autores meminerunt huius rei.

Vulgò & creditum & scriptum est.

Tradunt hoc veteres annales.

Hoc autores enarrant opulenti.

Scriptis hoc reliquit Liuius.

Hoc memoriæ datum est.

Hoc proditum est literarum monumentis.

In hoc testis est vniuersa antiquitas.

Innumeri propè auctores hoc testantur.

In veterum libris obseruatum est hoc fieri.

Hoc relatum est in veterum scriptis.

Attentissima cura & præstanti facundia hoc tradiderunt
illustres autores.

Thou dost lie falsly.

Quæ protulisti verba, nullo ad veritatē confinio pertinent.

Sicut ad Solem noctua, ita in veritate caligas.

Sinceræ veritatis non es studiosus.

Parthis frequentissimè & Cretensibus mendacior inueniris.

Hoc est merum mendacium.

A ratione longè aberras.

She is a common strumpet.

Est publicum scortum.

Pudicitiam prostrauit.

Habet pudicitiam in propatulo.

Venalem passim formam exhibet.

Copiam sui corporis omnibus facit.

Vulgatum corpore quæstum facit.

He is most modest and sober.

Hic nihil omnium quæ Sol videt, sibi arrogat.

Hic cedit omnibus.

Hunc modestia sua nemini non gratum præstat.

He is married.

Vxorem duxit.

Vxorem in matrimonium recepit.

Alligauit collum capistro maritali.

Intrufit fe in compedes maritales.

Hamum coniugalem vorauit.

**Many thinges in thy letters are
to be reprehended.**

Multa tuis in literis sunt irridenda.

Complura in epistola tua sunt reprehendenda.

Complura in tuis literis sunt accusatione digna.

**In this matter many thinges come
in to my mynde.**

Hac in re complura mihi occurrunt.

In hac controuersia multa mihi veniunt in mentem.

In hac causa varia mihi cogitanti se offerunt.

**If I should die for thee, I should not
satisfie thy desertes.**

Si pro te vitam finirem, non tamen tuorum erga me
meritorum satis memor essem.

Si pro te vitam effunderem, nulli tamen parti tuorum
in me officiorum satisfecisse viderer.

Si pro te diem obirem, non tamen viderer vlli tuorum
erga me beneficiorum fecisse satis.

I pray God I die, if I wolde displease thee.

Deum mihi iratum imprecor, si quid affecto, quod tibi
displicere sciam.

Emoriar, si vlllo vnq̃ dicto aut facto fuisti lacessitus à me.

He died being but younge.

Primo ætatis suæ flore est à nobis sublatus.

Est immatura morte præreptus.

Mors immatura eum nobis abstulit.

In primo ætatis flore est extinctus.

He dyed miserably.

Miseram oppetiit mortem. Detestabili exitio interiit.

Misero cruciabilique exitu periit.

Misera absumptus est morte.

Miserrimè mortuus est.

He is vnfortunatly bozne.

Infauſto ſub ſydere natus.

Quarta Luna natus eſt.

Malis anibus natus eſt.

Siniſtro Hercule natus eſt.

Parum fœliciter natus eſt.

Eſt Diis aduerſis natus, Genioque ſiniſtro.

Natus eſt ſydere non benigno.

I deny that I haue committeth this faute.

Nego me hoc commiſſiſſe.

Deprecor hanc culpam.

Depello à me hoc crimen.

Hoc crimen abominor, reiicio, refello, proſligo.

In the beginnunge.

In principio.

In iſſis primordiis.

In primis rudimentis.

In prima ſtatim fronte.

In ipſo limine.

In ipſo quaſi veſtibulo.

In initio operis.

In iſſis foribus.

In frontiſpicio.

In the ende.

In fine.

In calce.

In poſtrema parte.

In extremo actu.

There is nothing more woorthye then vertue.

Nihil eſt virtute præſtantius.

Nihil eſt virtute laudabilius.

Nihil

Nihil est virtute præstabilius, amabilius.

He is an enemy to Cæsar.

Hostis est Cæsar,

Hunc non probat Cæsar.

Cæsar non eo vititur amico.

Eum Cæsar hostiliter odit.

Cæsar est ei inimicissimus.

Cæsar inimico & hostili animo est in eum.

Inimicus est Cæsar.

Cæsar habet cum illo gravem offensionem, acerbiter.

Cæsar vehementes cum eo gerit inimicitias.

Hi priuatis odiis dissident.

Cæsar odio illius exardet.

**There is nothing more seemely to humane
life, then vertue.**

Nihil est profectò quod magis humano generi conducatur,
quàm virtus.

Nihil est ad bene beateque viuendum accommodatius,
quàm ipsa virtus.

Sola virtus est, quæ hominum vitæ apta decensque est.

He is of noble bloude.

Est natalium claritudine conspicuus.

Est claris natalibus ortus.

Summo loco nobilique genere est ortus.

Ingenuis parentibus est ortus.

Illustri ortus est familia.

Non humili loco natus est.

Est apprimè nobilis.

Est genere haud ignobili.

Est generoso sanguine cretus.

Suis natalibus nihil est nobilius.

Nihil suo genere illustrius.

Est vir splendore generis insignis.

He is made noble by his vertue.

Ex ignobili factus est sua virtute nobilis.

Est nouus homo.

Nunc quasi ex gregario milite sua virtus eum ad dignitatem prouexit.

Est homo per se cognitus, nā sua virtute peperit nobilitatē.
Nullo natalium splendore, sed sola virtutis opinione, cum ad tot honores euexit fortuna.

Hic suæ posteritati nobilitatis initium peperit.

Hic suis maioribus virtute præluxit.

Est claritudinis suorum natalium origo.

Thou hast made thy parents noble.

Nobilitasti parentes tuos.

Clarum stemma tuo generi addidisti.

Familiam tuam claro stemmate donasti.

Tu tuæ genti plurimum splendoris ac dignitatis adiecisti.

Thou hast done hurte to others.

Nocuisti alios.

Quod fecisti, multum sociorum negociis offecit.

Tu alios laqueo (quod dicitur) implicuisti.

Scriptis tuis dignitati aliorum nocuisti.

We are of this opinion.

Hæc nostra est sententia.

Hæc est nostra consilij deliberatio.

Nos hoc sentimus.

In hac sententia sumus.

What is more woorthye, then vertue?

Quid virtute dignius, præstantius, laudabilius, præstabilius, amabilius?

I doo not care what is said of me.

Non curo quid de me dicatur.

Aliorum de me opinionem negligo prorsus, & reijcio.

Humores plebeios negligo.

Alio-

Aliorum de me cogitationem non extimesco.

Quid de me opinentur mortales susque deque fero.

Non verterim manum.

Be not angry.

Offensionis causam noli olfacere.

Iram remitte.

Iracundiam depone.

It is not in my power.

Non est in potestate mea.

Non est in facultate mea.

**I doo not knowe that there is any
power in me.**

Ego quid valeam, non intelligo.

Quæ meæ sunt vires non cognosco.

Ego quid possim nescio.

**I will wryte no further. I will say
no moze at this tyme.**

Plura non scribam.

Plura non sunt literis committenda.

Nil attinet plura scribere.

Plura dicemus aliàs.

**There is nothing that can profite thee
moze, then vertue.**

Nihil est quod maiori tibi emolumento esse possit, quàm
virtus.

Nulla res est, quæ maiorem tibi gloriam allatura sit, quàm
literarum cognitio.

Nihil est quod maiorem fructum adferre possit, quàm virtus.

There is nothing but it is done with diligence.

Nihil est quod studio confici non possit.

Nihil est quod cura & diligentia perfici haud possit.

Quid est quod vigilantia fieri non possit?

Quid est quod sollicitudine non perficiatur?

**There is nothing so harde, but for thy sake
shall seeme very easy vnto me.**

Nulla res est tam difficilis, quæ tui amore mihi facillima
non videatur.

Nihil est tam arduum, quod tua causa me perficere posse
non consilem.

Nihil est tam laboriosum, quod pro mutuo inter nos
amore mihi leue non videatur.

I sayne not with my frendes.

Fallax non sum.

Non soleo apud amicos fingere quicquam.

Nullus apud me fucis locus.

Ego non aliud fronte simulo, & aliud premo pectore.

I knowe not which of these I loue best.

Horum vter mihi sit acceptior, non discerno.

Horum virum magis velim, mihi incertum est.

Horum vtrum potius desiderem, nondum constitui.

fearc hindered me to doo this.

Metu prohibitus sum hoc facere.

Fecissem, nisi metus obstitisset.

Quò minus hoc fecerim, in causa fuit metus.

I was neuer wantinge to thine honour.

Honori tuo nunquam defui.

Dignitatem tuam dies noctesque tutatus sum.

Honorem tuum haud vnquam deserui.

I will neuer cease to healpe thy sonne.

Filium tuum nunquam deseram.

Filij tui causam nunquam derelinquam.

Filio tuo nullo vnquam tempore defuturus sum.

Filium tuum nunquam destituam.

**It shall neuer displease me, that I haue tra-
uailed for the common wealth.**

Nunquā erit mihi graue, me pro Rep. plurimū elaborasse.

Nun. c.

Nunquam dolore afficior, me pro communi patria vehementer infudasse.

Nunquam me poenitebit patriam defendisse.

**I can neuer reast in my mynde, because I
can not satisfie thee in effecte.**

Cum ea quæ tibi desidero, re ipsa consequi non valeam,
non possum animo acquiescere.

Nulla modo animo acquiesco, cum tibi re ipsa minime
satisfacere possim.

Non possum quieto ac tranquillo animo persistere, cum
nullam partem tuorum officiorum re ipsa sequi valeam.

I can not beleue it.

Non possum mihi persuadere.

Adduci non possum ut credam.

Nulla ratione in mentem venire potest.

**I am not able to sprake, how much I am
desirous to satisfie thee.**

Incredibile dicto quam tibi satisfacere desiderem.

Non possum tibi verbis exprimere, quanto afficiar desiderio
ut tibi satisfaciam.

Vix explicari potest, quam copiam me tibi gratissimum esse.

I can not render thee woorthy thanks.

Non habeo quas meritas tibi gratias agere possim.

Non reperio quibus rebus parem tibi gratiam referam.

Non mihi concessa est facultas, ut meritas tibi gratias habeam.

Nulla est mihi oblata potestas, ut me tibi virum officiosissimum præstem.

**Thou couldst neuer done wisder, then
thou hast done.**

Non potuisses sapientius facere, quam egisti.

Causa nostra non potuisset commodius confici, quam
confecta est.

Quod perfecisti, accuratiori studio perfici non potuisset.

Not without cause.

Non sine causa.

Non immerito.

Non iniuria.

Non abs re. Rite. Merito. Optimo iure.

I was not wonte to doo this.

Non consueui hoc facere.

Hoc à meis moribus abhorret.

A meo more alienum est hoc facere.

Hoc facere minimè insuoui.

He doth not apply his mynde to study.

Non se applicat ad studium.

Non animum ad literas adiunxit.

Non se addicit literarum studiis.

Non se tradit Musarum consorcio.

This doth not become thy modesty.

Hoc tuæ non conuenit modestiæ.

Hoc à tua conditione longissimè abhorret.

I will allwaies be ready to doo thee good.

Studium meum nunquam est tibi defuturum.

Opera mea tibi erit semper paratissima.

Ego nullum meum tibi vnquam officium denegabo.

Mea fides nusquam est tibi defutura.

I doo not write these without cause.

Non scribo hæc temerè.

Non scribo hæc sine causa.

Hæc literis frustra non committo.

I durst not commit my letters to Cesar.

Non ausus sum Cæsari literas meas committere.

Non existimaui literas meas Cæsari tutò committendas.

Non mihi visum est Cæsari rectè literas dare.

**I ought not to trouble thee in thy
great businesse.**

Non

Non deberem oneris tibi quicquam imponere, in summis
præsertim occupationibus tuis.

Laboris tibi quicquam committere non deberem, in ma-
ximis præcipue occupationibus tuis.

Non deberem te virum laboribus refertum retinere,
præsertim cum sis vehementissimè occupatus.

Ther coulde nothing be done pleasanter of thee.

Nihil abs te iucundius fieri poterat.

Nihil abs te agi benevolentius poterat.

Maiorem in agenda causa rem præstare non poteras.

Res maiori amore à te curari non poterat.

Doo not marvell if I be angry with Cesar.

Ne mireris si Cæsari acriter succensco.

Non est quòd mireris, si de Cæsare indignor.

Nulla erit apud te admiratio, si in Cæsarem excandescò.

Thou bringest me euill newes.

De rebus nostris mihi parum læta nuncias.

De rebus nostris nihil mihi boni significas.

It is nedefull to obey the father.

Oportet obedire patri.

Mos patri gerendus est.

Morigerandum est patri.

Obsequendum patri.

Patri concedendum est.

Obsequium dandum est.

Patri inserviendum est.

He obeteth no body, no not his father.

Neminem audit, ne patrem quidem.

Non audit vel parentem.

Nemini obsecundat, ne parenti quidem.

I am bounde vnto thee.

Deuinctus sum tibi.

Sum obnoxius tibi.

Tibi tantum me debere intelligo, quantum nunquam
sim persoluturus.

Tantum debeo tuæ humanitati, vt nullis officiis, nulla o-
pera, labore, industriaq; mea, posse videar satisfacere.

If thou doest it, I shalbe bound vnto thee.

Si id feceris, me arctius deuincies.

Si id egeris, mihi rem gratā facies, sed opus est festinatione.

Antea me delitissimum habebas, nunc multò deuinctiorē.

**I haue such earnest busines that I can
not write vnto thee.**

Ego summis occupationibus impeditus, vix ad te scribere
potui.

Ego familiaribus negotiis detentus, vix tibi has literas dedi.

Ego maximis laboribus inuolutus, vix hæc pauca exaravi.

He hateth me.

Me odio graui prosequitur.

Me odio plus quàm Vatiniano insectatur.

Odio capitali à me dissidet.

Hostili animo in me sæuit.

Acerbissimum in me odium concitauit.

Agresti odio me prosequitur.

Multo in me odio est permotus.

Odit me cane perus & angue.

Est mihi vehementer infeasus.

All men hate thee.

Odio te omnes habent.

Homo es omnibus adeò inuisus, vt nec à fratribus, aut
liberis ameris.

Odio apud omnes neutiquam obscuro laboras.

**I doo heare such newes of our affaires,
as doth please me.**

De cōmuniū rerū statu indices quæ gratissima sunt intelligo.

De

De rerum nostrarum rationibus audio quotidie, quæ
summa me delectatione afficiunt.

De statu amicorum nostrorum quæ iucundissima sunt
semper percipio.

**I doo heare daylye many thinges, which
I wishe to be true.**

Multa audio quotidie quæ cupio esse vera.

Complura mihi indies nunciantur, quæ utinam vera sint.

Multa ad nos quotidie deferuntur, quæ ita ut dicuntur
esse cupio.

**Euery thing that I can doo for thee,
shall please me very much.**

Omnia quæ pro te suscipiam, gratissima mihi erunt.

Omnia quæ tui causa agam, erunt mihi periucunda.

Quæ pro te suscipiam, gratissima iudicabo.

Quæ pro te sustinebo, non erunt mihi molesta.

They talke dayly with vs of thy vertues.

Indies apud nos prædicantur incredibiles tuæ in omni
genere virtutes.

Assiduo sermone apud nos defertur singularis tuarum in
omni genere virtutum præstantia.

Quotidie apud nos incredibilis tuarum virtutum ampli-
tudo enarratur.

O most cruell man.

Homo est omnium quos terra sustinet impiissimus.

O miserandæ conditionis hominem.

O feros animos. O crudeles cogitationes.

O derelictum ab humanitate hominem.

Euery man loueth thee greatly.

Singularis est omnium in te amor.

Incredibilis est omnium in te beneuolentia.

Summa est omnium in te fides.

They will make peace.

Pacem component.

Restituent concordiam.

Pacem conciliabunt.

Vitam ad concordiam munient.

I haue paid thy debtes.

Solui quod debebas.

Propria impensa æs alienum exsolui.

Distraxi omne æs alienum à te conflatum.

Te mole debitorum liberaui.

Tuis satisfeci debitis.

Dissolui omne æs alienum, quo astringebaris.

He speaketh pzoudly.

Loquitur superbè.

Folle premit ventos.

Nescio quid secum graue cornicatur ineptè.

Proiicit ampullas, & sesquipedalia verba.

Efflat inanes gloriolas.

Ampullosa imperitia, & ostentatione tumescit.

Ampullosè respondet.

Thou hast not spoken of this.

Hoc sicco pede præteristi.

Hoc silentio prætermisisti.

Temerè hoc transeundum putasti.

Hoc nube silentij obtexisti.

Hoc silentio omisisti.

He can not speake.

Nescit loqui.

Est rana quædam Seriphia.

Est homo planè mutus.

Elinguem putares.

Infantissimum iudicares.

Parum à muto differt.

Est canendi dicendique prorsus imperitus.

Ne vocem quidem vnā concinnè edit.

Thy speache is obscure and darke.

Obscurus est tuus sermo.

Tuus sermo est implicatus.

Tuus sermo est error verborum inextricabilis.

Tuus sermo Gordianis nodis est obuinctus.

Inexplicabili verborum circuitu obuolutus est tuus sermo.

Nec planè nec dilucidè loqueris.

Scire ac intelligere neminem vis, quæ dicas.

Inaudita & insolenti vteris oratione.

Suffer patiently the aduersary fortune.

In re tam acerba bono sis animo oportet.

Multum iuuat animus in re mala bonus.

Forti infractoquæ sis animo.

Quod fors fert citra culpam nostram, id æquo atque magno animo ferendum est.

I can not suffer such labour.

Pati hunc laborem non possum.

Tanto fastigio laborum non sum par futurus.

Intolerabili mole laborum premor.

Succumbunt oneri vires.

Cedere huic labori compellor.

I will suffer all the euill thou speakest of me.

Patiar quicquid in me sinistri dixeris.

I suffer all things patiently.

Sum laborum tolerantissimus.

Patior quicquid accidit.

Quæ mea non sunt, sic demùm fieri velim, vt Dii volunt.

Quicquid obtigerit, nec Deos culpabo vnquam, nec accusabo, nihil dolebo, nihil exoptulabo,

Seruare scio, vincere nescio.

Pacato vultu aduersa, sicut prospera, accipiam.

Aduer-

Aduersis rebus minimè deiciar, prosperis non insolescam.

I was greatly affraide.

Magno affectus fui timore.

Formidine non mediocri captus sum.

Obstupui, steteruntque comæ, & vox fausibus hæsit.

Gelidus per dura cucurrit ossa tremor.

Metu propè sum consternatus.

Fui penè exanimatus metu.

I am not affraide.

Non timeo.

Sum omni metu liberatus.

Ereptus est mihi timor omnis.

Excussi de corde metum.

Leuatus sum formidine non mediocri.

I am not affraid of thee.

Non timeo te.

Omnem tuam mordationem edentulam non timeo.

Tuas obtrectiones virulentas, & omnino ridiculas,
ne pili quidem facio.

Fumos inanes tuos cōtemno, nimiamq; istam insolentiam.

He is a foole.

Stultus est.

Est impos animi.

Est rationis impotens.

Est tanquam asilo syluestri actus.

Est vitio mentis captus.

Planè indiget helleboro.

Dij sibi suam dent mentem.

Non secum habitat.

Non est apud se.

Non est mentis compos.

He waxeth dayly worse.

Quotidie fit peior.

OF SENTENCES.

Indies deterior audit.

Indies accrescit suorum scelerum immanitas.

Indies flagitium flagitio adauget.

Vitam Mandrabuli planè degit.

Mandrabuli more viuit.

I haue many sorowes in my head.

Diseruciant animum curæ.

Hæc res innumeris curis animū meum vehementer angit.

Multis curis sum implicitus.

Diuerfis negotiis distringor.

Variis distrahor curis.

Negotiorum mole obruor.

I doo thinke that thou hast harde this.

Puto id te audiuisse.

Censeo te hoc intellexisse.

Arbitror hoc tibi notum esse.

**I doo thinke that thou doest knowe how
diligent I am in thy matters.**

Quæ sit mea pro rebus tuis vigilātia, arbitror te intelligere.

De meo studio erga te, censeo te cognoscere.

Quantum pro te tuisque rebus elaborauerim, haud vercor
te intelligere.

**I thinke thou knowest the wickednesse
of our enemies.**

Inimicorum nostrorum scelera tibi nota esse arbitror.

Inimicorū nostrorum perfidiam censeo iam te cognoscere.

Quanta sit inimicorum nostrorum improbitas, minime te
latere existimo.

I thought that I had nothing els to doo.

Id negotij mihi solū dari credebam.

Hoc negotium mihi solū datum esse rebar.

Putabam hunc esse mihi negotij scopum.

H

De

He repenteth that he hath done it.

Pœniter eum facti.

Cœpit eum pigere facti.

In pœnitentiam versus est.

Hardon me, I pray you.

Remitte mulctam.

Hanc vnā ignosce culpam.

Da veniam puerilibus erratis.

Ad hoc vitium velis conuiuere.

Hardon me, if I am bryse.

Ignosce festinationi literarum,

Parce literarum celeritati.

Da veniam, si breuiiores ad te dedi literas.

Hardon me, if I be angry with iust cause.

Ignosce iracundiæ meæ, quæ legitima est.

Parce meis querelis, quæ iustissimæ sunt.

Da veniam iracundiæ, quæ iustissima est.

Thou doest put thy life in great daunger.

Vitam tuam innumeris exponis periculis.

Variis tete obiectas discriminibus.

Periculis tete temerè offers,

Versaris in multis periculis,

Gravia tibi impendent vitæ discrimina.

**Because I doo vnderstande that thou louest
vertue, therfore I make account of thee.**

Quia accepi virtutem abs te plurimùm diligi, idcirco te
magni facio.

Quoniam bonarum artium disciplinas te adamare intel-
lexi, ideo plurimi te facio.

Quoniam virtutum insignia tibi semper grata animad-
uertit, idcirco te cæteris antepono.

Quoniam exploratum habui, virtutem in precio apud te
semper esse, ideo summa te obseruantia colo.

OF SENTENCES.

**By the healde of God we haue
escaped danger;**

Dei clementia periculum euasimus.

Dei immortalis beneficium ab imminentibus malis nos
liberauit.

Dei benignitate omnia discrimina subterfugimus.

Continue as thou hast begone.

Perge, obsecro, qua instituisti via.

Cœptum iter, quaeso, prosequere.

Si mihi credideris, cœptum continuabis iter.

I doo perswade my selfe that thou louest me,

Mihi persuadeo me tibi charissimum esse.

Censeo maximo me abs te amore complecti,

Confido me abs te plurimum diligi.

**By this reason thou oughtest to doo that
which I counsell thee.**

His rationibus sententiæ meæ acquiescere debes.

His causis consilio meo parere debes.

His de causis mihi obtemperare debes.

Fishe are noisome vnto thee.

Pisces tibi nocent.

Pisces tibi obsunt.

Piscium esus est stomacho tuo grauis.

Pisces valetudinem tuam offendunt.

Esus piscium est tibi inimicus.

If it please God.

Si fata ferant.

Deo optimo maximo auspice.

Si superis collubitum fuerit.

Si cœpta Dij bene fortunent.

Si suo numine dexter affuerit Deus.

Deo fauente.

Deo propitio.

It hath so pleased God.

Sic placitum est Deo optimo maximo.

Sic visum est superis.

Sic Deo placuit.

He begyns to weepe.

Flere cœpit.

Erupit in lachrimas.

In lachrimas conuersus est.

Prorupit in fletum.

Nunc maduerunt oculi fletu.

**Receiuing great hatred in defending of my
good name, thou hast shewed thy selfe
to be a true friend.**

Optimum te mihi amicum præstitisti, cum multorum odium & malevolentiam pro mea conseruanda dignitate susceperis.

Iustum te mihi amicum ostendisti, cum inimicitiam & hominum odium pro mea fama retinenda sustinueris.

**I pray God I die, if that I loue thee not
better, then thou louest me.**

Moriar, nisi te amore superem.

Peream, si te beneuolentia non vincam.

Ne viuam, si tibi in amore concedam.

Thou hast great authoritie.

Habes magnam auctoritatem.

In te & autoritas & sapientia tanta viget, quanta vix in alio vnquam.

Homo es summæ dignitatis, auctoritatis, gratiæ, multumque de nobis meritis.

Tua autoritas nunquam vacillat.

Summa est tua apud Principem autoritas.

He is very poore.

Egestate laborat.

Laborat ex egestate.

Est omnibus diuitiis nudatus.

Est omnium rerum egenus.

Magna egestate sordescit.

Est Codro pauperior.

Est nudior Leberide.

Nudus est tanquam ex matre.

Ad inopiam velis remisque properat.

Ne obolum quidem habet vnde sibi restim emat.

Est nudior paxillo.

Pedem vbi ponat non habet.

Est omnibus opibus destitutus.

Est clipeo simul & galea nudatus & hasta.

Omnia secum portat.

Exiguum cibum tremulo ore petit.

Vitam duriter & misere transigit.

Est alieni auxilij egens.

Est fortunis omnibus vacuus.

Thou shalt be soze punished.

Punieris grauitur.

Non erit liberum neque impunitum tuum scelus.

De te sumetur acre supplicium.

Iusti à te superi exigent supplicia.

Debita exsolues supplicia.

Non impune id feceris.

Acri supplicio plecteris.

He is now no more a boy.

Est iam adultus.

Excessit ex ephebis.

Pubertatem est egressus.

Pubertatis annos reliquit.

Est natus iam grandis.

Puerilia reliquit.

He is a very good preacher.

Est bonus Theologus, & magnus Prædicator.

Vir est rei Theologicae consultissimus.

I pray God prosper thy doings.

Deum oro, vt quod constituisti tibi bene succedat.

Deum exoro, vt res tuas secundet.

Deum quaeso, vt tua vota secundet.

I pray thee apply thy mynde to folowe vertue.

Te obsecro, vt virtutibus inuigiles.

Te hortor, vt virtutibus incumbas.

Te non hortor solum, sed etiam rogo, vt virtutibus operam adhibeas.

Cura vt virtutibus inuigiles.

Te rogo, vt omnes tuos neruos ad virtutis gloriã extendas.

Te hortor, vt omni cura, studio, ac diligentia, virtutibus insudes.

**I beseeche thee, that thou wilt defende me,
as our friendship requireth.**

Te oro, vt me ita tuearis, quemadmodum nostra expostulat amicitia.

Te obsecro, vt rem meam ita defendas, vt nostra postulat necessitudo.

Te obtestor, vt me, vitamque meam ita defendendam suscipias, sicut exigit mutuus inter nos amor.

**I beseeche thee, let not the hope which I haue
of thee, be vaine.**

Te rogo, ne opinionem meam fallas.

Te oro, ne spes mea frustra & incassa remaneat.

Te obsecro, ne spem meam decipias.

Thou hast not proued thy power.

Non satis vires tuas explorasti.

Non consuluisti vires tuas.

Non satis libraſti vires, an ſufferendo huic oneri ſint
pares futuræ.

In ſuſcipiendo onere vires animi tui non conſuluſti.

He is a man of good ſoꝛight.

Eſt Prometheus alter.

Eſt prouidentia nulli ſecundus.

Eſt ſua prouidentia perquam inſignis.

In hoc homine prouidentia æqualitas cum prudentia
certat.

Eſt futurorum neque incautus neque igoarus.

Nihil eſt quod in ſua prudentia deſideres.

Sic prouidus eſt, vt futuri ſemper præſcius fuiſſe videatur.

Nemo hoc homine altiori prouidentia præditus eſt.

I promise that it ſhall come to paſſe.

Magnificè polliceor.

Spondeo futurum.

Promitto me id facturum.

Do fidem futurum.

Confirmo futurum.

God geue thee good ſucceſſe.

Sit fauſtum ac felix quod aggredieris.

Deus bene vertat quod agis.

Bono ſit omnibus quod inſtituiſ.

Bene fortunet Deus tuos labores.

I haue ben deſired to doo it.

Rogatus ſum vt hoc facerem.

Rogatus hoc feci.

Multis & aſiduis precibus exoratus hoc feci.

Permotus precibus hoc feci.

Multiplici rogatu adductus ſum, vt hoc à me fieret.

I doo deſire thee as much as I may.

Te etiam atque etiam oro, obſecro, atque obteſtor.

Hoc vnum abſ te peto & contendo.

Hoc te etiam atque etiam precor.

I pray God I may finde you all in health.

Precor ut vos omnes incolumes & rectè valentes offendam.

Faxit Deus Opt. Max. ut vos omnes offendam incolumes.

In desiring me thou doest me injury.

Magna me afficis iniuria cum precibus officium meum postulas.

Ingratam mihi rem facis, cum aliquid precibus à me contendis.

Iniuriam abs te mihi fieri puto, cum à te rogor.

Thou prouisest, and doest not performe.

Te promissa non alligant.

Credo te futilem, & nullius fidei.

Pacta facis Locrensia.

Es foedifragus.

**When I consider the benefites which thou
hast done me. I am forced to doo all
things for thee most willingly.**

Cum tua erga me benemerita memoria repeto, impellor omnia pro te libentissime facere.

Cum animaduerto quanta sit tuorum erga me officiorum magnitudo, compellor tibi in omnibus seruire.

Cum mihi in mentem venit, quibus me beneficiis exornaueris, cogor omnia tolerare, modò tibi morem geram.

As much as I may.

Quantum in me erit.

Quantum vires patientur.

Quanto mihi conceditur.

Quanto studio consequi potero, id omne ad arbitratum tuum libentissime conferam.

As much as we may.

Quantum poterimus.

Quoad facultates seruent.

Quantum.

Quantum nostræ sese extendent vires.

Quantum erit in nobis firum.

As fare as I can remember.

Quantum recordari possum.

Quantum memoria repetere possum.

Quantum cogitatione complecti possum.

**That which I haue inuented for thee,
shalbe profitable vnto thee.**

Quod pro te excogitavi magnum est tibi lucrum allaturū.

Quod mihi pro te in mentem venit, maximum est tibi
emolumentum præstiturum.

Quod pro te mente reuolui, maximos tibi fructus afferet.

**That pleasure which thou doest to Cesar,
thinke it done to me.**

Quæcunque officia in Cæsarem contuleris, ea omnia in me
collocata arbitrare.

Quibuscunque Cæsarem beneficiis obstrinxeris, iisdem me
obnoxium reddes.

Quidquid studij ac diligentiae Cæsaris causa exposueris, id
ipsum in re te mea exposuisse existimes velini.

**That is true prayse, which cometh
from famous men.**

Ea est firmissima laus, quæ prouenit ab his qui gloriosis-
sime viuunt.

Ea est vera laus quæ à celeberrimis viris plurimum decatur.

Ea est vera laus, quæ à viris laudatis proficiscitur.

**That is true honour, which springeth
through deeds**

Is verus est honor, qui non ex verbis nascitur, sed ex re ipsa.

Ea est vera hominis exastimatio, quæ non ex sermonibus,
sed ex rebus ipsis deducitur.

Those which haue sene can wistnesse of me.

Qui prospexerunt, de gestis meis testificari possunt.

Qui viderunt, firmam fidem præstare possunt, quo modo habuerim.

Qui interfuerunt, testes sunt de his quæ à me gesta sunt.

This pleaseth me much.

Hoc est mihi pergratum.

Hoc me plurimum delectat.

Hoc mihi valde placet.

Hoc est mihi admodum iucundum.

This thing is most deare vnto me.

Hæc res est plurimum mihi cordi.

Nihil est quod sit mihi maiori curæ, quàm hæc res.

Id mihi maxime cogitationi est.

This apperteineth to me.

Hoc meum est onus.

Hoc ad me attinet.

Hoc ad me spectat.

Hoc meum est negocium.

This thing shalbe very profitable vnto thee.

Hoc magno tibi erit adiumento.

Hoc amplissimum tibi emolumentum præstabit.

Hoc tibi multum vtilitatis afferet.

Hoc maximos tibi comparabit fructus.

This matter is cleare.

Hæc res nihil habet obscuritatis.

Hæc in re nulla est dubitatio.

Hoc omnibus patet.

This ought not to be kept close.

Hoc non est tacendum.

Hoc minime prætermittendum est.

Hoc non est cum silentio relinquendum.

This thing is manifest.

Hæc palam est.

Hoc

Hoc est perspicuum.

Hoc liquido constat.

Hoc luce clarius est.

Hoc omnibus prorsus obuium est.

Hoc nemo nisi cæcus non discernit.

Hoc expositione non indiget.

Hoc pro comperto habetur.

This syllable is longe.

Syllaba hæc est longa.

Syllaba hæc debet protendi.

Hæc syllaba producitur.

**This hath happened by error, and not
through my fault.**

Hoc errore & non culpa euenit.

Hoc facilitate magis, quàm fraude factum est.

Hoc credulitate potius quàm culpa obuinit.

**This is it that I coneted to make thee
praise of.**

Hoc est quod te scire desiderabam.

Hoc est quod tibi notum esse volui.

Hoc est quod te scire arbitratus sum.

This can not be done wifelye.

Hoc non potest sapienter fieri.

Si postules hoc ratione certa facere, tu nihilò plus agas,
quàm si des operam, vt cum ratione insanias.

Hæc res neq; consilium, neq; modum in se habet vllum.

I commit my businesse to thee.

Commendo tibi res meas.

Res meas, quas apud te posui, tibi etiam atque etiam
commendo.

I will speake with thee.

Volo parum te alioqui,

Paucis te volo.

Paucis

Paucis tecum agere velim.

Lubet paucis tecum agere.

Reason requireth thus much.

Hoc veræ rationes repertæ monent.

Suadet hoc ratio.

Hoc est à ratione minimè alienum.

I am glad that thou art returned saule.

Saluum te aduenisse gaudeo.

Gratia sit superis quòd ad nos incolumis redieris.

Gratulamur tibi & nobis, quòd viuus ac valens nobis restitutus es.

I am very glad that my benefites are acceptable vnto thee.

Gaudeo plurimùm mea tibi officia contigisse gratissima.

Lætor summoperè mea tibi benemerita fuisse pergrata.

Est mihi periucundum, quicquid pro tuo nomine feci, tibi probatum iri.

Magna afficior voluptate, meam operam abs te plurimùm approbari.

I am very glad, that thou hast kept thy good name.

Non parua afficior lætitia, tui nominis existimationem te defendisse.

Minimè dici posset quantum gaudij susceperim, te honorem tuum illæsum conseruasse.

Lætor plurimùm, famam te integram conseruasse.

I am glad of thy prosperitie.

Gratulor fortunæ tuæ.

Gratulor fœlicitati tuæ.

Thou hast recovered thy former estate.

Gradum pristinum recuperasti.

Tu pristino fastigio es restitutus.

Clarior illustriorque emeristi.

Es in integrum restitutus.

I doo thanke thee most hartely.

Amplissimas tibi gratias habeo.

Immortales tibi gratias ago.

Meritas tibi gratias habeo.

Magnam tibi gratiam refero.

He is a ribaulde, and a vile persone.

Homo est omni sceleris genere inquinatus.

Est omnis amentiae, omnisque sceleris socius.

Est omnium colluione vitiorum contaminatus.

Grauisimis quibusque criminibus est obnoxius.

Nullus est suorum scelerum modus.

Suis moribus nihil asperius.

Est ipsa nequitia nequior.

I will recompence thy trauell.

Gratiam tibi referam.

Reponam tibi meritum.

Rependam tibi officia.

Dispeream nisi beneficium tibi conduplicauero.

Par ero beneficiis acceptis.

Efficiam vt tuum in me officium ad te non sine foenore
redeat.

I am not able to recompence thee.

Ego si amplissima planeque regalia munera reponerem,
fateor me tuis beneficiis imparem esse.

Tanta sunt tua in me merita, vt quamuis dicendi copiam
superent.

Thou counsellest well.

Mones recte.

Mones amice.

Placide admones.

Sincere consulis.

Obiurgas amanter.

I will

I will alwaies be myndfull of thy benefites.

Tua in me merita nunquam mihi ex animo dilabentur.
Immortalia tua erga me benemerita assidua memoria
contemplabor.

Tuorum erga me meritorum memoria nulla vnquam
delebit obliuio.

Dies ac noctes tuorum erga me officiorum memoriam
tenebo.

Tua erga me beneficia nunquam à memoria discedent.

Daue this alwaies in mynde.

Hoc tibi curæ sit.

Hoc memoria teneas velim.

Cura ne obliuiscaris.

Hoc sedulò in mentem habeas, velim.

Hoc semper animo complectere.

This is a matter woorthy of laughter.

Hoc est risu dignum.

Hæc res est profectò iocosa.

Quis in hac re se à cachinnis temperaret?

Quis risui parceret?

Quis risum cohiberet?

Quis huc decem non euocet Democritos?

Satis haberent decem Democriti quòd hîc riderent.

I begyn to laughe.

Solutus sum in risum.

Iam Democritum ago.

Vultum risu solui.

In risum progressus sum.

Recreation & reast at sometymes is nedefull.

Omnia indigent recreatione.

Omni vitæ institutioni suos lusus concedimus.

Danda est etiam literis ipsis remissio.

S' ut etiam Musis sua ludicra.

He reprehendeth other mens vices.

Corrigit vitia aliena.

Notat curuos mores.

Vitia aliena Censoria nota perstringit.

Alios carbone notat.

He is in no estimation.

In æstimatione bonorum vilescit.

Eum magis quàm Therisæ genus despiciunt.

Cause Cæsar to awake.

Excita Cæsa rem.

Excute eum somno.

Eius somnum excutias.

Educ hominem è tenebris Morphei.

Excita Cæsarem à somno.

Let vs retourne to our purpose.

Redeamus ad rem.

Vt illuc vnde abij redeam.

Vt eò vnde digressa est nostra se referat oratio.

Vt ad rem recurrat oratio.

Thou knowest nothing.

Nihil scis.

Nondum proluiſti labra Caballino fonte.

Non tibi Gorgoneis mens fuit vncta vadis,

Fonte nec Aonio pectora tincta lacu.

Non tua Castalias coluere Poëmata limphas,

Nunquam Phocæicum nec tetigere lacum.

It can not be healed.

In eius diluendis vulneribus Gorgonei fontis defluvia non
sufficient, nec Chironia manus.

Knowe this of a certainty.

Hoc sic habeto.

Hoc exploratum habeas.

Hoc crede mihi.

Hoc

Hoc ratum habeas.

Hoc existimes velim.

Hoc tibi persuadeas velim.

Hoc vnum sic habero.

**Thou mayst easely knowe how much
I loue thee.**

Quàm mihi charus sis, non obscure intelligere potes.

Quàm te gratum habeam, potes facile cognoscere.

Quàm mihi acceptus sis, clarè potes animaduvertere.

He is a wyse man.

Homo est singulari sapientia præditus.

Homo est spectabilis sapientiæ.

Est perfectissimum sapientiæ exemplar.

Est ornatissimæ sapientiæ vir.

Est nomine sapientiæ admirandus.

Est Catone sapientior.

He hath many Scolers.

Habet multos auditores.

Est illi frequens auditorium.

Est illi non infrequens auditorum turba.

Theatrum habet & conuentum quàm frequentissimum.

Our Master hath wʒiten much.

Præceptor scripsit multa.

Multa ex secretariis doctrinarum abdita, eruere atque
promere elaborauit Præceptor.

Præceptor suo labore tam clarus est, vt scripta sua omnium
manibus terantur.

I dare not wʒite vnto thee.

Scribere ad te non audeo.

Pudor me prohibet hominem tenuis fortunæ, nulliusq;
propemodum autoritatis, ad te literas dare.

Neq; ego ad te scribere auderem, nisi incredibilis tua huma-
nitas literas mihi ex intimo corde quodam quasi suo iure
extrudisset.

Nec

Nec fortuna mea, nec eruditio, nec vlla omnino virtus huiusmodi est, vt licitum mihi, putem scribere ad te.

I will write at large, when I haue comoditie.

Pluribus ad te scribam, cum plus ocij nactus fuero.

Plura scribā, cum comodiorē scribendi facultatē habuero.

Longiori vtare epistola, cum mihi maior temporis opportunitas fuerit oblata.

**It is no newes vnto me, to heare that
thou louest me.**

Noui mihi nihil nuncias, cum me abs te plurimum amari significas.

Nihil mihi noui declaras, cum tuum erga me amorem beneuolentiamque demonstras.

Non est mihi nouum, me abs te mirum in modum diligere.

Write often vnto me.

Fac sæpe ad me scribas.

Fac vt sæpius tuis me literis visites.

Fac vt sæpius tuæ ad me literæ deferantur.

Fac vt sæpius per literas mecum agas.

**I haue written this vnto thee, because
thou shouldest knowe my mynde.**

Hæc ad te scripsi, vt animum meum agnosceres.

His te admonui, vt mentem meam intelligeres.

Hæc tibi exarauī, vt voluntatem meam perspiceres.

Hæc tibi nota esse volui, vt consilium meum acciperes.

I will write briefly.

Breuius me expediam.

Scribam summam.

Omnia compendiosè narrabo.

**I woulde haue written more, but the
carter hastened me.**

Plura scripsissem, nisi tabellarij festinatio me impedisset.

Lōgiorib. te literis visitassem, si tabellarij celeritas voluisset.

Plura literis cōmisissem, si tabellarij celeritas permisisset.
Tabellarij properatio fuit causa quòd meæ literæ non sunt
prolixiores.

I will folowe thee for thy vertue.

Virtutum copia, quibus te redundare video, fecit vt te
plurimum imiter.

Virtutum tuarum vbertas suadet, vt à latere tuo nunquam
discedam.

**If thou happen to chaunge purpose,
let me haue vnderstanding.**

Quòd si sententiam mutaueris, fac vt me admoneas.

Quòd si mea tibi opinio non placuerit, fac sentiam.

Quòd si aliam habueris voluntatem, fac intelligam.

Quòd si secus tibi videtur, fac me certiolem.

**If thou wilt doo that which I desire, I will
iudge thee to be my frende.**

Si, quod desiderium meum est, præstiteris, te mihi ami-
cissimum iudicabo.

Si, quod cupio, perfeceris, te mihi studiosissimū arbitrabo.

**If thou hadst ben pꝛesente, thou couldest
neuer haue done better.**

Neque si adfuisses, rem melius curare potuisses.

Neque accuratius, si adfuisses, rem egisses.

Neque maiori studio, neque maiori diligentia, si pꝛæsens
fuisses, negocium pertractare potuisses.

**If I had any doubte of thy loue, I woulde de-
sire thee to fauour me with moze instance.**

Si de tua erga me voluntate dubitarem, pluribus ad te
verbis scriberem, vt tuum mihi studium præstares.

Si de tui erga me amoris coniunctione vererer, longiori
oratione contenderem, vt causæ meæ faueres.

Nisi rectam de te fidem tenerem, pluribus tecum age-
rem, vt rebus meis faueres.

When

**When I shall haue vnderstanding what thy
will is, I will satisfie thy desire.**

Si intellexero voluntatē tuam, me desiderio tuo adiungā.

Si sciuerō quod desideras, faciam libenter quod cupis.

Si quod cupis cognitione complecti poterō, nulla tua mihi
opus erit admonitione.

**If I had not proued thy liberalitie & faith, I
durst neuer commit my secrets vnto thee.**

Nisi tua mihi fides explorata esset, non auderem mea tibi
cordis arcana exprimere,

Nisi tua mihi fides perspecta & nota esset, nequaquam
considerem mea tibi consilia exprimere.

If thou chaunge custome, thou shalt doo well.

Si mores correxeris, bene facies.

Si vitam commutaueris, rem ages te dignam.

Si meliorem viuendi rationem susceperis, in virum
præstantiorem euades.

**If that wee can not be together with our bo-
dies, we shalbe at the least with mynades.**

Si corpore vnā esse non poterimus, animorum saltem
coniunctione fruemur.

Si vnā esse non valebimus, assidua tamen cogitatione
alter alterum complectetur.

If neede require I will not refuse the labour.

Neque si dabitur facultas, vllum laborem subterfugiam.

Si fuerit neesse, nullum onus recusabo.

Si euenerit casus, nihil erit mihi arduum & difficile.

**If these things are so as thou writtest, of
the rest we may hope well.**

Si hæc, vt scribis, vera sunt, de reliquis optimè sperandū est.

Hæc si, vt admones, ita sunt, cætera ad vota succedent.

Hæc si, vt narras, certa sunt, cætera erunt facilia,

**If thou require any thing of me, I will see
that thy request shall not be in vaine.**

Si quid à me petieris, curabo ne tua petitio habeatur inanis.

Si quid à me volueris, faciam ne tua petitio frustratoria videatur.

Si quid à me postulaueris, dabo operam ne tu quidem frustra à me petiisse videaris.

If thou hast no businesse, or trouble.

Si nihil te perturbat.

Si nihil te impedit.

Si nulla afficeris molestia.

Si es occupationibus subleuatus.

**That which I haue done for thee, is
openly known.**

Omnibus notum est, quid pro te præstiterim.

Omnes facile intelligunt, quo studio, qua cura, quæve diligentia rem tuam tractauerim.

Non est ignotum, quantum laboris pro te susceperim.

Iam pervulgatum est, quo modo causam tuam egerim.

He is sober in his liuinge, no deuourer of meate.

Est cibi potusque parcissimus.

Est exactissima frugalitatis norma.

Est Socrate Curioque frugalior.

Est vir frugi.

Est osor lautitiarum.

Est vir ciborum potusque continentissimus.

Frugalitatem accuratè obseruat, vt quæ est bonæ valetudinis custos.

Est inimicus luxuriosis epulis.

Est ab omni immodico ciborum usu auersus.

I doo knowe that this will come to passe.

Euenire illud scio.

Scio, vaticinor, ac penè oculis video hoc euenturum.

Hec

Hoc penè oculis video.

Prælagio hoc futurum.

I doe knowe this.

Hoc scio.

Hoc haud ignoro.

Hoc non me fugit.

Hoc non me latet.

Hoc non me præterit.

Hoc non sum nescius.

Hoc non me clàm est.

Hoc quis nescit?

Hoc nemini dubium est.

Hoc non me fallit.

Hoc compertum habeo.

Hoc non est mihi obscurum.

Hoc teneo tanquam nomen, meosque digitos.

Nulli est hoc magis exploratum, quàm mihi.

He is a good souldiour.

Optimus est miles, dux, Rex, Imperator.

Vir est rei bellicæ gloria maxime strenuus.

Vir est magnus gloria, magnisque rebus gestis.

Est bellator illustris.

Nouit hic omnia quæ ad militiam spectant.

Vir est qui ob insignem fortitudinem animosus Achilles
dici meretur.

Est summus Imperator.

I knowe how much thou art able to heape me.

Quantum me adiuuare possis, facile intelligo.

Quantum rebus meis prodesse possis, clarè cognosco.

Quantum mihi rebusq; meis opitulari possis, certissimum
habeo.

Quantum mihi nunc subuenire possis, non sum ignarus.

Non me latet, quantum mihi patrociniij præstare valeas.

Non me præterit, quantum valeas in auxiliis præstandis.

I doe knowe what apperteineth to me.

Scio quid me deceat.

Scio quid mihi conducatur.

Certum habeo quid mihi conueniat.

Non me fugit, quid mea intersit.

I am of the same opinion that I was.

In eadem sententia permanco.

Eiusdem sententiæ sum.

Maneo in eadem voluntate.

Mea opinio non est mutata.

In eadem me sententia firmaui.

I am out of all daunger.

Extra periculum sum.

In portu nauigo.

Extra lutum pedes habeo.

Præsentis periculo sum liberatus, creptus.

Emersi è periculo non mediocri.

Enataui ex hoc discrimine.

**There are many ignorant, which medle with o-
ther mens doings, & ca not gouerne ther owne.**

Complures sunt insipientes, qui aliorum facta procurant,
& sua regere haud sciunt.

Plerique existunt, qui alienis se implicant negociis, & sua
minimè administrare curant.

Per multi reperiuntur inscientes, qui alienas res ineptè
curant, & suas nesciunt gubernare.

I was sore feared, or amased; with thy letters.

Exanimatus sum tuis literis.

Reuolui ex literarum tuarum recitatione.

Percussus sum lectis literis tuis.

He is proude,

Superbus est.

Fastus.

Fastuosus est.

Arrogans est.

Insolentissimus est.

Fastu intumescit.

Est laudato pavone superbior.

Sibi plus blanditur, quàm Suffenus ille Catullianus.

Aucta est illi superbia.

Existimat se ad superbiam genitum, tanta est illi dementia.

Vendicat se homo ineptè gloriosus.

Sibi plus satis placet, ac blanditur.

Sese miratur.

Suo supercilio nihil est arrogantius.

Whide is an euill vice.

Perniciosissimus animæ morbus est arrogantia.

Nullum vitium Deo inuisius est arrogantia.

Nihil omnino est supercilij istis intolerabilius.

Nullum aliud stoliditatis documentum, quàm si quis sibi vehementer placeat.

He is proude of his apparel.

Ex vestitu, cæteroque corporis cultu superbit.

Vestium luxu sibi nimis indulget.

He suffereth patiently aduersitie.

Aduersam fortunam patienter fert.

Fortunæ minaci audacter resistit.

Fortunæ tela forti infractoque animo repellit.

I suffer patiently whatsoener happen.

Quicquid accidit, patienter fero.

Aduersis rebus minimè delictior.

He spendeth lavishly.

Censum multum profundit.

Est verè prodigus.

Nihil sibi reliquum facit.

Fortunas suas omnes obligurit.
Ambabus profundit manibus.

I doo trust.

Spero. Venio in spem.

Spero fore.

Maximam spem teneo.

Mihi arridet spes, & blanditur.

**I doo trust by thy diligence to wynn the
victory in my matter.**

Diligentia, qua sine meis admonitionibus vteris, maximam
mihi spem affert, vt in causa me victoriam obtenturum
confidam.

Vigilantia, qua sine literis meis semper vteris, me hortatur
vt meis de rebus bene sperem.

Studium, quod sponte tua meis in rebus ostendis, fecit vt
causæ meæ optime confidam.

**I doo trust that this matter will yeld
thee prayse.**

Hanc rem maximam tibi laudem allaturam confido.

Hanc rem amplissimum tibi honorem paritutam confido.

Spero hoc negocium non mediocre tibi præstaturum.

He is well, or he is in healtie.

Bene valet, Rectissime, Bellissime, Perbellè, Basilicè,
Athleticè, Pancraticè.

A quouis morbo liber est, immunis, alienus.

Fœliciter valet, prosperè, perquàm faustè.

Prosperrima valetudine fruitur.

Inoffensa viuit valetudine.

Pulchrè valet.

Facies sua loquitur eum perbellè valere.

Fare well.

Vale.

Vale Musarum Patrone,

Vale literarum decus.

Vale

OF SENTENCES.

n]

Vale humanitatis & probitatis exemplar.

Vale omnium eruditarum Schola doctrinarum, &
seminarium rectæ vitæ.

Vale bonarum disciplinarum specimen, meq; amare perge.

Vale amice mortalium quos hætenus expertus sum candi-
dissime.

Vale amicorum doctissime, & doctorum amicissime.

Bene valebis ornatissime Præceptor, & me clientulum tibi
toto corde deditissimum, ita vt soles, amabis.

He is sicke.

Malè valet.

Est valetudine non sanè commoda, incommoda, infelici,
parum prospera.

Aduersa, infausta valetudine laborat.

Malè se habet.

Morbo graui laborat.

Laborat feбри.

Vexatur quartana feбри.

Morbo cruciatur.

Pessimè valet.

He is very sicke.

Grauitè agrotat.

Aegra valetudine oppressus decumbit.

Graui vehementissimoque morbo afflictor.

Morbus suus indies vehementius ingrauelcit.

He is now amended.

Melius se habet.

Vires recuperauit.

Reualuit à morbo.

Est omni morbo liberatus.

Est pristinae salutis restitutus.

Pristinam recuperauit salutem.

He doth study earnestly.

I v

Stu.

Studet. **Gratiis ac Musis sacra facit.**

Toto pectore in literis versatur.

Dies vitæ suæ omnes in literis insumit.

In studio literarum omnes conterit annos.

He studieth continually.

Nillum studij remittit tempus.

A Musis nunquam discedit.

Studendi nullum finem facit.

A bonis disciplinis animum reuocat nunquam.

He will study no more.

Nuncium remittit studiis.

Diuortium fecit cum Musis.

Cum bonis literis repudium factitauit.

Musarum arcana reliquit.

Est abductus, auersus, alienatus, à melioribus Musis.

**I will study all the tyme I remayne
at Ferrara.**

Quàm diu Ferrariæ fuero, ad literarū studia me conferam.

**Quàm diu Ferrariæ commorabor, non desinam literis
insulare.**

**Tam diu scientiarum disciplinis me dedam, quàm diu
Ferrariæ commorabor.**

He is very slowe in his doings.

Est natura procrastinator maximus.

Haud facile ad diem soluit, quæ pollicetur.

Bellus est perendinator.

The tyme which we now lyue in, is wicked.

Summa temporum difficultate laboramus.

In aspero ac difficili temporis articulo versamur.

Difficilia sunt nostræ ætatis tempora.

Temporis difficultate vrgemur.

Iniquissima tempora nos premunt.

I will

OF SENTENCES.

I will bringe thee good witnesse.

Tibi bona fide testes adducam.

Non paucos testes, eosque fide dignos, tibi citabo.

Non surdis agam in hac re testimoniis.

I will tel thee, what I doo trust.

Quid sperem, tibi aperiam.

Quid coniectem, tibi aperiam.

Quid censeam, tibi significabo.

**I haue witten this vnto thee, to make thee
pꝑꝛie what loue I beare thee.**

Hæc scripsi, vt singularem meum erga te amorē patefacere.

Hæc tibi significauī, vt ardentissimi mei erga te amoris
vinculum apertius declararem.

Hæc omnia scripsi, vt quanta esset mea erga te beneuo-
tia significarem.

**Thou hast vnderstood what hath mo-
ued me to hate Cesar.**

Accepisti quibus rebus adductus sum, vt Cæsarem odio
habeam.

Intellexisti qua causa motus sum, vt cum Cæsare bellum
habeam.

Explicauī quæ inimicitia me à Cæsare abalienauerunt.

Thou doest vnderstand my opinion.

Habes meum consilium.

Mei consilij rationem tenes.

Habes quæ mea sit sententia.

Intelligis quis sit meus animus.

**Thou hast done more for me,
then I required.**

Maiora mihi quidem beneuolentia contulisti, quàm
postulaueram.

Multò amplius inueni, quod mihi contulisti, quàm
quod abs te petierim.

Thou

Thou doest mocke me.

Sum tibi risui.

Me planè rides.

Naso me suspendis.

Ludis me nunc.

Habeor tibi loco morionis.

Sum tibi ludibrio.

Mihi, vel Me illudis.

Me planè habes ludibrio.

**Thou shalt leaue all matters a parte
to doo myne.**

Omnia prætermittes, cum res mea auxilium tuum postulabit.

Cætera relinques, cum negotium meum opera tua indigebit.

Nihil aliud curabis, cum tibi causam meam curare contigerit.

Thou hast no cause to reprehende me.

Nulla est causa, qua merito reprehendi possim.

Nihil habes quo me accuses.

Nullam in me causam habes, qua me corrigere possis.

Thou knowest right well.

Non te fugit.

Non te præterit.

Non te latet.

Non ignoras.

Certissimum habes.

Est tibi notum.

**All that which thou hast written to me,
is most true.**

Omnia quæ scripsisti, iustissima sunt.

Omnia quæ tuis mihi literis significasti, probabilia sunt.

Quæ mihi scripsisti, verissima sunt.

**All that which is thine doth Delight me,
much especially thy vertue.**

Omnia me tua delectant, sed in primis tua singularis virtus.

Omnia

Omnia tua mihi grata sunt, sed maxime tua inclita virtus.
Omnia tua mihi delectationem afferunt, præsertim virtutis
tuæ præstantia.

All that which I haue, is at thy cōmaundement.

Quæcunq; in me bona sunt, semper tibi paratissima sunt.

Quantum in me est, tantum de me tibi polliceri potes.

Quæcunq; in me facultas est, ea arbitrato tuo semper vtere.

**All thy counsells seeme vnto me both
wylse and sage.**

Omnia tua consilia mihi sapientia ac prudentia referta
videntur.

Omnes tuæ mihi consultationes & prudentia & grauitate
plenæ videntur.

Omnia tua instituta constat prudentia & cōsilio esse parata.

He is soone angry.

Irafcitur citò.

Procliuior est in iram quàm tigris.

In iracundiam præcepserunt.

Now I see that thou art wylse.

Nunc video te prudentem esse.

Nunc video te intelligere.

Nunc intelligo te sapere.

Nunc certò scio te virum summa prudentia præditum.

I came hither with great daunger.

Huc veni cum magno vitæ discrimine.

Huc veni cum magno vitæ periculo.

He hath no shame in hym.

Eum depuduit.

Dedidicit pudorem.

Oblitus est pudoris.

Nescit pudescere.

Exiit pudorem.

Perfricuit frontem.

Est homo perfriſta facie.

**I am aſhamed to thanke thee with wordes,
deſirous to ſatiſſie thee with deedes.**

Ago tibi gratias cum pudore, cum tua ſumma in me offi-
cia rem potius, quàm verba deſiderent.

Pudet me tibi gratias agere, cum ampliſſima tua in me
benemerita rerum effectum, non gratiarum actio-
nem depoſcant.

Erubefco verborũ munere tibi gratias agere, cum immor-
talia tua erga me beneficia rem ipſam deſiderent.

I haue wonne the game.

Mea eſt pila.

Sum te ſuperior.

Victoria penes me eſt.

Victoriam à te eripui.

Factus ſum compos victoriæ.

Many doo blame thee.

Culpant te plurimi.

Criminantur plerique hoc factum.

Nonnulli hoc factum taxant, notant.

Complures hoc atro notant calculo.

Hoc factum nigriore lapillo ſignant.

He lyueth of his owne labour.

Viuit ſuo labore,

Pertinaci labore victum ſibi quæritat.

He lyueth honeſtly.

Honeſtè viuit.

Vitam agit perhoneſtam.

Cum ſumma integritate & elegantia morum vitam agit.

Integram & elegantem vitam agit.

Integrè ac ſinceriter viuit.

He lyueth miſerably.

Parcè viuit.

Vitam parçè ac dur iter agit.

I loue thee better then all others.

Quem magis te diligam, habeo neminem.

Nemo est cui maiorem q̄ tibi beneuolentiam præstem.

Tanta est eximia mea erga te beneuolentia, vt tibi in amore præponam neminem.

Tanta est mei erga te amoris magnitudo, vt in te amando tibi anteponam neminem.

I will that thou knowe.

Scias velim.

Nolo te ignorare.

Volo vt exploratum habeas.

Cupio vt certior fias.

**I would that this thing were done
in deede, and not in woꝝdes.**

Hoc fieri magis, quàm dici, vellem.

Hoc fieri magis, quàm scribi, mallet.

Hoc enim non sermone, sed re ipsa consequi desidero.

**It is harde to deceiue those that are
subtill and craftie.**

Annosa vulpis haud facile capitur laqueo.

Simia non facile capitur laqueo.

Est lupus dormiens.

Est vir duplex.

Altera manu fert lapidem, altera panem.

Melle litum gladium offert.

Tragulam nouit iniicere.

He is a flatterer.

Inescat homines.

Est palpo dolosus.

Cauda blanditur.

Oleum in auriculam instillat.

Est Python formosus.

Demul.

Demulcet caput verbis.

Est benignior pellace vulpe.

He doth labour in vaine.

Asinum tondet. *Ab asino lana. Cuiusmodi vellus.*

Aethiopem lauat.

Mortuum flagellat.

Nebulas diuerberat.

In arena ædificat.

Cribro aquam haurit.

In saxis seminat.

Aranearum telas texit.

Arat litus.

Piscatur in aëre.

Laterem lauat.

Venatur in mari.

Oleum perdit & operam.

In aqua scribit.

Beue good eare to this.

Hoc purgatis auribus ausculta & perpende.

Ceram auribus ne obijceas.

He is conetuousse out of all measure.

A mortuo tributum exigit.

Exigeret & à statuis farinas.

Lucri apud eum bonus est odor ex re qualibet.

Lucrum pudori anteponit.

Est Caribdis, & barathrum diuitiarum.

Est dolium inexplebile.

He is a mocker.

Est derisor.

Naso suspendit adunco.

Postica vititur fanna.

He is blamed.

Notatur vngu.

Car.

OF SENTENCES.

119

Carbone notatur.

Calculo mordetur.

This matter must be done with all force.

Hoc est ambabus manibus cadendum.

Cum hasta & scuto nitendum est.

Hoc velis equisque faciendum est.

Manibus pedibusque nitendum est.

Vnguibus & calcibus enitendum est.

Toto corpore nitendum est.

Toto pectore nitendum est.

He is starke blinde.

Est Hysea cecior.

Est talpa cecior.

Est leberide cecior.

Est Tiresia.

It is needfull to geue place to many.

One man can not stryue against many.

Cedendum est multitudini.

Plurimum calculus vincit.

Vnus vir, nullus vir.

Ne Hercules quidem contra duos.

Ne formica contra leonem.

He is corrupted.

Bouem portat in faucibus.

Bouem portat in lingua.

Malis est percussus.

Pomis aureis est petitus.

Muneribus vel Dij capiuntur.

Fabas edit.

Pecuniae obediunt omnia.

Auro loquente nihil pollet quantis oratio.

He is a cruel man.

Manlianum est eius imperium.

K

ER

Est ara Busiridis.

Nemini magis parcit quàm lupus.

Effrata frigitur homo est.

He is woorthy of all honoure.

Est dignus cedro.

Est quavis re dignus.

Est anchora domus.

Vtramque facit paginam.

He is altogether delicate.

Abronis vitam agit.

Calidis tenetur balneis.

Digito scalpit vno caput.

Summo digito caput scalpit.

Est carulus Melitens.

I am bitterly vndone.

Actum est de me.

Nullus sum.

Mihi perierunt omnia.

Omnibus aris præfidiisque destitutus sum.

He giueth euery thing away.

Largitio sua non habet fundum.

Seipsum non alens, canes alit.

Aperta donat arca.

E dolio haurit.

He slepeth day and night.

Endymionis somnum dormit.

Dormit vltra Epimenidem.

Est gliribus somnolentior.

Est papauere illitus.

He is greatly doubtfull.

Quid primum sit, aut vltimum, ignorat.

A fronte habet præcipitium, à tergo lupos.

Lupum tenet auribus.

OF SENTENCES.

12

Stat in triuio.

Stat inter sacrum & saxum.

Est inter malleum & incudem.

He maketh a rode for his own saddle.

Suo se iugulat gladio.

Suo ipsius indicio forex perit.

Mala ad se attrahit, vt Cæcias nubes.

In cœlum expuit.

Sibi malum reperit.

Vt rurdus ipse sibi malum cacat.

Ipse sibi fontem mali inuenit.

He is eloquente.

Est Attica Musa.

Est lepos Atticus.

Est cygnea cantho.

Nestorea vtitur eloquentia.

Nil ex agro dicit.

In eo nunc ipsa floret facundia.

I will make a prose.

In arenam descendam.

Vela ventis permittam.

Omnem mouebo lapidem.

Sacram anchoram soluam.

Omnem mouebo talum.

He is fortunate and happy.

Est alba gallinae filius.

Laureum gestat baculum.

Omnia illi virgula diuina eueniunt.

Semper illi feliciter cadunt Iouis saxilli.

Omnia ex sententia habet.

Gygis habet annulum.

Cœlum digito attingit.

Est nullius indigenus Deus.

Est citra arationem, citraque sementem diues.

He hath made an ende.

Nodum soluit.

Colophogum addidit.

Summum fastigium imposuit.

Summam manum addidit.

He is furlous, and full of anger.

Fœnum habet in cornu.

Flagrat ira.

Cœlum territât armis.

Buccas inflat.

Frenum mordet.

Mordet labrum.

Supercilium contrahit.

He is a great prattler, & a brabler.

Est turture loquacior.

Est lusciniæ nugis insignis.

Est Dælia cornix.

Est cicada vocalior.

Est Sarpedonio littore clamorior.

Thou art ignorant in iudginge.

Leonem æstimas ex vnguibus.

De gestu coniicis.

De facie nosti.

Aethiopem ex vultu cognoscis.

Prima facie diuinas.

Crebrò diuinare soles.

Ex fronte perspicias.

He is a iust man.

Est homo iustus.

Clauum rectum tenet.

Salem apponit sibi.

Est Bocchiris alter.

Est trutina iustior.

Iustitiæ est oculus.

Iustitia est iustior.

Be wary this talke to no man.

Hoc terra defodias.

Caue nemini dicas.

Hoc tecum habeto.

Hoc mortuo dictum sit.

He is a great glutton.

Ad ambas vsque aures sese ingurgitat.

Est planè gulosus.

Est Butus gulosus.

Est Milone voracior.

Est Charybdis & barathrum epularum.

He hath small memory.

Per nebulam reminiscitur.

Per caliginem recordatur.

Per somnium meminit.

He is a man unprofitable & nought.

Est homo crebris.

Est homo trioboli.

Est Sículus miles.

Est inutilior blace.

Fumi est umbra.

He is both courteous and gentle.

Est vir hospitalis.

Est apio mollior.

Est oleo tranquillior.

Est mirior columba.

Est sedens columba.

He is very wyse.

Acutum scit à se diuertere gladium.

Scit seruire scenæ.

Tacito pede progreditur.

In se descendit.

Secum habitat.

Acetum habet in pectore.

Est ianus alter.

He is of lowe and base birth.

Est subditivus.

Est terræ filius.

Nec matrem quidem novit.

He is ignorant and unprofitable.

Neque natam novit, neque literas.

Est asinus ad lyram.

Nec sibi nec aliis est utilis.

Est putrida cepa inutilior.

Est indoctior Philonide,

Est muta persona.

**The good governer maketh a good subject,
and the good master a good scoler.**

Bonus dux bonum reddit comitem.

Episcopus piam agens vitam, piam efficit plebem.

Prudens Magistratus probos reddit ciues.

Doctus & diligens Præceptor eruditum reddit discipulum.

He is apte to learne.

Sunt illi apertæ Musarum ianux.

Est Musis Charitibusque gratus.

A Musarum amore non abhorret.

He leaurneth with much labour.

Sunt illi clausæ Musarum ianux.

Est Musis Charitibusque ingratus.

A Musarum amore plane abhorret.

He is pure and unspotted.

Est aurum igni probatum.

Est aurum Colophonium.

He is a man vnsstable.

Est chamæleonte magis varius.

Est illi mulieris animus.

Aliud stans, aliud sedens loquitur.

The matter is doubtfull.

Incertus est rei euentus.

Anceps est negotij euentus.

Multa cadunt inter calicem supremaque labra.

Messis est in herba.

Labor may doo any thing.

Exercitatio potest omnia.

Cura potest omnia.

Dij bona laboribus vendunt.

Perrupit Acheronta Hercules labor.

Our felicitie is past.

Fuimus Troes.

Fuit Ilium, & ingens gloria Dardanidum.

Fuimus quondam fortes Milesij.

He is liberall.

Ambabus dat manibus.

Est promus magis quam condus.

Est communis Mercurius.

They strue for nothing.

De asini vmbra certant.

De lana caprina digladiantur:

De fumo disceptant.

He is alwaies full of strife.

Suam irritaret.

Est crater litium.

Sopitos suscitatur ignes.

In puteo cum cane pugnat.

He playeth no more such parts.

Nuces reliquit.

Fecit repudium.

Longum valere iussit.

Vltimam dixit salutem.

He is noble.

Est Codro generosior.

Est Tusce portu generosior.

Thou doest nothing that is good.

Ranis vinum præministras.

Machinas post bellum affers.

Herculis cothurnos apras infanti.

Delphinum syluis appingis, fluctibus aprum.

Humano capiti ceruicem iungis equinam.

Extra chorum saltas.

Saltas in tenebris.

Lucernam in meridie accendis.

I doo not wey hyin a rushe.

Eum pili non facio.

Nauci non facio.

Flocci non facio.

This shall neuer come to passe.

Prius lupus ouem ducet.

Prius locusta bouem pariet.

Prius aquilam testudo vincet.

Hoc erit ad Græcas Calendas.

Hoc erit cùm cælum ruet.

This can not be done without healpe.

Hoc cum ope diuina fiet.

Non absque Theseo hoc fiet.

Auxilio alieno oportet hoc fieri.

He doth resist, oz he doth not suffer.

Iactat iugum.

Mordet frenum.

Contra stimulum calcitrat.

Contra.

Contra stimulum calces iactat.

Trust no man before thou knowest hym.

Nemini fides, nisi quo cū prius modium salis absumpseris.

Ama tanquam osurus.

Modius salis comedendus prius quā ames.

Non fit amicus absque temporis mora.

Homo homini lupus est.

He hateth me cruelly.

Odium in me habet agreste.

Odium in me habet Varinianum.

Odit me cane peius & angue.

Ne in via quidem mecum ambulares.

All giftes ought to be accepted.

Donum quodque sumendum.

Accipienda sunt quæ offeruntur.

Munerum nihil est recusandum.

Like will alwaies to like.

Similitudo mater est benevolentiae.

Simile gaudet simili.

Simile simili est amicum.

Similitudo mater est amoris.

Semper similem Deus ducit ad similem.

Cicada cicadae chara est, & formica formicae.

Accipiter placet accipitri.

He speaketh plainly.

Præmansum in os inserit.

Crassa Minerva loquitur.

Crassiore Musa loquitur.

Rudius ac planius loquitur.

He speaketh seldome.

Est Pythagoræ discipulus.

Est statua taciturnior.

Est Acanthia cicada.

Est homo elinguis.

Magis est homo mutus, quam piscis.

Harpocratem fingit.

Est caput sine lingua.

He speaketh without consideration.

Quicquid incidit in linguam loquitur.

Temerè ac insulsè loquitur.

He speaketh sincerely.

Aperto pectore loquitur.

Apertè simpliciterque loquitur.

Ad cribrum loquitur.

The banquet was abundant of all things.

Deorum illic erat cibus.

Fuit illic Sybaritica mensa.

Attrica erant illic bellaria.

Mensa erat illic Syracusana.

Illic erat Iouis cerebrum.

He is very mad.

Est stultior terebintho.

Indiget helleboro.

Est stultior Corœbo.

Dij tibi suam dent mentem.

Est caput cerebro vacuum.

He is very fearful.

Umbra suam metuit.

Fulgur ex vitro metuit.

Pisandro est timidior.

Trepidat in morem galli.

Est vir cernuus.

Est lepus galeatus.

He is slothfull.

Compressis sedet manibus.

Ignauis semper sunt feriae.

OF SENTENCES.

De fers comedit.

Manum semper habet sub pallio.

Muscas semper depellit.

Salem vehens semper dormit.

The thief is taken.

In laqueos decedit lupus.

Hydrus erat in dolio.

Tempus omnia reuelat.

In arca latebat.

Medius tenetur.

This matter is most manifest.

Hoc est puero perspicuum.

Hoc sus quiuis intelligeret.

Res est intus & in cute nota.

Hoc est Sole clarius.

Hoc est perspicuum tanquam in speculo.

Hoc est notum tanquam in tabula.

This is an obscure matter.

Hoc est nebula & caligine tectum.

Hic est opus Dælio natatore.

Hoc est numeris Platonis obscurius.

This matter is much intangled.

Errorum est Labyrinthus.

Hoc est Vulcani vinculum.

Nodus est Gordianus.

Hoc est Prothagoræ sophisma.

Hoc est Theobusæ ænigma.

Nodus est Herculanus.

This is a good similitude.

Non tam ouum ouo simile est.

Non tam aqua similis aquæ est.

Ouo prognatus eodem est.

Similes habent labra lacus.

It is harde to bringe this matter to passe.

Ioui fulmen, Homeroque, catmen extorseris prius.

Facilius est simul flare & sorbere.

Ire per extentum funem est minus operosum.

This will come to passe without labour.

Hoc citra laborem, citra vllum negotium eueniet.

Vltro Deus hoc suppeditabit.

He is wicked and nought.

Est diagora deterior.

Est bipedum nequissimus.

Est malus, ac improbus.

Est homo adulterinus.

He forgetteth euery thing.

Est Grillo obliuiosior.

Est captus proprii nominis obliuione.

Ventis omnia tradit.

Omnia Letheis immergit aquis.

Euill gotten goods, are euill spente.

Malè parata, malè dilabuntur.

Malè paratum, malè disperit.

There was wonderfull misery.

Fuit Sybaritica calamitas.

Fuit mare malorum.

Fuit Lerna malorum.

He can spye his tyme.

Scit seruire tempori.

Scit seruire scenæ.

Scit vti foro.

Est Spartam nactus.

Est omnium horarum homo.

The matter is now sure.

Res est in vado.

Res est in tranquillo.

OF SENTENCES.

Res nauigat in portu.

Rem factam habes.

In vtramuis aurem dormias.

Extra lutum pedes habes.

Es extra periculum.

All my hope is proued vaine.

Theſaurus meus carbonēs fuerunt.

Bolus ereptus eſt è faucibus meis.

In ſpem frustratam incidi.

Nucleum amiſi.

He is filthy and ſuttiffe.

Eſt planè ſordidus.

Lutum luto purgat.

Cubito naſum emungit.

Eſt ex aula Telemachi.

He is greatly eſtimated.

Magni æſtimatur.

Magno habetur in precio.

Monſtratur digito.

Eum mirantur omnes, vt pueri Iunonis æuemur.

He ſeeketh how to heale hymſelfe,

he ſtudieſh for his owne proſite.

Decorat ſe ipſum.

Tunica pallio propior eſt.

Omnes ſibi melius eſſe malunt, quàm alteri.

Sibi ipſi balneum miniſtrat.

Sibi ipſi tantùm canit.

Thou doeſt repente to late.

Serò ſapiunt Phryges.

Cumani ſerò ſapiunt.

Malo accepto ſtultus ſapit.

Piſcator iſtus ſapit.

Factum ſtultus agnoſcit.

Quæ

Quæ nocent, docent.

Keape my woꝝdes in secret.

Hoc terra defodias.

In aurem hoc tibi dictum sit.

Hoc mortuo commissum sit.

Thou makest euill comparisson.

Aquilam nocturæ comparas.

Cicadæ apem comparas.

Mineræ selem comparas.

Culicem elephanti comparas.

Tibiam tubæ comparas.

Cancrum lepori comparas.

Congregas cum leonibus vulpces.

Formicam confers camelo.

Coruum lusciniæ comparas.

Graculus est inter Musas.

Anser est inter olores.

Boo with good lucke.

Abi dextro Hercule, Amico Hercule.

Abi bonis ausibus.

Abi dextro Genio.

Abi omine auspicio.

Abi Diis hominibusque plaudentibus.

Boo with euill lucke.

Abi sinistro Hercule.

Abi sinistro Genio.

Abi Diis aduersis.

Abi malis ausibus.

Abi infauſto omine.

He is so ould, that he is

able to doo nothing.

Ad Tithoni senectam est prouectus.

Ad annos Nestoreos peruenit.

OF SENTENCES.

Est vinum cadaver.

Instat capulo.

Vinit ultra pensum.

Charonti nautum iam pręparat.

He is altogether rude & unmanerly;

Est sors agrestis.

Serpulem capillum prę se fert.

Est camelus saltans.

Est inelegantior Libethris.

Est auris Boeotica.

Willingly.

Libenter.

Serena fronte.

Læta facie.

Grato animo.

Læto vultu.

He bleth much seneritie.

Ad vinum refecat.

Radit vsque ad cutem.

Summum ini, summa est iniuria.

He speaketh truly.

Folium Sibyllę recitat.

Ex Tripode loquitur.

He is overcome, or he confesseth

that he is overcome.

Herbam porrigit.

Dat manus.

Arena cedit.

Marte sub aduerso patitur sua signa iacere.

DEO SOLI GLORIA.

LAVS, ET HONOR.

ERRATA SIC CORRIGITO.

agina. r. linea. 16. per libenter, lege, perlibenter. lin. 17. co-
mendatum, le. commendatum. Pag. 3. lin. 4. Multis iugis,
curis, le. Multijugis curis. lin. 5. sanē, le. sanē. lin. 15. studi-
osis, le. studiosis. lin. 17. estimat, le. estimat. lin. 18. suscipit,
le. suspicit. lin. 19. studiollus, le. studiosus. Pag. 4. lin. 5. pre-
cipuus, le. præcipuus. lin. 15. disipui, le. desipui. lin. 20. cepit,
le. cepit. lin. 27. præ, le. præ. Pag. 5. lin. 3. mirabile, le. in-
credibile. lin. 12. & 23. letitia, le. lætitia. lin. 17. tedia, le. tedia.
Pag. 6. lin. 1. Magne, le. Magnæ. lin. ead. redisse, le. redisse.
lin. 5. presto, le. præsto. Pag. 7. li. 10. vnica, le. vnica. Pag. 8.
lin. 24. ipsa, le. ipso. Pag. 10. lin. 20. amicus, le. amicus. lin.
vlt. quibuscunque, le. quibuscum. Pag. 12. lin. 9. Incredibili,
le. Incredibili. lin. 10. possem, le. possum. Pag. 14. lin. 8. sen-
tentiam, le. sentiam. Pag. 15. li. 22. vtique, le. vbique. Pag. 16.
lin. 7. deuideret, le. diuideret. Pag. 17. lin. 23. speciosus, le. spe-
ciosus. Pag. 19. lin. 8. tu, le. vt. Pag. 20. lin. 1. excoctus, le.
excoctus. lin. 2. præceteris, le. præceteris. lin. 10. 26. Præ-
cor, le. Precor. lin. 19. cæui, le. cœui. Pag. 22. lin. 5. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 21

